

de gemeentebesturen, ter attentie van de raden en de colleges van B&W

circulaire

Onderwerp   Meicirculaire Gemeentefonds 2009
Doelstelling   bekendmaking van beleid en hetgeven van informatie

Relaties met andere circulaire's   maartcirculaire van 2009 (2009-118661)
    decembercirculaire van 2008 (2008-577288)
    septembercirculaire van 2008 (2008-436203)
    meicirculaire van 2008 (2008-234587)

Geldig tot   1 juli 2010

OBD

BFV

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Contactpersoon

Algemeen: Y. Drese, tel.
(070)426 6277

Inhoudelijk: zie internet

www.minbzk.nl/gemeentefonds

eventueel vragen per e-mail

Postbus.gf@minbzk.nl

Datum

29 mei 2009

Ons kenmerk**Kenmerk**

2009-0000278690

VOORWOORD

Mede namens de minister van Financiën doe ik u hierbij de meicirculaire van 2009 toekomen. In deze circulaire zijn de afspraken verwerkt die het Rijk, de gemeenten, de provincies en de waterschappen in april 2009, naar aanleiding van het bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 1 april 2009, hebben gemaakt. Deze afspraken betreffen de gevolgen van de huidige economische situatie en het Aanvullend Beleidsakkoord (het door de coalitiepartijen gesloten akkoord van april 2009) voor de financiële verhouding. De afspraken vormen een totaalpakket. Een integrale versie van deze bestuurlijke afspraken is als bijlage bij deze circulaire gevoegd.

Een belangrijk gevolg van de afspraken is dat de normeringssystematiek tot en met 2011 buiten werking zal worden gesteld. Hierover is gesproken in het bestuurlijk overleg tussen Rijk en medeoverheden op 1 april 2009. Daarbij is duidelijk geworden dat de normeringssystematiek, die uitgaat van het principe 'samen de trap op, samen de trap af', zowel door de medeoverheden als door het rijk positief wordt gewaardeerd, met name vanwege de rechtvaardigheid en evenredigheid die uitgaat van deze wijze van normering. Zwaarwegende redenen geven echter aanleiding om deze systematiek toch tijdelijk buiten werking te stellen.

Ten eerste zullen de jaren 2009, 2010 en 2011 (maar ook de jaren daarna) "meer dan ooit met grote onzekerheden zijn omgeven"¹. Dit maakt van de resterende kabinetsperiode een uitermate onzeker tijdsbestek, hetgeen zeer onvoorspelbare accessen tot gevolg zou hebben.

Ten tweede is in het Aanvullend Beleidsakkoord een aantal incidentele afwijkingen van de reguliere begrotingssystematiek van het Rijk opgenomen: (i) een tijdgebonden stimuleringspakket in 2009 en 2010 waarvoor geen dekking gevonden wordt onder de begrotingskaders, (ii) het uitschakelen van de EMU-sigitaalwaarde, waardoor het rijkstekort op kan lopen zonder dat rijksbezuinigingen noodzakelijkerwijs het gevolg zijn en (iii) het buiten de uitgavenkaders plaatsen van WW en ruilvoet, waardoor voor tegenvallers op dit gebied geen ombuigingen binnen de rijksuitgaven zullen plaatsvinden.

Deze drie uitzonderlijke factoren zouden een zeer ongebruikelijke doorwerking hebben indien de gebruikelijke normeringssystematiek voor medeoverheden zou worden toegepast. De rechtvaardigheid en evenredigheid hiervan zou te betwisten zijn.

Om bovenstaande redenen is de normeringssystematiek in 2009, 2010 en 2011 buiten werking gesteld. In plaats daarvan zijn we met de gemeenten voor deze jaren een reeks van nominale uitkeringen voor het gemeentefonds overeen gekomen. Op die manier wordt zekerheid geboden over de bedragen; gemeenten weten voor de komende jaren precies wat ze kunnen verwachten.

Ten aanzien van latere jaren is afgesproken dat in principe de normeringssystematiek weer wordt ingevoerd, tenzij uit gedegen evaluatie blijkt dat betrokken partijen daar anders over denken.

---

¹ Zie het Aanvullend Beleidsakkoord "Werken aan Toekomst", pagina 2.

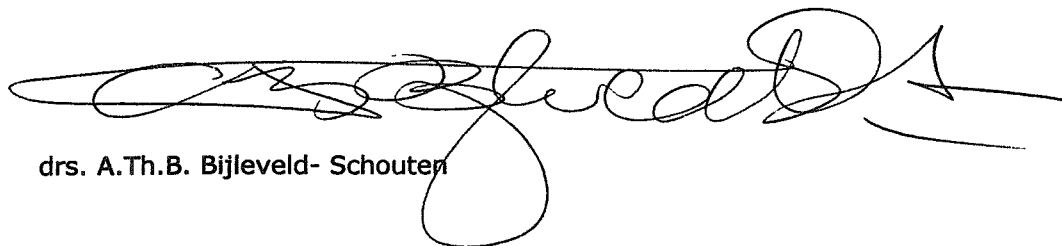
Het integrale pakket van afspraken is zoals gezegd in een bijlage bij deze circulaire gevoegd. Hier wil ik nog één onderdeel vermelden en dat betreft de WMO. Uit het voorlopig advies van het SCP is gebleken dat ook in 2008 de gemeentelijke uitgaven op een lager niveau lagen dan het budget – het verschil bedroeg € 257 miljoen. Volgens de afgesproken systematiek zouden de gemeenten dat geld mogen houden, maar zou wel het budget voor volgend jaar (i.c. 2010) € 257 miljoen lager worden vastgesteld.

Een onderdeel van de afspraken is echter dat van dat laatste wordt afgezien, zodat het hele bedrag voor de gemeenten behouden blijft. Over de verdeling van een deel van dit bedrag, ter hoogte van € 127 miljoen, vindt nog overleg plaats tussen fondsbeheerders, VWS en VNG. Daarom kunnen we hieromtrent pas in de septembercirculaire precieze mededelingen doen.

Deze circulaire bevat opnieuw een aanzienlijk aantal decentralisatie-uitkeringen. Zoals alle in de circulaire opgenomen informatie, zijn deze uiteraard onder voorbehoud van politieke en budgettaire besluitvorming. Ter wille van de inzichtelijkheid hebben we de integratie- en decentralisatie-uitkeringen opnieuw in een apart hoofdstuk gezet. Het gebruik van deze uitkeringsvorm neemt nog steeds toe, als gevolg van de toenemende decentralisatie van regelingen. Dit is wat het kabinet voorstaat en ligt in lijn met het gesloten Bestuursakkoord. Wel houden wij altijd het doel in gedachten om uiteindelijk de middelen zoveel als mogelijk te integreren in de algemene uitkering. In de wet is een jaarlijkse weging van alle decentralisatie-uitkeringen verankerd. Dit zal bij de komende september-circulaire voor het eerst plaatsvinden.

Onze medewerkers zullen op 11 juni weer present zijn op de landelijke overheden-dag, om toe te lichten hoe, binnen de politiek vastgestelde kaders, de circulaire tot stand is gekomen. Zij zullen zo goed mogelijk al uw vragen en opmerkingen beantwoorden, ook is dit weer een gelegenheid om van u te horen hoe u met de circulaire werkt en hoe het misschien weer beter kan.

DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

drs. A.Th.B. Bijleveld- Schouten

INHOUDSOPGAVE

1.	ACCRES	1
1.1.	Ontwikkeling accressen 2009- 2011	1
1.2.	Een integrale set afspraken	2
1.2.1.	EMU-normering.....	2
1.2.2.	Stimuleringspakket.....	2
1.2.3.	Lastendruk en regeldruk.....	2
1.2.4.	Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	3
1.2.5.	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO).....	3
1.2.6.	Nationale Hypotheekgarantie (NHG).....	3
2.	UITKERINGSJAAR 2009.....	5
2.1.	Opbouw uitkeringen	5
2.2.	Invoeringskosten Wabo.....	8
2.3.	Centrale voorziening officiële publicaties (CVOP)	8
2.4.	Waarderingskamer	8
2.5.	Digitaal klantdossier (DKD) fase II.....	8
2.6.	Pilots inburgering en kinderopvang/vve.....	10
2.7.	Proef Excellentie.....	10
2.8.	King.....	10
2.9.	Dijstal II.....	11
2.10.	Aanpassing vergoeding Gemeente Den Haag, Bureau Vestigingsregister.....	12
2.11.	Financiering ontwikkeling mGBA en ORRA	12
2.12.	Ontwikkeling uitkeringsbasis	13
2.13.	Algemene uitkering, uitkeringsfactor en bedragen per eenheid.....	13
2.14.	Aanpassing Wmo-budget 2009	13
2.15.	Verzameltabel	15
2.16.	Voorschotbetalingen 2009.....	17
3.	UITKERINGSJAAR 2010.....	19
3.1.	Opbouw uitkeringen	19
3.2.	Suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	21
3.3.	A+ O fonds.....	22
3.4.	Aanvullende bijstand voor 65 jarigen en ouder	22
3.5.	Sociaal medische indicatie kinderopvang.....	22
3.6.	Versterking toezicht kinderopvang vanwege herziening van het stelsel van gastouderopvang	22
3.7.	Mannenopvang	23
3.8.	Bommenregeling	23
3.9.	Ontwikkeling uitkeringsbasis 2010	23
3.10.	Algemene uitkering, uitkeringsfactor en bedragen per eenheid.....	23
3.11.	Uitkering Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO).....	24
3.12.	Maatstaf bijstandsontvangers.....	26
3.13.	Maatstaf OZB: WOZ-herwaardering en aanpassing rekentarieven	26
3.14.	Macronorm OZB	27
3.15.	Verzameltabel	28
3.16.	Voorschotbetalingen 2010.....	28

4.	MEERJAREN-PERSPECTIEF	31
4.1.	Opbouw uitkeringen 2011-2014	31
4.2.	Meerjarige ontwikkeling uitkeringsfactor	32
4.3.	Verzameltabel	33
5.	INTEGRATIE EN DECENTRALISATIE-UITKERINGEN	35
5.1.	Opbouw Integratie, decentralisatie-uitkeringen	35
5.2.	Impuls Brede scholen, sport en cultuur	38
5.3.	Nationaal Actieplan Sport en Bewegen	38
5.4.	Taalcoaches	39
5.5.	Tijdbeleid	40
5.6.	Cultuurparticipatie	40
5.7.	Budget 40+ wijken	40
5.8.	Innovatietrajecttrajecten inburgering	41
5.9.	Regeling Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven (SLOK)	41
5.10.	Decentralisatie-uitkering gezinsmanagers Gouda	41
5.11.	BDU SIV:	41
5.11.1.	Maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid	42
5.11.2.	Vrouwenopvang en aanpak van huiselijk geweld	42
5.11.3.	Gezond in de stad	43
5.11.4.	Leefbaarheid en veiligheid	43
5.11.5.	Voortijdig schoolverlaten	43
5.11.6.	Onderwijsachterstandenbeleid	43
5.12.	Lokale preventieaanpak eerdergerelateerd geweld	44
5.13.	Overbruggingsuitkering Antillianengemeenten	44
5.14.	Aanpak Marokkaans-Nederlandse probleemjongeren	45
6.	FINANCIEEL BELEID	47
6.1.	Redelijk peil 2010	47
6.2.	Kengetallen en begrotingsanalyse	47
6.3.	Begrotingsscans	48
6.4.	Herindelingscans	48
7.	OVERIGE MEDEDELINGEN	51
7.1.	Loon- en prijsontwikkeling	51
7.2.	Wetsvoorstel Veiligheidsregio's; financiële gevolgen ontwerp besluiten veiligheidsregio's en personeel veiligheidsregio's	51
7.3.	IV3 Participatiebudget	53
7.4.	IV3 Wabo	53
7.5.	Maximering Rijbewijs leges	53
7.6.	Verruiming kwijtscheldingsmogelijkheden lokale overheden	54
7.7.	Wijziging Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden en Wet financiering decentrale overheden (Wet fido)	54
BIJLAGE 1	AAVULLENDE BESTUURLIJKE AFSPRAKEN OVERHEDEN	57
BIJLAGE 2	VERDEELTABELLEN 2009 EN 2010	64

BIJLAGE 3	OVERZICHT VERDEELMAATSTAVEN 2010 GEGROEPEERD NAAR CLUSTERS.....	69
BIJLAGE 4	VOLUMINA MAATSTAVEN 2009-2014.....	73
BIJLAGE 5	DECENTRALISATIE-UITKERING SLOK.....	76
BIJLAGE 6	DECENTRALISATIE-UITKERING TAALCOACHES	79
BIJLAGE 7	OVERZICHT WMO UITKERING 2009	83
BIJLAGE 8	OVERZICHT WMO UITKERING 2010	87
BIJLAGE 9	DECENTRALISATIE-UITKERING ONDERWIJSACHTERSTANDENBELEID .	91
BIJLAGE 10	DECENTRALISATIE-UITKERING INNOVATIETRAJECTEN INBURGERING	93
BIJLAGE 11	DU AANPAK MAROKKAANS-NEDERLANDSE PROBLEEMJONGEREN.....	95
BIJLAGE 12	DU OVERBRUGGINGSUITKERING ANTILLIANENGEMEENTEN	97
BIJLAGE 13	DU IMPULS BREDE SCHOLEN, SPORT EN CULTUUR.....	99
BIJLAGE 14	DU TIJDBELEID	103
BIJLAGE 15	DU MAATSCHAPPELIJKE OPVANG.....	105
BIJLAGE 16	OVERZICHT HERVERDEELEEFFECTEN	107

1. Accres

1.1. Ontwikkeling accessen 2009- 2011

Zoals in het voorwoord al aangegeven wordt de normeringssystematiek in 2009, 2010 en 2011 buiten toepassing gelaten. In plaats daarvan is een nominale reeks bedragen afgesproken. Deze reeks is weergegeven in tabel 1.1.

Uitgangspunten bij de overeengekomen accresreeks was (i) dat gemeenten in staat moeten blijven de doelen uit het in 2007 gesloten Bestuursakkoord te realiseren. Met andere woorden: de financiële onderbouwing van het Bestuursakkoord voor de jaren tot en met 2011 moet minimaal in tact blijven, (ii) daarenboven is afgesproken de reële groei voor 2009 uit de septembercirculaire 2008 te handhaven en (iii) tot en met 2011 is sprake van positieve nominale accessen.

In tabel 1.1 is voorts het volgende weergegeven:

- 1 het accres wordt twee maal incidenteel bijgeplust met € 90 miljoen
  2. Er wordt in 2009 nog € 22 miljoen incidenteel bijgeplust voor de uitvoeringskosten van de Wabo. Beide punten zijn zo afgesproken in het kader van de bredere set afspraken die gemaakt zijn tussen Rijk en decentrale overheden, zie ook hieronder, §1.2
- Een nadere toelichting op de verdeling van de Wabo- middelen vindt u in §2.2.

Het gevolg van het vastleggen van het vastleggen van het accres is ook, dat de behoedzaamheidsreserve voorlopig buiten werking gesteld wordt. In 2012 kan deze weer ingevoerd worden, tenzij de te houden evaluatie anders uitwijst (zie de punten 5 tot en met 15 uit het akkoord medeoverheden; het akkoord is als bijlage bij deze circulaire gevoegd).

Er zal nu dus bij deze meicirculaire géén behoedzaamheidsreserve worden ingehouden. Dit is ook aangegeven in de tabel 2.1.

In de maartcirculaire van 2009 (§1.2, pagina 5) meldden wij dat bij de meicirculaire een neerwaartse bijstelling van de uitkeringsfactor van 20 punten zou worden verwerkt. Dit is nu dus van de baan².

Het vervallen van de behoedzaamheidsreserve zal ook gevolgen hebben voor de Maartcirculaire, mogelijk verschijnt deze de komende jaren niet. We zullen nog nader bezien hoe de informatievoorziening het best kan worden vormgegeven. Dit mede aan de hand van de opvattingen van de gemeenten, die zijn immers de gebruikers van de circulaire.

---

² De in dezelfde maartcirculaire gemelde opwaartse bijstelling met 7 punten als gevolg van de nacalculatie 2008 gaat uiteraard wel door; aan 2008 verandert immers niks meer.

Tabel 1.1: Financiële gevolgen akkoord Gemeenten

<i>Bedragen x € miljoen</i>	2008	2009	2010	2011
Nominaal accres (%)	6,49	5,88	0,48	0,48
	%	%	%	%
Reëel accres (%)	3,66	4,54	0%	0%
	%	%		
Nominaal accres (€)	882	866	75	74
Cumulatief Nominaal Accres (€)	882	1.748	1.823	1.897
Reëel accres (€)	498	668	0	0
Cumulatief reëel accres (€)	498	1.166	1.166	1.166
Incidentele verhoging accres		90	90	
Wabo-dossier		22		

1.2. Een integrale set afspraken

De ontwikkeling van het accres vormt onderdeel van een integrale set afspraken die tussen Rijk en decentrale overheden zijn gemaakt en die in samenhang moeten worden gezien.

1.2.1. EMU-normering

Om medeoverheden tegemoet te komen bij het treffen van eigen stimuleringsmaatregelen, krijgen ze tijdelijk extra ruimte voor hun EMU-tekorten. Normaal is het EMU-tekort begrensd op 0,5 pro-cent van het Bruto Binnenlands Product. Voor 2009 is dat vastgesteld op 0,6 procent en voor 2010 op 0,7 procent. Bovendien zal het kabinet geen maatregelen treffen als het saldo in 2009 onverhoopt boven de EMU-grens uitkomt (zie punten 1 en 2 in bijlage 1).

1.2.2. Stimuleringspakket

Het Rijk en de medeoverheden zullen samen optrekken bij de invulling van diverse onderdelen van het stimuleringspakket uit het Aanvullend Beleidsakkoord. Bepaalde onderdelen uit het pakket komen ten goede aan gemeenten en/of provincies. Dit geldt bijvoorbeeld voor het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) en Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS), de renovatie en bouw van schoolgebouwen in gemeenten, schuldhulpverlening, jeugdwerkloosheid en extra investeringen in het ruimtelijke domein (zie punten 3 en 4 in bijlage 1).

1.2.3. Lastendruk en regeldruk

In goed overleg is afgesproken dat medeoverheden een stijging van lokale lasten in 2009 en 2010 proberen te vermijden. Ook zullen Rijk en gemeenten zich juist nu inzetten om de regeldruk verder te verminderen (zie punten 16 en 17 in bijlage 1).

1.2.4. Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

Onderdeel van de bestuurlijke afspraken is de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), i.c. de vaststelling van het Wmo-budget 2010 en de compensatie voor de Wmo vanwege de pakketmaatregelen AWBZ (de zogenoemde weglek). Ten aanzien van het Wmo-budget 2010 heeft het SCP een bindend advies uitgebracht om de onderuitputting ad € 257 miljoen af te romen, maar overeengekomen is dat gemeenten de volledige € 257 miljoen mogen behouden. Daarmee is de weglek geregeld, evenals de dekking voor onder meer de prijsontwikkeling en het wetsvoorstel alfahulpen. Voor het budget 2010 vindt geen nacalculatie meer plaats. Daarenboven ontvangt de VNG in 2009 € 29 miljoen incidenteel voor de weglek (zie punt 19 in bijlage 1).

1.2.5. Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO)

Tussen Rijk en gemeenten is afgesproken dat gemeenten in 2009 € 22 miljoen compensatie ontvangen voor de invoeringskosten van de WABO (zie punt 20 in bijlage 1).

1.2.6. Nationale Hypotheekgarantie (NHG)

Op termijn zal het Rijk volledig verantwoordelijk worden voor de uitvoering van de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). Concreet betekent het dat alle gemeenten mogen uittreden voor nieuwe garanties vanaf een nader te bepalen datum (waarbij op dit moment gedacht wordt aan 2011). De achtervangpositie van gemeenten voor bestaande NHG-hypotheeken blijft bestaan (zie punt 21 in bijlage 1).

2. Uitkeringsjaar 2009

2.1. Opbouw uitkeringen

Tabel 2.1 vermeldt de opbouw van de uitkeringen 2009 na actualisering ten opzichte van de decembercirculaire van 2008. De tabel gaat uit van de uitkeringen 2008 na de nacalculatie in de maartcirculaire 2009, € 14.735,945 miljoen. De taakmutaties zijn gegroepeerd naar de clusters. Van de mutaties in de integratie- en decentralisatie-uitkeringen is in de onderstaande tabel alleen het saldo opgenomen. Voor alle mutaties in de integratie- en decentralisatie-uitkeringen zie hoofdstuk 5.

Tabel 2.1 Opbouw uitkeringen 2009 (mln €)

	Raming deze circulaire ¹	\$	December circulaire van 2008 ²
Uitkeringen 2008 (begin stand)		14.735,945	14.664,960
algemene mutaties			
- accres	865,549	\$1.1	1.220,071
- incidentele bijdrage akkoord medeoverheden	90,000	\$1.1	#
- accres (gerichte verdeling, ingroeieregeling OHV)	-8,500 @		
- accres (gerichte verdeling, invoeringskosten Wabo)	22,000 @		
- invoeringskosten wabo (akkoord medeoverheden)	22,000	\$2.2	#
- vrijval gericht accres suppletie-uitkering OZB	23,670 @		
- behoedzaamheidsreserve (inhouding)	0,000	\$1.1	#
- behoedzaamheidsreserve (uitkering)	0,000	\$1.1	#
- nacalculatie 2007 (incidenteel effect)	39,766 @		
- A+O fonds	-0,421 @		
- centrale voorziening officiële publicaties (CVOP)	-0,175	\$2.3	-0,350
- correctie op DU-nationale actieplan sport en bewegen	-0,618 @		
- wachtgelden herindeligen	pm		
- waarderingskamer	0,104	\$2.4	pm
		1.053,375	
cluster eigen inkomsten			
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	-23,670 @		
		-23,670	
cluster Werk en Inkomen			
- langdurigheidstoelage	40,000 @		
- ketensamenwerking werk en inkomen	-25,000 @		
- digitaal klantdossier	12,477	\$2.5	15,100
- aanpak jeugdwerkloosheid G4	-4,000 @		
- BCF	0,980 @		
- armoedebestijding en schuldhelpverlening	-4,000 @		
		20,437	
cluster zorg			
- anti-discriminatievoorzieningen ³	2,989 @		
- maatschappelijke stage	10,100 @		
- wachtlijsten buitenschoolse opvang	-5,000 @		
- kinderopvang inburgeraars	-7,700 @		
- pilots inburgering en kinderopvang/vve	0,355	\$2.6	#
- wmo i.v.m. ondersteunende begeleiding psycho-sociaal	17,000 @		
- BCF	1,336 @		
- vrijwilligers verzekering	4,000 @		
- elektronisch kinddossier	0,000 @		
		23,080	
cluster educatie			
- BCF	0,254 @		
- proef Excellentie	0,250	\$2.7	#
- ingroeieregeling OHV	8,500 @		
		9,004	

(voortzetting op de volgende bladzijde)

1 Het teken @ geeft aan dat dit onderdeel in voorgaande circulaire wordt toegelicht.

2 De vergelijking met de decembercirculaire is alleen opgenomen als de raming van het betreffende onderdeel is gewijzigd. Het teken # geeft een onderdeel aan dat niet werd geraamd in die circulaire.

3 Vanaf 2009 geïntegreerd in de algemene uitkering. De totale omvang is € 6 miljoen.

Tabel 2.1 Opbouw uitkeringen 2009 (vervolg)

	Raming deze circulaire ¹		December circulaire van 2008 ²
		§	
cluster openbare orde en veiligheid			
- huisverbod bij huiselijk geweld	0,300 @		
- Wetsvoorstel Veiligheidsregio's	pm		
- BCF	1,224 @		
- C2000	- @		
		1,524	
cluster fysiek milieu			
- activiteitenbesluit	-1,900 @		
- invoeringskosten WABO	-37,000 @		
- BCF	0,671 @		
- E-PRTR	-0,090 @		
		-38,319	
cluster Groen			
- BCF	2,486 @		
- groenvoorziening wijken	-1,000 @		
		1,486	
cluster kunst en ontspanning			
- BCF	0,348 @		
- versterking internationale positie Randstad	-0,100 @		
		0,248	
cluster wegen en water			
- BCF	7,650 @		
- Topografie	-0,810 @		
- VBS waterweggebied	-2,470 @		
		4,370	
cluster bestuursorganen			
- king	pm	§2.8	#
- Dijkstal II	9,000	§2.9	9,600
		9,000	
cluster VHROSV			
- BCF	1,757 @		
		1,757	
cluster oudheid			
- BCF	0,220 @		
		0,220	
cluster riolering			
- BCF	2,706 @		
		2,706	
cluster reiniging			
- BCF	5,050 @		
		5,050	
cluster bevolkingszaken			
- aanpassing vergoeding gemeente Den Haag	-0,500	§2.10	#
- mGBA en ORRA	-4,800	§2.11	#
- BCF	0,428 @		
		-4,872	
cluster overig/algemene ondersteuning			
- overheveling WOZ kosten	73,540 @		
- indexatie overheveling WOZ kosten	pm @		
- btw-component WOZ-kosten	2,540 @		
- BCF	3,910 @		
- vermindering bestuurslasten	-11,200 @		
		68,790	
Integratie- en decentralisatie-uitkeringen (excl. WMO)			
- Mutaties van invloed op omvang GF	55,149	§5.1	-9,535
		55,149	
Uitkeringen (excl. WMO)		15.925,280	16.039,772
waarvan			
- algemene /aanvullende uitkeringen	15.573,734		15.753,992
- integratie, decentralisatie-uitkeringen	289,248	§5.1	223,482
- suppletie-uitkering verdeelmodel 2008	2,559 @		
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	59,739 @		
Wmo	1.532,900	§2.14	1.515,953

In de volgende paragrafen worden de mutaties toegelicht, voor zover dat nog niet is gebeurd in eerdere circulaire. De mutaties die niet in dit hoofdstuk worden toegelicht, omdat dat al in andere circulaire is gebeurd, zijn opgenomen in de zogenaamde verzameltabel in paragraaf 2.15.

2.2. Invoeringskosten Wabo

De invoeringskosten van de Omgevingsvergunning zijn bepaald op € 62 miljoen. In paragraaf 2.2 van de decembercirculaire bent u over de compensatie daarvan geïnformeerd. Een deel daarvan is gefinancierd via het accres. In het kader van het pakket nadere afspraken tussen Rijk en VNG is besloten dit ongedaan maken; dit naar aanleiding van het Bofv van 1 april 2009 en het Aanvullend Beleidsakkoord op het Coalitieakkoord. Aangezien het jaar 2008 is afgesloten, is € 22 miljoen eenmalig toegevoegd aan het uitkeringsjaar 2009. Dat wordt verdeeld via de uitkeringsfactor.

De VNG heeft bezwaar gemaakt tegen de uitkering van de tranche 2009 van € 25 miljoen als specifieke uitkering. Het bezwaar heeft nog niet geleid tot nadere besluitvorming. Wel worden mogelijkheden verkend om de compensatie alsnog via het gemeentefonds te verstrekken.

2.3. Centrale voorziening officiële publicaties (CVOP)

In het wetsontwerp Elektronische bekendmaking, dat op 25 november 2008 door de Eerste Kamer is aanvaard, wordt ondermeer geregeld dat de Staatscourant in de toekomst in elektronische vorm wordt uitgegeven. Daarbij is berekend dat bij de gemeenten en provincies ca. € 5,2 miljoen. aan advertentiekosten zullen worden bespaard. Uitgaande van inwerkingtreding van de wet per 1 januari 2009 is een deel daarvan, namelijk € 0,35 miljoen. vanaf 2009 uitgenomen t.b.v. de kosten die gemoeid zijn met de elektronische bekendmaking van publicaties van gemeenten en provincies in de Staatscourant (zie juni-circulaire 2007 § 4.2). Aangezien inwerkingtreding van de wet is uitgesteld van 1 januari naar 1 juli 2009, dient de uitname in 2009 met € 0,175 miljoen te worden verminderd. De verdeling vindt plaats via de uitkeringsfactor.

2.4. Waarderingskamer

De bijdrage uit het gemeentefonds aan de waarderingskamer is in 2009 € 0,121 miljoen hoger dan in 2008. In 2008 is € 0,125 miljoen terugontvangen van de Waarderingskamer in verband met het feit dat de waarderingskamer in 2008 heeft overgehouden op het voorschot 2008. Per saldo (rekening houden met incidentele uitname in 2008 van € 0,1 miljoen) resulteert een bedrag van € 0,104 miljoen.

2.5. Digitaal klantdossier (DKD) fase II

In de Meicirculaire van 2008 meldden wij een uitname van € 15,1 miljoen, eenmalig in 2008, in verband met de kosten van het Digitaal Klantdossier. Wij

melden nu, dat ook in 2009 een eenmalige uitname zal plaatsvinden, en wel ter grootte van € 2,6 miljoen. Ter toelichting het volgende.

Het Digitaal Klantdossier, kortweg DKD, is een virtueel klantdossier dat ontstaat als klantgegevens uit de registraties van gemeenten, het UWV en het UWV Werkbedrijf (voormalig CWI) bij elkaar worden gevoegd en elektronisch worden ontsloten voor gebruik in ketenprocessen. Naast klantgegevens van het UWV, de CWI en gemeenten worden ook andere bronnen aangeschakeld zoals de RDW, de SVB en in de toekomst het Kadaster en de IB-Groep. Gegevens in het digitaal klantdossier zijn niet alleen te raadplegen door professionals in de keten, maar ook voor de burger. DKD heeft als doel een efficiëntere, effectievere en klantvriendelijker dienstverlening te ondersteunen.

Het is daarmee de elektronische ondersteuning van het principe van eenmalige gegevensuitvraag, die met ingang van 1 januari 2008 ook wettelijk is vastgelegd. Toen is de Wet eenmalige gegevensuitvraag Werk en Inkomen (WEU) in werking getreden. In deze wet en de onderliggende regelgeving wordt de richting bepaald van de eenmalige gegevensuitvraag binnen de SUWI-keten. De wet verplicht de SUWI-partijen samen te werken en de hun ter beschikking staande gegevens te delen en te (her)gebruiken. Op niveau van ministeriële regeling is vastgelegd welke gegevens kwalitatief goed zijn. Deze gegevens mogen niet meer aan de klant worden uitgevraagd. Invoering van het principe van eenmalige gegevensuitvraag gebeurt zorgvuldig en dat betekent dat is gekozen voor een gefaseerde, stapsgewijze invoering en een meerjarig groeipad.

In de periode van medio 2005 tot en met 2008 is uitvoering gegeven aan het programma DKD fase 1. Het resultaat van fase 1 is dat klanten van de SUWI-keten zich via internet kunnen inschrijven voor werk en elektronisch een WW- of WWB-uitkering kunnen aanvragen. Een deel van de gegevens op deze e-formulieren zijn reeds voorgevuld, de zogenaamde omgekeerde intake. Daarnaast stelt DKD de professionals in staat op een eenvoudige en verantwoorde wijze gegevens te delen. Niet alleen ten behoeve van de dienstverlening aan de klant, maar ook voor de stroomlijning van de eigen dienstverleningsprocessen. Met de ingebruikname van het DKD heeft de sector Werk en Inkomen een forse stap gezet in de verdere verbetering van de dienstverlening aan haar klanten. Op verzoek van de staatssecretaris van SZW hebben UWV en gemeenten een inhoudelijke ambitie ten aanzien van een tweede fase van DKD binnen de sector werk en inkomen vastgelegd. Met DKD fase II wordt het DKD nadrukkelijk gepositioneerd als noodzakelijk instrument voor de invoering van integrale dienstverlening in de SUWI-keten. De te maken kosten, ruim € 23 miljoen, voor het doorontwikkelen, bouwen en implementeren van deze elektronische voorziening wordt grotendeels gefinancierd door het ministerie van SZW met inzet van gelden in het kader van het programma Vernieuwing Rijksdienst. Naast centrale financiering is met partijen een eigen bijdrage overeengekomen. Voor gemeenten betreft dit € 2,6 miljoen. De VNG heeft het ministerie van SZW voorgesteld het gemeentelijk aandeel in de kosten middels budgetfinanciering eenmalig uit het gemeentefonds te nemen, waarbij eventuele besparingen bij gemeenten door het DKD op termijn worden niet afgeroomd. Dit bedrag zal in 2009 eenmalig uit het gemeentefonds worden gelicht. De uitlichting komt ten laste van het cluster Werk en Inkomen.

2.6. Pilots inburgering en kinderopvang/vve

Het ministerie van VROM/WWI heeft met Amsterdam, Rotterdam en Den Haag afspraken gemaakt over de uitvoering van een aantal pilots waarin gezocht wordt naar mogelijkheden de inburgering van ouders met jonge kinderen enerzijds en de kinderopvang en voorschools onderwijs van deze kinderen anderzijds beter op elkaar af te stemmen. Het ministerie stelt voor de uitvoering van deze pilots middelen (incidenteel) ter beschikking welke in 2009 worden toegevoegd aan het gemeentefonds. De pilots zijn beschreven in afzonderlijke projectplannen van de betreffende gemeenten. De verdeling vindt plaats via het vaste bedrag van Amsterdam, Rotterdam en Den Haag.

Gemeente	Bedrag (€)
Amsterdam	119.934
Rotterdam	122.835
Den Haag	112.288
Totaal	355.057

2.7. Proef Excellentie

OCW stelt éénmalig € 0,250 miljoen beschikbaar aan de Gemeente Den Haag voor de uitvoering van activiteiten in de pilots 'Plusklassen' en 'Leonardoklassen', zoals overeengekomen in het convenant 'Stimuleren van excellentie in het primair onderwijs in de Gemeente Den Haag'. Deze pilots beogen praktische leerervaringen op te leveren die breder verspreid worden onder scholen in Nederland. De verdeling vindt plaats via het vaste bedrag Den Haag.

2.8. King

Bij brief van 9 april 2009 heeft de voorzitter van de VNG de Staatssecretaris van BZK verzocht in de meicirculaire van het gemeentefonds een vooraankondiging te doen inzake een voorgestelde financieringsconstructie voor de oprichting van de het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING).

Op 10 juni a.s. zal de Algemene Ledenvergadering van de VNG een voorstel worden gedaan over de daadwerkelijke oprichting van de Stichting KING. Deze Stichting wordt weliswaar mede opgericht door de VNG, maar zal functioneren als een zelfstandige taakorganisatie. Doel van KING is het ondersteunen van gemeenten bij de toenemende omvangrijke lokale opgaven door verdere decentralisatie van taken. KING geeft een kwaliteitsimpuls aan het lokaal bestuur gericht op het lerend vermogen van gemeenten, het uitnodigen van gemeenten tot leren van elkaar en het stimuleren van gemeenten tot innovatie in het lokaal bestuur. Daarnaast heeft KING de ambitie een effectief kwaliteitstelsel te verankeren dat kwaliteitsborging en horizontale vormen van verantwoording versterkt. KING beoogd een organisatie van, voor en door gemeenten te worden, met een

stevige verankering in het gemeentelijke veld.

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken is positief over deze opzet van KING en de daarbij aangegeven ontwikkeling voor en door gemeenten

Voor de financiering van KING zal de VNG haar leden verzoeken akkoord te gaan met het voorstel om een bedrag uit het gemeentefonds (ten laste van de algemene uitkering) rechtstreeks ter beschikking te stellen aan de stichting KING. Dit zou betekenen dat de uitname ten laste komt van het cluster bestuur binnen het gemeentefonds omdat de baten voor gemeenten ook in dit cluster te plaatsen zijn. De vraag om een geldstroom rechtstreeks aan KING toe te delen wordt naar de mening van de VNG gerechtvaardigd, omdat dit de administratieve lasten van gemeenten en van KING beperkt, ten opzichte van de variant van het sturen van rekeningen/contributie naar alle afzonderlijke gemeenten. Bovendien komt in deze wijze de collectieve financiering van gemeenten naar de mening van de VNG het beste tot uitdrukking

Op 10 juni aanstaande wordt hierover en over de precieze omvang van deze geldstroom gesproken door de Algemene Leden Vergadering van de VNG. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en het ministerie van Financiën als beheerders van het gemeentefonds zijn in algemene zin vanuit de vastgestelde kaders voor de werking van het gemeentefonds geen voorstander van de door de VNG voorgestelde financieringsconstructie.

In deze specifieke situatie zijn de fondsbeheerders voornemens dit verzoek toch positief tegemoet te treden, indien voldaan wordt aan een aantal randvoorwaarden.

Ten eerste dat er voor de ALV tijdig een transparante en toetsbare begroting zal worden ingediend. Ten tweede dat de Algemene Ledenvergadering van de VNG op 10 juni a.s. instemt met de voorgestelde oprichting, de daaraan gekoppelde begroting en de voorgestelde (gedeeltelijke-) financiering door uitname uit het gemeentefonds.

2.9. Dijkstal II

In het licht van de huidige economische situatie heeft het kabinet besloten dat in deze kabinetsperiode niet tot verhoging van het salaris van politieke ambtsdragers wordt overgegaan. Deze beslissing heeft de minister van BZK in de brief van 17 februari jl. aan de Tweede Kamer meegedeeld (Kamerstukken II 2008/09, 30 424, nr. 15). Voor de doorwerking van de Dijkstal voorstellen naar de gemeentelijke benoemde en gekozen ambtsdragers is oorspronkelijk met ingang van 2008 18,7 miljoen structureel toegevoegd aan de begroting van het gemeentefonds vanwege de beoogde terugwerkende kracht van de voorstellen naar 1 januari 2008. Vanwege de aangehouden behandeling in de Tweede Kamer van het wetsvoorstel, is eerder al de toevoeging van middelen voor het jaar 2008 teruggedraaid.

Nu de salarisvoorstellen geen doorgang zullen vinden, is gekeken naar het kostenbeslag van de overige overgebleven Dijkstal voorstellen (samenvoegen kleinste gemeenteklassen, harmonisering gemeenteklassen, afschaffen periodiekensysteem burgemeesters en invoeringen toeslag voor fractie- en commissievoorzitters). Deze maatregelen hebben een kostenbeslag van circa € 9 miljoen. Dat betekent dat van de € 18,7 miljoen toevoeging aan het gemeentefonds voor 2009 € 9 miljoen resteert.

Het harmoniseren van de gemeenteklassen betekent dat de salarisklassen van de raadsleden worden gelijk getrokken met de salarisklassen van de burgemeesters en wethouders. Dat betekent dat raadsleden in gemeenten met inwonersaantallen van 0-6.000, 8.001-10.000, 10.001-12.000, 14.001-18.000, 24.001-30.000, 40.001-50.000, 60.001-80.000, 100.001-125.000, 150.001-250.000 een raadsvergoeding zullen gaan ontvangen uit een naasthogere bezoldigingsklasse.

Gekozen is voor compensatie van alle gemeenten door het hiermee gemoeide deelbudget (ca.€ 6,7 miljoen.) toe te voegen aan het cluster bestuursorganen. De verdeling vindt plaats door maatstaven inwoners en vast bedrag voor iedere gemeente. Daarbij zijn de G-4 wel buiten deze verdeling gehouden omdat de samenvoeging van de salarisklassen voor hen geen gevolgen heeft én om het herverdeeffect voor de overige gemeenten beperkt te houden (door aanpassing vast bedrag G4).

De bijdrage voor het afschaffen periodiekensysteem burgemeesters (ca.€ 1,2 miljoen) en de toeslag voor fractie- en commissievoorzitters (ca. € 1,1 miljoen) wordt naar rato van de maatstaven in het cluster bestuursorganen ter beschikking gesteld.

2.10. Aanpassing vergoeding Gemeente Den Haag, Bureau Vestigingsregister

Ten gevolge van de ingebruikname van een centrale GBA verstrekingsvoorziening (GBA-V) en de inwerkingtreding van de wet Burger Service Nummer (BSN) zijn werkzaamheden uitgevoerd door de gemeente Den Haag namens de minister van Binnenlandse zaken in omvang afgenomen. Dit is aanleiding om de uitkering aan Den Haag voor de uitvoering van genoemde taken te verlagen.

In overeenstemming met de gemeente Den Haag is besloten de uitkering aan de gemeente Den Haag structureel te verlagen met een bedrag van € 0,75 miljoen. Deze verlaging vindt plaats in twee stappen; een uitname van € 0,5 miljoen per 1-1-2009 en een uitname van € 0,25 miljoen per 1-1-2010 via vast bedrag Den Haag in het cluster bevolkingszaken.

De uitgenomen middelen zullen worden besteed aan het beheer en het onderhoud van de voorzieningen die het terugdringen van genoemde taken mogelijk maken, zoals in beheer bij het agentschap BPR van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Deze voorzieningen betreffen onder andere de centrale kopie van de GBA, de beheervoorziening BSN en de voorziening die de bevolkingsboekhouding van de Nederlandse Antillen en Aruba verbindt met de GBA.

2.11. Financiering ontwikkeling mGBA en ORRA

Voor de financiering van de ontwikkeling van de Modernisering Gemeentelijke Basisregistratie Persoonsgegevens (mGBA) en de Online Raadpleegbare Reisdocumenten Administratie (ORRA) zijn de VNG en BZK overeengekomen dat de investeringen in 2009 tot en met 2012 door een tijdelijke, renteloze uitnamereeks uit het gemeentefonds (van respectievelijk € 4,8 miljoen, € 12,7 miljoen, € 6,9 miljoen en € 0,6 miljoen) worden gefinancierd. In 2013 zal BZK de totale uitname uit het gemeentefonds van in totaal € 25 miljoen weer aanvullen.

De verdeling vindt plaats via de maatstaf inwoners.

2.12. Ontwikkeling uitkeringsbasis

De ontwikkeling van de uitkeringsbasis voor het jaar 2009 geeft aanleiding tot het verlagen van de uitkeringsfactor met 2 punten ten opzichte van de stand van de decembercirculaire. Dit wordt met name veroorzaakt door het saldo van een toename bij de maatstaf bijstandsontvangers en een afname bij de maatstaf huishoudens met laag inkomen (drempel).

Een uitkeringspunt komt voor het jaar 2009 naar de huidige inzichten overeen met circa € 11 miljoen.

2.13. Algemene uitkering, uitkeringsfactor en bedragen per eenheid

Inclusief de aanvullende uitkering bedraagt de algemene uitkering (exclusief WMO) over het jaar 2009 naar huidig inzicht € 15.573,734 miljoen. De uitkeringsfactor stellen wij voorlopig vast op 1,575. Hierbij is rekening gehouden met de onderwerpen die zijn behandeld in de §§ 2.1 tot en met 2.11.

De uitkeringsfactor is ten opzichte van de septembercirculaire 2008 met 17 punten verlaagd. Hierachter gaat een aantal ontwikkelingen schuil. In onderstaande tabel worden de verschillende ontwikkelingen op de uitkeringsfactor in beeld gebracht ten opzichte van de stand septembercirculaire 2008.

Tabel 2.13 Ontwikkeling uitkeringsfactor 2009 t.o.v. de septembercirculaire 2008

Stand uitkeringsfactor 2009 in seprcirculaire 2008	1,592
mutaties uitkeringsfactor in punten	
- accres (incl. incidentele toevoeging en inv.wabo (bestuursakkord)	-0,022
- behoedzaamheidsreserve uitkering 2008	0,007
- ontwikkelingen uitkeringsbasis/OZB	-0,002
Totaal mutaties in punten	-0,017
Stand uitkeringsfactor 2009 in deze circulaire	1,575

De bedragen per eenheid op de verdeelmaatstaven volgens de huidige stand treft u aan in de Verdeeltabel 2009 in bijlage 2.

2.14. Aanpassing Wmo-budget 2009

In onderstaande tabel staat een overzicht van het Wmo- budget voor 2009, in totaal ruim € 1,5 miljard.

Overzicht van het totale Wmo-budget in 2009 (in miljoenen euro)

	bedrag
Netto Huishoudelijke verzorging	1.326,6
Toevoeging volledig pakket thuis	14,0
Totaal	1.340,6
Subsidiereregelingen AWBZ	
Diensten bij wonen met zorg	24,7
Zorgvernieuwingsprojecten GGZ	7,2
Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg en vorming, training en advies	39,9
Aanpassing bestaande ADL-clusters	3,0
Collectieve GGZ-preventie	10,2
Totaal	85,0
Specifieke uitkeringen WVG	
Dure woningaanpassingen	12,0
Besluit bijdrage AWBZ gemeenten (Bbag)	23,0
Totaal	35,0
Uitvoeringskosten	72,3
Totaal WMO	1.532,9

Indexatie Wmo-budget 2009

Voor 2009 is de reële index 2,39% en de nominale index 3,67%.

Afspraken in het Bofv dd 1 april 2009

Het Wmo-budget 2009 blijft ongewijzigd. Wel wordt de eerder afgesproken uitname voor het Volledig Pakket thuis van € 14 miljoen ongedaan gemaakt. Dit komt dus in de tabel terug als een toevoeging.

Tevens is afgesproken dat het SCP-advies over het objectieve verdeelmodel wordt ingebracht in het POR (Periodiek Onderhoudsrapport). In het kader van het POR 2010 zal specifiek onderzoek worden gedaan naar het verdeelmodel Wmo. De rapporten van het SCP en APE zullen daarbij betrokken worden. Als de bevindingen daartoe aanleiding geven, wordt alsdan besloten om tot aanpassing van het verdeelmodel over te gaan.

Voor 2009 is incidenteel € 29 miljoen beschikbaar ter dekking van de gevolgen van de pakketmaatregel Awbz. Deze € 29 miljoen is nog niet verwerkt in deze circulaire omdat op verzoek van de VNG nog gesproken wordt over de positionering en verdeling van deze middelen (zie ook de toelichting bij het budget voor 2010 over de afspraken in het bofv).

Toevoeging € 14 miljoen

In de septembercirculaire van 2008 was een uitname voorzien van € 14 miljoen voor invoering van het volledig pakket thuis. Het Volledig Pakket thuis komt echter niet van de grond, zodat de uitname nu alsnog wordt teruggedraaid.

Dure woningaanpassingen

In 2008 is € 9 miljoen toegevoegd voor dure woningaanpassingen.

Voor 2009 is dat € 12 miljoen (voor alle duidelijkheid : dit komt dus bovenop de eerdere toevoeging, die blijft ongewijzigd)

Later in het jaar 2009 wordt besloten of dit bedrag voor 2009 nog verhoogd kan worden.

2.15. Verzameltabel

De Opbouwtable 2009 (tabel 2.1) bevat onderdelen die al zijn toegelicht in eerdere circulaire en in dit hoofdstuk dus niet meer aan bod komen. In de tabel zijn zij aangeduid met het teken @. Deze wijzigingen zijn behandeld in voorafgaande circulaire. Tabel 2.15 geeft per onderwerp de vindplaats.

Tabel 2.15 Verzameltabel 2009

Onderwerp/maatregel	Circulaire	Mutatie (mln euro)
algemene mutaties		
- accres (gerichte verdeling, ingroeieregeling OHV)	mei 2005, § 5.1	-8,500
- accres (gerichte verdeling, invoeringskosten Wabo)	december 2008, §2.2	22,000
- nacalculatie 2007 (incidenteel effect)	maart 2008, §1.3	39,766
- A+O fonds	mei 2008, §3.4	-0,421
- vrijval gericht accres suppletie-uitkering OZB	mei 2008, §3.3	23,670
cluster eigen inkomsten		
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	mei 2008, § 3.3	-23,670
cluster werk en inkomen		
- langdurigheidstoeslag	mei 2008, §3.5	40,000
- ketensamenwerking werk en inkomen	mei 2008, §3.6	-25,000
- aanpak jeugdwerkloosheid G4	december 2008, §2.3	-4,000
- BCF	december 2008, §3.3	0,960
- armoedebestijding en schuldhulpverlening	september 2007 §4.4	-4,000
cluster zorg		
- anti-discriminatievoorzieningen	mei 2008, §5.2	2,989
- maatschappelijke stage	mei 2008, §2.9	10,100
- wachtlijsten buitenschoolse opvang	mei 2008, §2.8	-5,000
- kinderopvang inburgeraars	mei 2008, §2.6	-7,700
- Wmo i.v.m. ondersteunende begeleiding psycho-sociaal	september 2008 §5.3	17,000
- BCF	december 2008, §3.3	1,336
- vrijwilligers verzekering	december 2008, §3.4	4,000
cluster educatie		
- ingroeieregeling OHV	mei 2005, § 5.1	8,500
- BCF	december 2008, §3.3	0,254
cluster openbare orde en veiligheid		
- huisverbod bij huiselijk geweld	juni 2007, §3.5	0,300
- BCF	december 2008, §3.3	1,224
cluster fysiek milieu		
- activiteitenbesluit	september 2008 §4.5	-1,900
- invoeringskosten wabo	december 2008, §2.2	-37,000
- BCF	december 2008, §3.3	0,671
- E-PRTR	mei 2008, §2.10	-0,090
cluster groen		
- groenvoorziening wijken	december 2008, §2.5	-1,000
- BCF	december 2008, §3.3	2,486
cluster kunst en ontspanning		
- versterking internationale positie Randstad	december 2008, §2.5	-1,000
- BCF	december 2008, §3.3	0,348
cluster wegen en water		
- topografie	september 2008 §5.7	-0,810
- BCF	december 2008, §3.3	7,650
- VBS waterweggebied	september 2008 §4.4	-2,470
cluster VHROSV		
- BCF	december 2008, §3.3	1,757
cluster oudheid		
- BCF	december 2008, §3.3	0,220
cluster riolering		
- BCF	december 2008, §3.3	2,706
cluster reiniging		
- BCF	december 2008, §3.3	5,050
cluster bevolkingszaken		
- BCF	december 2008, §3.3	0,428
cluster overig/algemene ondersteuning		
- overheveling WOZ kosten	mei 2008, §3.10	73,540
- btw-component WOZ-kosten	mei 2008, §3.10	2,540
- vermindering bestuurslasten	mei 2008, §3.11	-11,200
- BCF	december 2008, §3.3	3,910
overige uitkeringen		
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woning gebruikers	mei 2008, §3.3	-23,670
- suppletie-uitkering verdeelmodel 2008	juni 2007, §3.13	2,073

2.16. Voorschotbetalingen 2009

De wijziging in de uitkeringsfactor 2009 en de wijziging van een aantal bedragen die behoren bij de verdeelmaatstaven brengen een aanpassing met zich mee van de voorschotbetalingen op de algemene uitkering over 2009. Deze zijn momenteel gebaseerd op tabel 3 van de bijlage bij de decembercirculaire van 2008. De aanpassingen van de bedragen per eenheid en van de uitkeringsfactor zijn af te leiden uit de kolom 'wijzigingen sinds december 2008' in tabel 1 van bijlage 2 van deze circulaire.

De aanpassing vindt als volgt plaats:

- 1 per valutadatum 2 juni 2009 zal in één keer verrekening plaatsvinden over de maanden januari tot en met mei;
- 2 met ingang van 2 juni 2009 worden de wijzigingen opgenomen in het termijnbedrag voor 2009.

3. Uitkeringsjaar 2010

3.1. Opbouw uitkeringen

Tabel 3.1 vermeldt de opbouw van de uitkeringen 2010 na actualisering ten opzichte van de septembercirculaire van 2008. Ze gaat uit van het bedrag van uitkeringen van € 15.925,280 miljoen dat voor 2009 is geraamd in paragraaf 2.1. De taakmutaties zijn gegroepeerd naar de clusters. In de volgende paragrafen worden de mutaties toegelicht, voor zover dat nog niet is gebeurd in deze of eerdere circulaire.

Tabel 3.1 Opbouw uitkeringen 2010 (mln €)

	Raming deze circulaire ¹		September circulaire van 2008 ²
		§	
Uitkeringen 2009 (begin stand)		15.925,280	16.006,147
algemene mutaties			
- accres	75,392	§1.1	202,113
- accres (gerichte verdeling, ingroeieregeling OHV)	-8,500 @		
- vrijval gericht accres suppletie-uitkering OZB	0,000	§3.2	
- invoeringskosten wabo (akkoord medeoverheden)	-22,000	§2.2	#
- gerichte verdeling OOV	-220,000 @		
- behoudzaamheidsreserve (inhouding)	0,000	§1.1	#
- centrale voorziening officiële publicaties (CVOP)	-0,175	§2.3	#
- A+O fonds	-0,109	§3.3	pm
- wachtgelden herindelingen	pm		
- waarderingskamer	pm		
		-175,392	
cluster eigen Inkomsten			
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	0,000	§3.2	
		0,000	
cluster Werk en inkomen			
- Armoedebestijding en schuldhulpverlening	-15,050 @		
- armoede bestrijding: maatschappelijke participatie kinderen	-40,000 @		
- ketensamenwerking werk en inkomen	-20,000 @		
- digitaal klantdossier	2,623	§2.5	#
- aanvullende bijstand voor 65 jarigen en ouder	pm	§3.4	#
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	6,599 @		7,287
		-65,828	
cluster zorg			
- maatschappelijke stage	5,000 @		
- elektronisch kinddossier	5,000 @		
- uitvoeringskosten inburgering ³	39,717 @		
- kinderopvang sociaal medische problematiek	-	§3.5	pm
- pilots inburgering en kinderopvang/vve	-0,355	§2.6	#
- versterking toezicht kinderopvang (gastouderopvang)	pm	§3.6	#
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	9,173 @		10,131
		58,535	
cluster educatie			
- ingroeieregeling OHV	8,500 @		
- proef excellentie	-0,250	§2.7	#
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	1,741 @		1,923
		9,991	
cluster kunst en ontspanning			
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	2,392 @		2,641
		2,392	
cluster VHROSV			
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	12,073 @		13,332
		12,073	
cluster oudheid			
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	1,510 @		1,668
		1,510	

(voortzetting op de volgende bladzijde)

1 Het teken @ geeft aan dat dit onderdeel in voorgaande circulaire wordt toegelicht. Zie verzameitabel 2010.

2 De vergelijking met de septembercirculaire is alleen opgenomen als de raming van het betreffende onderdeel is gewijzigd. Het teken # geeft een onderdeel aan dat niet werd geraamd in die circulaire.

3 Vanaf 2010 geïntegreerd in de algemene uitkering. De totaal omvang is € 63,547 miljoen.

Tabel 3.1 Opbouw uitkeringen 2010 (vervolg)

	Raming deze circulaire ¹		September circulaire van 2008 ²
		§	
cluster riolering			
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	<u>18,587</u> @		20,526
		18,587	
cluster wegen en water			
- Topografie	0,072 @		
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	<u>52,551</u> @		58,033
		52,623	
cluster reiniging			
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	<u>34,694</u> @		38,313
		34,694	
cluster groen			
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	<u>17,080</u> @		18,862
		17,080	
cluster bevolkingszaken			
- aanpassing vergoeding gemeente Den Haag	-0,250	\$2.10	#
- mGBA en ORRA	-7,900	\$2.11	#
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	<u>2,936</u> @		3,243
		-5,214	
cluster openbare orde en veiligheid			
- mannenopvang	-	\$3.7	-0,800
- bommenregeling	pm	\$3.8	#
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	<u>8,408</u> @		9,285
		8,408	
cluster fysiek milieu			
- WABO	pm		
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	<u>4,611</u> @		5,092
		4,611	
cluster overig/algemene ondersteuning			
- vermindering bestuurslasten	- @		pm
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	<u>26,862</u> @		29,664
		26,862	
Integratie- en decentralisatie-uitkeringen (excl. WMO)			
- Mutaties van invloed op omvang GF	<u>438,992</u>	\$5.1	14,255
		<u>438,992</u>	
Uitkeringen (excl. WMO)		16.365,204	16.167,944
waarvan			
- algemene /aanvullende uitkeringen	15.626,550		15.950,598
- integratie, decentralisatie-uitkeringen	677,245	\$5.1	157,607
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	59,739	\$3.2	
- uitkering vanwege definitiewijziging maatstaf bijstandsontv.	1,670	\$3.12	#
Wmo	<u>1.499,700</u>	\$3.11	pm

3.2. Suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers

De afbouw van de suppletie-uitkering OZB wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van de verwachte accessen en de nominale ontwikkelingen voor de komende jaren. De reële accessen voor 2010 en verder zijn 0% op basis van de aanvullende afspraken op de bestaande bestuursakkoorden die tussen de fondsbeheerders en de VNG zijn gemaakt. Dit betekent dat er geen ruimte is voor een verdere afbouw van de suppletie-uitkering OZB voor 2010 en verder. De suppletie-uitkering 2010 en verder blijft gelijk aan de suppletie-uitkering 2009. Voor een

beschrijving van de werkwijze van de berekening van deze suppletie-uitkering zie de septembercirculaire van 2005, § 5.8.

3.3. A+ O fonds

Wij onttrekken in 2010 € 0,109 miljoen aan de algemene uitkering om daarmee de bijdrage aan het A+O fonds gemeenten te verhogen. De verhoging vloeit voort uit de reguliere handelwijze de bijdrage te indexeren voor de loonontwikkeling.

3.4. Aanvullende bijstand voor 65 jarigen en ouder

Met ingang van 1 januari 2010 berust de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de WWB 65-plus niet meer bij gemeenten, maar bij de Sociale Verzekeringsbank. De SVB neemt de uitvoering over van alle gemeenten, waardoor één loket ontstaat voor (onvolledige) AOW en WWB 65-plus. Hiermee gepaard vindt een overdracht plaats van uitvoeringskosten uit het Gemeentefonds naar de begroting van het Ministerie van SZW ten behoeve van de SVB. De uit te nemen uitvoeringskosten zijn gebaseerd op de geraamde uitvoeringskosten van de SVB. Vanwege demografische ontwikkelingen (vergrijzing) neemt het aantal mensen met onvolledige AOW en daarmee het beroep op de WWB 65-plus na 2010 nog steeds toe. De uitvoeringskosten stijgen daardoor. In 2015 wordt het structureel niveau van € 17,7 miljoen bereikt. Aangezien de uitname reeks pas kort voor de publicatie van de meicirculaire beschikbaar is gekomen, wordt de verdeling van de uitname in de septembercirculaire gepubliceerd.

Uitname (in miljoen euro's)

2010	2011	2012	2013	2014	2015
-15,4	-14,4	-15,1	-15,7	-16,9	-17,7

3.5. Sociaal medische indicatie kinderopvang

De huidige regeling voor tegemoetkoming voor kinderopvang op basis van sociaal-medische indicatie wordt vanaf 2010 structureel voortgezet (zie hierover de septembercirculaire 2007, § 5.8).

3.6. Versterking toezicht kinderopvang vanwege herziening van het stelsel van gastouderopvang

De herziening van het stelsel van gastouderopvang per 1 januari 2010 heeft als gevolg dat het toezicht op en de handhaving van de kwaliteit van de gastouderopvang zal worden geïntensifieerd. Zo zal de GGD rechtstreeks toezicht gaan houden op de nieuw te vormen minicrèches. Hiervoor zullen vanaf het jaar 2010 structureel financiële middelen aan het gemeentefonds worden toegevoegd. In de eerstvolgende circulaire zult u hierover nader worden geïnformeerd.

3.7. Mannenopvang

Voor de jaren 2008 en 2009 is tussen de G4 en VWS een convenant gesloten ten behoeve van een pilot mannenopvang eengerelateerd geweld waarbij jaarlijks € 0,8 miljoen is toegevoegd aan het gemeentefonds. Daarvoor worden 4 maal 10 bedden beschikbaar gesteld aan mannen die ernstige dreiging ondervinden van geweld in afhankelijkheidsrelaties. In verband met het lopende stelselonderzoek vrouwenopvang naar opvang voor specifieke groepen wordt de pilot mannenopvang met één jaar verlengd tot en met 2010.

3.8. Bommenregeling

In het Bestuursakkoord Rijk-gemeenten is afgesproken dat het Bijdragebesluit kosten opsporing en ruiming conventionele explosieven Tweede Wereldoorlog 2006 zal worden overgeheveld naar het gemeentefonds. Op dit moment werkt BZK aan de vormgeving van deze overheveling die per 2010 zal starten. Na de besluitvorming over de wijze waarop het bijdragebesluit wordt ingetrokken, wordt u nader geïnformeerd. In de septembercirculaire zult u nader geïnformeerd worden over de financiële gevolgen voor uw gemeente.

3.9. Ontwikkeling uitkeringsbasis 2010

De ontwikkeling van de uitkeringsbasis (exclusief de OZB-maatstaven) voor het jaar 2010 geeft aanleiding tot het verlagen van de uitkeringsfactor met 13 punten ten opzichte van uitkeringsjaar 2009. Dit wordt met name veroorzaakt door een toename bij de maatstaven bijstandsontvangers en woonruimten.

Als gevolg van de herwaardering van de WOZ-waarde en areaalontwikkelingen wordt de uitkeringsfactor verhoogd met afgerond 6 punten. Dit is opgebouwd uit 2 punten als gevolg van de uitbreiding van het areaal ten opzichte van 2009 en 4 punten als gevolg van de verwerking van de inflatie (zie § 3.13 van deze circulaire) bij de aanpassing van de rekentarieven in verband met de herwaardering.

Per saldo geven de ontwikkelingen in de uitkeringsbasis (inclusief de OZB-maatstaven) voor het jaar 2010 aanleiding om de uitkeringsfactor te verlagen met 7 punten. Voor 2010 komt één punt uitkeringsfactor naar huidig inzicht overeen met € 11,2 miljoen.

3.10. Algemene uitkering, uitkeringsfactor en bedragen per eenheid

Inclusief de aanvullende uitkering bedraagt de algemene uitkering over het jaar 2010 naar huidig inzicht € 15.626,550 miljoen. De uitkeringsfactor stellen wij voorlopig vast op 1,552. Hierbij is rekening gehouden met de doorwerking van de ramingen over de vorige jaren en met de onderwerpen behandeld in dit hoofdstuk. Ten opzichte van de uitkeringsfactor voor 2009 daalt de uitkeringsfactor 2010 met 23 punten.

Tabel 3.10 Ontwikkeling uitkeringsfactor 2010 t.o.v. de uitkeringsjaar 2009

Stand uitkeringsfactor 2009 (deze circulaire)		1,575
mutaties uitkeringsfactor in punten		
- accres	0,007	
- gerichte verdeling (OHV, OOV)	-0,021	
- invoeringskosten WABO (akkoord medeoverheden)	-0,002	
- ontwikkelingen uitkeringsbasis/OZB	-0,007	
- verdeelreserve	-0,001	
- overige ontwikkelingen	0,001	
Totaal mutaties in punten		-0,023
Stand uitkeringsfactor 2010 in deze circulaire		1,552

Voor 2010 is cumulatief een verdeelreserve van 4 punten aangehouden. Per uitkeringsjaar wordt één punt aan de verdeelreserve toegevoegd. Voor 2007 staat nog één punt in reserve. In de komende septembercirculaire wordt u geïnformeerd over de uitkering van de verdeelreserve 2007.

De voorlopige bedragen per eenheid op de verdeelmaatstaven volgens de huidige stand treft u aan in de Verdeeltabel 2010 in bijlage 2.

3.11. Uitkering Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

In onderstaande tabel staat een overzicht van het Wmo-budget voor 2010, in totaal € 1,5 miljard.

Overzicht van het totale Wmo-budget in 2010 (in miljoenen euro)

	bedrag
Huishoudelijke verzorging (geïndexeerd, voorlopig advies ¹)	1.284,2
Correctie budget 2009 volgens advies SCP	16,2
Effect wijziging inkomensgrenzen eigen bijdrage	10,0
Correctie samenloop WMO met Awbz-verblijf	-3,0
Totaal	1.307,4
Subsidieregelingen AWBZ	
Diensten bij wonen met zorg	24,7
Zorgvernieuwingsprojecten GGZ	7,2
Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg en vorming, training en advies	39,9
Aanpassing bestaande ADL-clusters	3,0
Collectieve GGZ-preventie	10,2
Totaal	85,0
Specifieke uitkeringen WVG	
Dure woningaanpassingen	12,0
Besluit bijdrage AWBZ gemeenten (Bbag)	23,0
Totaal	35,0
Uitvoeringskosten	72,3
Totaal WMO	1.499,7

¹ SCP-advies 1 april 2009.

Indexatie Wmo-budget 2010

De nominale index 2010 bedraagt 2% en de reële index 2010 2,38%. Deze percentages zijn conform het advies van het SCP van 1 april 2009 en reeds in het netto bedrag HV verwerkt.

De subsidieregelingen in bovenstaande tabel zijn nog op prijspeil 2009. In het najaar volgt voor deze regelingen de indexatie 2010.

Correctie budget 2009 volgens advies SCP

Het toegekende budget 2009 was volgens het SCP € 16,2 miljoen te laag. In zijn definitief advies over 2009 heeft het SCP geadviseerd om dit berekende tekort van € 16,2 miljoen alsnog te verrekenen met het budget voor 2010. Dat advies volgen wij hierbij op.

Effect wijziging inkomensgrenzen eigen bijdrage

Er wordt € 10 miljoen toegevoegd als compensatie voor de gevolgen van de invoering van andere inkomensgrenzen voor de berekening van eigen bijdragen.

Samenloop Wmo met Awbz-verblijf

In het budget 2010 uit het voorlopige SCP-advies is abusievelijk € 3 miljoen opgenomen voor de samenloop Wmo met Awbz-verblijf. Zoals in de circulaire van september 2008 is weergegeven leidt deze samenloop alleen in 2008 en 2009 tot een ophoging van het macrobudget.

Dure woningaanpassingen

In het budget is voorlopig hetzelfde bedrag voor dure woningaanpassingen verwerkt als in 2009. Later in het jaar 2009 wordt besloten of het bedrag voor 2009 en 2010 verhoogd kan worden.

Afspraken in het bofv van 1 april 2009

In het Bofv van 1 april 2009 zijn afspreken gemaakt over het macrobudget voor 2010, op basis van het voorlopig SCP – advies. Het SCP constateert in dit voorlopig advies dat in het afgelopen jaar - 2008 dus - een bedrag van € 257 miljoen niet tot besteding is gekomen. Volgens de afgesproken systematiek zou het budget voor 2010 dan met een bedrag van € 257 miljoen lager moeten worden vastgesteld.

Door de overlegpartners in het Bofv is echter afgesproken om hiervan af te wijken (het SCP gaf dat ook in zijn advies aan) en het hele bedrag van € 257 miljoen bij de gemeenten te laten. Een deel van dat bedrag, ter grootte van € 130,4 miljoen, wordt daarbij beschouwd als dekking voor de financiële gevolgen van voorziene prijsstijgingen en de wetswijziging Wmo.

Het Wmo-budget voor huishoudelijke hulp 2010 wordt daarmee bepaald op € 1.310 miljoen.

Het resterende deel ter grootte van € 127 miljoen dient in ieder geval ter dekking van de gevolgen van de pakketmaatregel Awbz. Voor de positionering en de verdeling van deze € 127 miljoen is afgesproken dat de VNG een voorstel doet, dat met de fondsbeheerders en VWS wordt besproken. Dit voorstel is nog onderwerp van gesprek met de fondsbeheerders en VWS, daarom is deze € 127 miljoen nog niet over gemeenten verdeeld in deze circulaire. In de septembercirculaire zal de verdeling alsnog bekend worden gemaakt.

Deze afspraken zijn "for better and for worse". Als het SCP in het nog te verschijnen definitieve rapport over 2008 een lagere of hogere onderuitputting constateert

dan de huidige € 257,5 miljoen, blijven de nu gemaakte afspraken over de omvang en de inzet van de onderuitputting 2008 gehandhaafd.

Dat geldt ook voor nadere inzichten omtrent de omvang van de effecten van de AWBZ-pakketmaatregelen op het gemeentelijk domein.

3.12. Maatstaf bijstandsontvangers

Binnen de huidige definitie van de maatstaf bijstandontvangers worden ook de ontvangers van een uitsluitend periodieke bijzondere bijstandsuitkering meegeteld. Bij de telling van de periodieke bijzondere bijstandontvangers heeft het CBS aangegeven dat de desbetreffende statistische gegevens niet voldoen aan de kwaliteitscriteria die aan de toepassing van een verdeelmaatstaf gesteld kunnen worden. De kern van het probleem is dat de wijze waarop gemeenten hun administratie hierover voeren effect heeft op de samenstelling van het aantal bijzondere bijstandontvangers. Dit zodanig dat het onderscheid tussen incidenteel en periodiek bijzondere bijstand - zoals de fondsbeheerders dat destijds bij de invoering van de maatstaf inhoudelijk voor ogen hadden - niet goed te maken is. De wijze waarop gemeenten de bijzondere bijstandontvangers administreren heeft geen relatie met de kostenverschillen tussen gemeenten.

Met ingang van het uitkeringsjaar 2010 zal hierom gebruik gemaakt gaan worden van een nieuwe definitie van het aantal bijstandontvangers. De uitsluitend periodieke bijzondere bijstandsontvangers zullen niet meer worden meegeteld. Het bedrag per bijstandontvanger wordt zo aangepast dat het totale bedrag dat wordt verdeeld met de maatstaf binnen de algemene uitkering gelijk blijft. Voor individuele gemeenten leidt deze definitiewijziging tot herverdeeeffecten. De herverdeeeffecten wordt bepaald door het verschil in het aantal bijstandsontvangers inclusief en exclusief uitsluitend periodiek bijzondere bijstandontvangers. Daarnaast is rekening gehouden met de afloop van de suppletie-uitkering 2008-2010. Deze zijn opgenomen in bijlage 16 van deze circulaire. Omdat slechts voor enkele gemeenten het herverdeeeffect in 2010 groter is dan € 15 per inwoner wordt gebruik gemaakt van een extra uitkering om het herverdeeeffect te beperken. De benodigde middelen voor de extra uitkering wordt in mindering gebracht op de algemene uitkering. Het gebruik van een suppletie-uitkering, waarbij alle voordeelgemeenten voor een deel tijdelijk de nadeelgemeenten compenseren, is gelet op het aantal nadeelgemeenten met een nadeel groter dan € 15 per inwoner en de omvang hiervan omslachtig.

3.13. Maatstaf OZB: WOZ-herwaardering en aanpassing rekentarieven

Vanaf 1997 wordt op basis van de nieuwe Financiële-verhoudingswet in het gemeentefonds rekening gehouden met verschillen in de belastingcapaciteit van gemeenten. Als gevolg van verschillen in waarde van de onroerende zaken loopt de belastingcapaciteit uiteen tussen gemeenten. De belastingcapaciteit waar in het gemeentefonds rekening mee wordt gehouden wordt voor iedere gemeente met dezelfde tarieven berekend. Deze tarieven worden de rekentarieven genoemd. Deze tarieven zijn in het verleden vastgesteld op het gemiddelde tarief op dat moment van alle gemeenten. Verschillen in feitelijke tarieven tussen gemeenten spelen in de verdeling van het gemeentefonds geen rol.

Met ingang van het uitkeringsjaar 2010 wordt het rekentarief in procenten voor eigenaren van woningen op 0,0901%, voor gebruikers van niet-woningen op 0,0988% en voor eigenaren van niet-woningen op 0,1226% gesteld. Deze aanpassing van de rekestarieven ten opzichte van 2009 is noodzakelijk omdat op 1 januari van 2010 een nieuw WOZ-tijdvak begint met waardepeildatum 1-1-2009. In 2009 wordt nog uitgegaan van de WOZ-waarde uit het huidige WOZ-tijdvak met waardepeildatum 1-1-2008.

Bij de aanpassing van de rekestarieven in verband met herwaarderingsoperaties wordt in principe altijd dezelfde werkwijze toegepast (zie de meicirculaire van 2000, § 9.2 en de septembercirculaire van 2004, § 7.1). Het rekentarief wordt neerwaarts bijgesteld om de stijging van de inkomstenmaatstaf als gevolg van de stijging van de WOZ-waarde van woningen en niet-woningen ongedaan te maken. Uitgezonderd wordt hierbij het effect van de inflatie (pNB) in de periode tussen de twee verschillende waardepeildata.

De marktontwikkeling tussen 1-1-2008 en 1-1-2009 bij woningen wordt, op basis van informatie die de Waarderingskamer heeft verzameld, geschat op 0,55%. Voor niet-woningen wordt de waardeontwikkeling over dezelfde periode geschat op -0,2%. De inflatie (pNB) in de periode 2008 – 2009 bedraagt op basis van de huidige ramingen van het CPB 2,5%.

Het rekentarief voor eigenaren van woningen in 2010 komt dan uit op 0,0901% ($0,0884\% * 1,025/1,0055$), 0,0988% voor OZB niet-woningen gebruikers ($0,0962\% * 1,025/0,998$) en 0,1226% voor OZB niet-woningen eigenaren ($0,1194 * 1,025/0,998$).

3.14. Macronorm OZB

De macronorm voor het begrotingsjaar 2010 is 4,30% over € 2,906 miljard. Dit is de opbrengst van 2008 (op basis van CBS gegevens is dit € 2,739 miljard) vermenigvuldigd met de macronorm van 2009: 6,11%. Daarvoor zijn de volgende gegevens gebruikt. Op basis van het CEP 2009 bedraagt de pNB 1,25%. Samen met de reële trendmatige groei van 2% wordt de macronorm 3,25%. De 30,65 miljoen precario geeft nog 1,05% extra ruimte in de macronorm (= $30,65 / 2.906$) waardoor deze in totaal op 4,3% wordt vastgesteld.

Coalitieakkoord kredietcrisis

In het coalitieakkoord staat dat er moet worden ingezet op het vermijden van stijging van de lokale lasten. Voor de OZB wordt vastgehouden aan de wettelijk vastgestelde macronorm.

Het kabinet verzoekt vervolgens aan gemeenten om in deze crisistijd prudent om te gaan met de ruimte die de macronorm voor 2010 biedt (de norm van 4,30% is immers vrij ruim omdat deze uitgaat van een reële groei van het BBP met 2% terwijl de feitelijke groei van het BBP in 2010 door het CPB wordt geraamd op -0,25%). Tijdens het BOFV van 1 april 2009 is aan de VNG verzocht om er bij haar leden op aan te dringen de lokale belastingen niet of slechts minimaal te laten stijgen.

3.15. Verzameltabel

De Opbouwtabel 2010 (tabel 3.1) bevat onderdelen die in dit hoofdstuk niet nader zijn toegelicht. In de tabel zijn zij aangeduid met het teken @. Deze wijzigingen zijn behandeld in voorafgaande circulaire of elders in deze circulaire. Tabel 3.15 geeft per onderwerp de vindplaats.

Tab 3.15 Verzameltabel 2010

Onderwerp/maatregel	Circulaire	Mutatie (mln euro)
algemene mutaties		
- accres (gerichte verdeling, ingroeieregeling OHV)	mei 2005, § 5.1	-8,500
- gerichte verdeling OOV	juni 2007, § 3.10	-220,000
cluster educatie		
- ingroeieregeling OHV	mei 2005, § 5.1	8,500
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	december 2008, §3.3	1,741
cluster Werk en Inkomen		
- Armoedebestijding en schuldhelpverlening	september 2007, § 4.4	-15,050
- armoede bestrijding: maatschappelijke participatie kinderen	mei 2008, §2.5	-40,000
- ketensamenwerking werk en inkomen	mei 2008, §3.6	-20,000
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	december 2008, §3.3	6,599
cluster zorg		
- elektronisch kinddossier	september 2007, § 5.3	5,000
- maatschappelijke stage	september 2008, § 6.1	5,000
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	december 2008, §3.3	9,173
cluster bevolkingszaken		
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	december 2008, §3.3	2,936
cluster kunst en ontspanning		
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	december 2008, §3.3	2,392
cluster VHROSV		
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	december 2008, §3.3	12,073
cluster oudheid		
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	december 2008, §3.3	1,510
cluster riolering		
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	december 2008, §3.3	18,587
cluster reiniging		
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	december 2008, §3.3	34,694
cluster groen		
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	december 2008, §3.3	17,080
cluster wegen en water		
- topografie	september 2008, § 5.7	0,072
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	december 2008, §3.3	52,551
cluster openbare orde en veiligheid		
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	december 2008, §3.3	8,408
cluster fysiek milieu		
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	december 2008, §3.3	4,611
cluster overig/algemene ondersteuning		
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	december 2008, §3.3	26,862
- vermindering bestuurslaten	december 2008, §3.2	-

3.16. Voorschotbetalingen 2010

De voorschotbetalingen voor het uitkeringsjaar 2010 zullen voor de algemene uitkering in beginsel gebaseerd worden op de voorlopige uitkeringsfactor en de voorlopige bedragen per eenheid volgens de inzichten ten tijde van de komende

septembercirculaire van 2009. In die gegevens zullen ook de wijzigingen voortkomend uit deze circulaire verwerkt zijn.

4. Meerjarenperspectief

4.1. Opbouw uitkeringen 2011-2014

Tabel 4.1 geeft de opbouw van de uitkeringen voor de jaren 2011 tot en met 2014, voorzover op dit moment bekend. Deze meerjarenraming is geactualiseerd ten opzichte van de septembercirculaire van 2008. Ze gaat uit van het bedrag van uitkeringen van € 16.365,204 miljoen dat voor 2010 is geraamd in paragraaf 3.1. De taakmutaties zijn gegroepeerd naar de clusters.

Tabel 4.1 Opbouw uitkeringen 2011-2014 (min €)

	2011	§	2012	§	2013	§	2014
Uitkeringen voorafgaand jaar (begin stand)	16.365,204		16.055,189		16.031,106		16051,024
algemene mutaties							
- accres	74,215		pm		pm		pm
- incidentele bijdrage akkoord medeoverheden	-90,000						
- accres (gerichte verdeling, ingroeieregeling OHV)	-8,500		-8,500		-8,500		-8,500
- vrijval gericht accres suppletie-uitkering OZB	0,000		0,000		0,000		0,000
- behoedzaamheidsreserve, inhouding	0,000		pm		pm		pm
- loon/prijscompensatie taakmutaties	pm		pm		pm		pm
- A+O fonds	pm		pm		pm		pm
- elektronische gemeente (E-gem)	2,000						
- waarderingskamer	pm		pm		pm		pm
cluster eigen inkomsten							
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	0,000		0,000		0,000		0,000
cluster Werk en inkomen							
- ketensamenwerking werk en inkomen	-15,000		-3,000				
- Programmatisch handhaven	-8,625						
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	-0,272						
cluster zorg							
- jeugdgezondheidszorg			pm				
- maatschappelijke stage	10,100		0,100				
- elektronisch kinddossier	5,000						
- uitvoeringskosten inburgering			-13,117				
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	-0,378						
cluster educatie							
- ingroeieregeling OHV	8,500		8,500		8,500		8,500
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	-0,072						
cluster kunst en ontspanning							
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	-0,099						
cluster VHROSV							
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	-0,498						
cluster oudheid							
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	-0,062						

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Tabel 4.1 Opbouw uitkeringen 2011-2014 (mln €) (vervolg)

	2011	2012	2013	2014
cluster riolering				
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	-0,767			
cluster wegen en water				
- Topografie	0,071			
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	-2,168			
cluster reiniging				
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	-1,431			
cluster groen				
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	-0,704			
cluster bevolkingszaken				
- GBA	0,344	0,173	0,103	
- mGBA en ORRA	5,800	6,300	25,600	-25,000
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	-0,121			
cluster openbare orde en veiligheid				
- C2000	pm	pm	pm	
- mannenopvang	-0,800			
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	-0,347			
cluster fysiek milieu				
- E-PRTR	-0,414			
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	-0,190			
cluster overig/algemene ondersteuning				
- vermindering bestuurslasten	pm			
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	-1,108			
cluster bestuursorganen				
- professionaliseringsfonds burgemeesters		pm		
Integratie- en decentralisatie-uitkeringen (excl. WMO)				
- Mutaties van invloed op omvang GF	-284,489	-14,539	-5,785	0
Uitkeringen (excl. WMO)	16.055,189	16.031,106	16.051,024	16.026,024
waarvan				
- algemene /aanvullende uitkeringen	15.605,540	15.600,053	15.637,254	15612,432
- integratie, decentralisatie-uitkeringen	389,91	371,314	354,031	353,853
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	59,739	59,739	59,739	59,739
- Wmo	pm	pm	pm	pm

4.2. Meerjarige ontwikkeling uitkeringsfactor

Tabel 4.2.1 geeft de ontwikkeling naar huidig inzicht van de voorlopige uitkeringsfactoren voor de jaren 2010 tot en met 2014.

De tabel laat zien dat de uitkeringsfactor tot en met 2014 een dalende trend kent. Dit wordt veroorzaakt doordat er voor jaren na 2010 geen accres is maar wel gerichte verdeling. In 2011 is er wel accres maar dat valt weg tegen de incidentele bijdrage in 2009 en 2010 uit het aanvullende bestuurlijke afspraken 15 april 2009 van € 90 miljoen die in 2011 wordt weer uitgelicht. Daarnaast heeft de ontwikkeling van de uitkeringsbasis een dalend effect op de uitkeringsfactor. Dit wordt voornamelijk door een toename van het aantal bijstandsontvangers veroorzaakt.

De stijging van de uitkeringsfactor bij de overige ontwikkelingen in het jaar 2011 wordt vooral veroorzaakt door de afbouw van de verfijningsuitkering riolering.

Tabel 4.2.1 Uitkeringsfactoren 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
voorlopige uitkeringsfactor, jaar t	1,552	1,528	1,507	1,490	1,483
verschil t.o.v. jaar t-1		-0,024	-0,021	-0,017	-0,007
waarvan					
- algemene mutaties (vnl. gerichte verdeling)		-0,002	-0,001	-0,001	-0,001
- verdeelreserve		-0,001	-0,001	-0,001	-0,001
- ontwikkeling uitkeringsbasis (incl. OZB)		-0,024	-0,019	-0,015	-0,006
- overige ontwikkelingen (incl. integraties)		0,003	-0,001	0,000	0,000

Dit meerjarenperspectief is gebaseerd op de ramingen die luiden *in lopende prijzen*. Gemeenten die hun meerjarenraming opstellen *in constante prijzen* moeten de uitkeringsfactor defleren voor de nominale ontwikkeling.

Bij wijze van handreiking is in de junicirculaire van 1995 (paragraaf 13.4 en bijlage 3) een methode uiteengezet waarmee omrekening naar constante prijzen kan worden verricht. Deze werkwijze is geactualiseerd in de septembercirculaire van 1999, tabel 7.3.1. Centraal staat het percentage van de loon- en prijsontwikkeling dat is verwerkt in het meerjarenperspectief. Dit percentage wordt op de ramingen van het gemeentefonds geprojecteerd en vervolgens uitgedrukt in punten van de uitkeringsfactor. De uitkeringsfactoren in constante prijzen worden verkregen door de uitkomsten in mindering te brengen op het meerjarenbeeld van de uitkeringsfactoren, zoals dat wordt gegeven in tabel 4.2.1.

In tabel 4.2.2. is deze methode toegepast. Voor de jaren na 2010 is uitgegaan van de prijsontwikkeling BBP 2010. De tabel geeft de uitkeringsfactoren 2011-2014 in constante prijzen van 2010 na correctie voor deze inflatiepercentages.

Tabel 4.2.2 Raming uitkeringsfactoren 2011-2014 in constante prijzen van het jaar 2010

	2011	2012	2013	2014
omvang gemeentefonds, jaar t-1 (mln euro)	16.365,2	16.055,2	16.031,1	16.051,0
loon/prijsmutatie (mln euro)	81,8	80,3	80,2	80,3
cumulatief (mln euro)	81,8	162,1	242,3	322,5
één punt uitkeringsfactor, jaar t (mln euro)	11,4	11,6	11,7	11,8
loon/prijsmutatie cumulatief (in punten UF)	7	14	21	27
uitkeringsfactoren in lopende prijzen	1,528	1,507	1,490	1,483
af: nominale ontwikkeling	0,007	0,014	0,021	0,027
uitkeringsfactoren in constante prijzen	1,521	1,493	1,469	1,456

4.3. Verzameltabel

De Opbouwtable 2011-2014 (tabel 4.1) bevat onderdelen die in dit hoofdstuk niet nader zijn toegelicht. Informatie over deze onderdelen vindt u in voorafgaande circulaire of elders in deze circulaire. Tabel 4.3 geeft per onderwerp de vindplaats van die informatie.

Tabel 4.3 Verzameltabel 2011-2014

Onderwerp/maatregel	Circulaire/windplaats toelichting
algemene mutaties	
- accres (gerichte verdeling, ingroeieregeling OHV)	mei 2005, § 5.1
- elektronische gemeente (E-gem)	september 2006, §6.2
alle uitgavenclusters	
- aanpassing uitname BTW-compensatiefonds	december 2008, §3.3
cluster educatie	
- ingroeieregeling OHV	mei 2005, § 5.1
cluster Werk en inkomen	
- Programmatisch handhaven	september 2007, § 4.3
- ketensamenwerking werk en inkomen	mei 2008, §3.6
cluster zorg	
- elektronisch kinddossier	september 2007, § 5.3
- maatschappelijke stage	mei 2008, §2.9
- uitvoeringskosten inburgering	september 2008, § 7.12
cluster bevolkingszaken	
- GBA	juni 2007, § 3.4
cluster fysiek milieu	
- E-PRTR	mei 2008, §2.10

5. Integratie en decentralisatie-uitkeringen

5.1. Opbouw Integratie, decentralisatie-uitkeringen

Tabel 5.1 vermeldt de opbouw van de integratie- en decentralisatie-uitkeringen 2009 tot en met 2014. In de volgende paragrafen worden de mutaties toegelicht, voor zover dat nog niet gebeurde in eerdere circulaire.

Tabel 5.1 Integratie-uitkeringen (IU) en Decentralisatie-uitkeringen (DU) 2009-2014 (mln €)

Uitkeringsjaar	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Cluster	Vindplaats
Uit eerdere circulaire (valt vrij in maatstavenstelsel)								
- WUW-middelen	19,416	16,061	13,132	8,968	3,175	2,893	Wegen Water	Stb. 2001, 415
- Amendement de Pater	23,904	pm	0,000	0,000	0,000		Eigen Ink.	sep circ. 2008 § 7.2
- knelpunten verdeelproblematiek	2,750	2,844	2,927	3,034	3,120	3,224	Overig	septicirc. 2006 § 5.8
- bibliotheken	5,791	5,791	5,791	5,791	0,000		Kunst & Ontspan.	meircirc. 2008 § 5.2
- uitvoeringskosten inburgering	23,830						Zorg	septicirc. 2008 § 7.12
Uit eerdere circulaire (mutatie op omvang gemeentefonds)								
- Tsioc	9,690	9,690	pm	pm	pm	pm	Werk & Ink	septicirc. 2006 § 5.9
- Regionale platforms fraudebestrijding	2,006	2,006	2,006	2,006	2,006	2,006	Werk & Ink	junicirc. 2007 § 2.9
- aanpak kindermishandeling	2,916	2,916	0,000	0,000	0,000		Zorg	meircirc. 2008 § 5.4
- drank en horecawet	2,175	0,000	0,000	0,000	0,000		Zorg	meircirc. 2008 § 5.5
- pilot VVE	4,600	0,000	0,000	0,000	0,000		Educatie	meircirc. 2008 § 5.6
- Brede school sport en cultuur	24,276	16,363	16,363	27,030	27,030	27,030	Educatie	deze circ. §5.1
ww. Toename t.o.v. septembercirc. 2008	15,826	7,913	7,913	18,580	27,030	27,030		
- homo-emanipatie	0,480 ²	0,480	0,480	0,000	0,000		Zorg	meircirc. 2008 § 5.8
ww. Toename t.o.v. septembercirc. 2008	0,040	0,040	0,040					
- bewonersinitiatieven wijken (G18)	15,000	15,000	15,000	0,000	0,000		Zorg	septicirc. 2008 § 7.4
- nat. actieplan sport en bewegen	7,764	3,882			0,000		Zorg	deze circ. §5.2
ww. Toename t.o.v. septicirc. 2008	-1,789	-0,894						
- beeldende kunst en vormgeving	13,500	13,500	13,500	13,500	13,500	13,500	Kunst & Ontspan.	meircirc. 2008 § 5.15
- taalcoaches (DU)	5,589	2,679	2,067	0,000	0,000	0,000	Educatie	deze circ. §5.3
ww. Toename t.o.v. septicirc. 2008	3,064	1,836	1,224					
- tijdbeleid	0,600						Zorg	deze circ. §5.4
ww. Toename t.o.v. septicirc. 2008	0,600							
- polarisatie en radicalisering	1,272	0,255	0,064				OOV	septicirc. 2008 § 7.8
- veilige publieke taak	pm	pm					Zorg	septicirc. 2008 § 7.9
- bewonersinitiatieven wijken (G31)	9,300	9,300	pm	0,000	0,000		Zorg	septicirc. 2008 § 7.4
- wijkactieplannen (G18)	58,500	58,500	0,000	0,000	0,000		Zorg	septicirc. 2008 § 7.10
- vrouwen uit etnische minderheden	0,950 ¹	0,950	0,537	0,000	0,000		Zorg	septicirc. 2008 § 7.13
ww. Toename t.o.v. septicirc. 2008	0,050	0,050	0,050					
- pilot gemengde scholen	0,690	0,750	0,750	0,000	0,000		Educatie	septicirc. 2008 § 7.14
ww. Toename t.o.v. septicirc. 2008	0,140 ⁵	0,200	0,200					
- cultuurparticipatie	5,785	5,785	5,785	5,785	0,000		Educatie	septicirc. 2008 § 7.15
- Spoorse doorsnijdingen	pm						Wegen en water	deccirc. 2008 §3.7

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Tabel 5.1 Integratie-uitkeringen (IU) en Decentralisatie-uitkeringen (DU) 2009-2014 (mln €) (vervolg)

Uitkeringsjaar	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Cluster	Vindplaats
- budget 40+ wijken (preventiebudget)	30,000 ³	30,000 ⁴					Zorg	deze circ. §5.6
ww. Toename t.o.v. sepcirc. 2008	30,000	30,000						
- innovatietrajecten inburgering	1,887	1,400	1,051				Zorg	deze circ. §5.7
ww. Toename t.o.v. deccirc. 2008	1,887	1,400	1,051					
- SLOK	10,514	9,262	5,257				Fysiek milieu	deze circ. §5.8
ww. Toename t.o.v. deccirc. 2008	9,889	8,712	4,945					
Nieuw in deze circulaire ten opzichte van septembercirculaire 2008								
- gezinsmanagers Gouda	0,300						Zorg	deze circ. §5.9
- maatschappelijke opvang		300,200	300,200	300,200	300,200	300,200	Zorg	deze circ. §5.10.1
- vrouwenopvang			pm				Zorg	deze circ. §5.10.2
- gezond in de stad		5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	Zorg	deze circ. §5.10.3
- veilig en leefbaarheid		pm					OOV	deze circ. §5.10.4
- VSV		pm					Educatie	deze circ. §5.10.5
- onderwijsachterstandenbeleid		164,631	pm				Educatie	deze circ. §5.10.6
- eerge relateerde geweld	pm						OOV	deze circ. §5.11
- overbruggingsuitkering Antillianengemeenten	4,462						Zorg	deze circ. §5.12
- aanpak Marokkaans-Nederlandse probleemjongeren	1,301 ⁶	pm	pm	pm	pm		Zorg	deze circ. §5.13
Totaal Integratie- en decentralisatie uitk.	289,248	677,245	389,910	371,314	354,031	353,853		
Totaal IU en DU met invloed op omvang GF	213,557	652,549	368,060	353,521	347,736	347,736		
Vershil T en T-1 van invloed op omvang GF	31,319 ⁷	438,992	-284,489	-14,539	-5,785	0,000		
Nieuwe toevoeging die vrij valt in maatstavenstelsel	23,830							
Naar opbouwtabel	55,149	438,992	-284,489	-14,539	-5,785	0,000		

1 Het verschil t.o.v. eerdere circulaire wordt veroorzaakt door gemeente Delft (€ 0,05 mln).

2 Het verschil t.o.v. eerdere circulaire wordt veroorzaakt door gemeenten Dordrecht(€ 20.000) en Heerlen (€ 20.000).

3 Verdeling wordt in de septembercirculaire van 2009 bekend.

4 Verdeling wordt in de meicirculaire van 2010 bekend.

5 Het verschil t.o.v. eerdere circulaire wordt veroorzaakt door gemeenten Amersfoort, Leiden, Schiedam en Tilburg (voor 2009 ieder € 35.000 en voor 2010 en verder € 50.000).

6 Beschikbare budget is € 6 mln.

7 Vergelijken met 2008 stand maartcirc. (€ 182,238).

5.2. Impuls Brede scholen, sport en cultuur

De Impuls brede scholen, sport en cultuur richt zich op de realisatie van combinatiefuncties. Dit zijn functies waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever, maar werkzaam is in of ten behoeve van twee of meer sectoren. Met de inzet van combinatiefuncties worden de volgende doelen beoogd:

- de uitbreiding van het aantal brede scholen met sport- en cultuuraanbod in het primair en voortgezet onderwijs, om te beginnen in de 40 krachtwijken;
- de versterking van sportverenigingen met oog op hun maatschappelijke functie en de inzet van sportverenigingen voor het onderwijs, de naschoolse opvang en de wijk;
- het stimuleren van een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen voor alle leerlingen;
- het bevorderen dat de jeugd tot 18 jaar vertrouwd raakt met één of meer kunst- en cultuurvormen en het onder jongeren stimuleren van actieve kunstbeoefening.

Op 10 december 2007 hebben het Rijk (OCW en VWS), de VNG en vertegenwoordigers van de onderwijs-, sport en cultuursector bestuurlijke afspraken gemaakt met als doel de realisatie van in totaal 2500 (fte's) combinatiefuncties in 2012. In 2008 is de eerste tranche van 30 gemeenten gestart (G30). Deze gemeenten hebben een bestuurlijke verklaring getekend waarin onder andere het aantal fte's voor hun gemeente is benoemd en waarin de gemeente toezegt hiervoor ook de benodigde cofinanciering beschikbaar te stellen uit eigen middelen. Deze gemeenten zijn uitgebreid geïnformeerd door de betrokken vakdepartementen (OCW en VWS) en de VNG.

Het eerste jaar van deelname ontvangen gemeenten volledige financiering van het Rijk. Vanaf het tweede jaar van deelname wordt van gemeenten 60% cofinanciering verwacht.

Per 1 januari 2009 start de tweede tranche gemeenten. De samenstelling van deze tweede tranche en ook de volgende (derde) tranche is bepaald op basis van het gemeentelijke inwoneraantal onder de 18 jaar. De tweede tranche betreft 99 gemeenten. Het bedrag dat vanuit het Rijk beschikbaar is voor 2009 is voor de eerste twee tranches € 24,28 miljoen. Hierbij is € 8,45 miljoen beschikbaar voor de eerste tranche en € 15,83 miljoen voor de tweede tranche (zie bijlage 13)

Voor meer informatie over deze impuls kunt u zich wenden tot het informatiepunt dat namens OCW, VWS, de VNG en de andere partners is ingesteld bij de Vereniging Sport en Gemeenten (André de Jeu, a.dejeu@sportengemeenten.nl, 026 - 339.64.10).

5.3. Nationaal Actieplan Sport en Bewegen

In de meicirculaire en septembercirculaire van 2008 (en in de zgn. Julibrief) is aandacht besteed aan het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen. Korte toelichting: binnen het kader van het NASB hebben gemeenten op lokaal niveau de regierol om burgers te verleiden meer te gaan bewegen en zodoende een actieve leefstijl te

bevorderen. Gemeenten kunnen hierbij in aanmerking komen voor een bijdrage van de Rijksoverheid.

Het budget van het NASB is echter te beperkt om alle gemeenten te bedienen. Daarom wordt de uitkering beschikbaar gesteld aan gemeenten met de grootste gezondheidsachterstanden. De reden hiervoor is dat juist daar de meeste te weinig actieve Nederlanders te vinden zijn. In het algemeen komen gezondheidsachterstanden vooral voor bij groepen met een lage sociaal-economische status.

De Rijksbijdrage is een impuls van beperkte duur (voor een projectperiode van 4 jaar). De Rijksbijdrage is beschikbaar voor gemeenten die bereid zijn om een verklaring te tekenen, waarin zij aangeven een aantal concrete afspraken op lokaal niveau te realiseren.

De Rijksbijdrage komt in twee tranches beschikbaar: De eerste tranche loopt van half 2008 tot half 2010 en is voor zo'n 50 gemeenten met de grootste gezondheidsachterstand. Deze zijn vermeld in de bijlage 10 van de septembercirculaire 2008.

De tweede tranche loopt van half 2010 tot half 2012 en beoogt nog eens zo'n 50 gemeenten geld toe te delen op basis van de grootste gezondheidsachterstand. In het voorjaar van 2009 worden de gemeenten uit de 2de tranche benaderd om mee te doen aan de impuls NASB. Deze gemeenten moeten dan uiterlijk 2 oktober van dit jaar de gemeentelijke verklaring hebben ondertekend. Meer informatie is te vinden op www.nasb.nl

De rijksbijdrage is in de eerste twee jaren 100% en de daarop volgende twee jaren 0%. Het betreft een impuls die in totaal loopt tot en met 2014. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de activiteiten halverwege het eerste kalenderjaar aanvangen en dat de gemeente de financiering van de activiteiten vanaf de tweede helft van het derde kalender jaar volledig voor haar rekening neemt.

5.4. Taalcoaches

Het kabinet geeft een extra impuls aan de organisatie van taalcoaches voor inburgeraars. Taalcoaches in dit verband zijn vrijwilligers die de inburgeraar helpen bij het leren van de Nederlandse taal, bijvoorbeeld door het samen oefenen met de taal en/of het samen ondernemen van culturele of sportieve activiteiten.

Gemeenten ontvangen middelen voor de werving, training en begeleiding van deze vrijwillige taalcoaches. Zij hebben zich daarvoor in kunnen schrijven bij het ministerie van WWI. De omvang van de te ontvangen middelen hangt af van het ambitieniveau van de gemeente voor wat betreft het aantal te realiseren taalkoppels (een vrijwillige taalcoach die gekoppeld is aan een inburgeraar). Gemiddeld wordt voor elk taalkoppel een bedrag van € 750 ter beschikking gesteld. Verdeling van de middelen voor de vijftig grootste gemeenten is opgenomen in de septembercirculaire 2008.

In 2009 wordt ook aan kleinere gemeenten die zich hebben ingeschreven, en aan een drietal grotere gemeenten die aangaven in tweede instantie alsnog deel te willen nemen, middelen ter beschikking gesteld. Van de toegekende bedragen (zie bijlage 6) wordt 50% ter beschikking gesteld in 2009, 30% in 2010 en 20% in 2011.

5.5. Tijdbeleid

Het kabinet wil de combinatie van werk en privé beter mogelijk maken, ondermeer door meer flexibiliteit in openings- en arbeidstijden en door uitbreiding van plaatsonafhankelijke dienstverlening.

Gemeenten en provincies spelen een belangrijke rol bij tijdbeleid. De minister van OCW heeft in juni 2007 en mei 2008 bestuurlijke afspraken over tijdbeleid gemaakt met de provincies Drenthe en Zeeland en met de gemeenten Alphen aan den Rijn, Enschede, De Marne, Deventer, Geldermalsen, Halderberge, Heerhugowaard, Hengelo, Leeuwarden, Maarssen, Zaanstad en Zoetermeer.

Deze 'koplopers' ambiëren een verdergaande rol in het organiseren van een flexibel aanbod van dienstverlening in de eigen provincie of gemeente. Zij kijken niet alleen naar de wensen voor bijstelling van de eigen dienstverlening, maar gaan ook het gesprek aan met zorg- en dienstverleners binnen de gemeente. De minister van OCW wil in samenwerking met staatssecretaris Bijleveld-Schouten de groep koplopers in 2009, 2010 en 2011 uitbreiden tot in totaal 25 ambitieuze en daadkrachtige deelnemers. Deze nieuwe koplopers worden voor het invullen van hun voorbeeldrol ondersteund met een eenmalige financiële bijdrage van € 50.000 (zie bijlage 14).

Gemeenten die op basis van een analyse van de lokale situatie (op de themagebieden publieke dienstverlening, private dienstverlening, kinderopvang en buitenschoolse opvang, gezondheidszorg, vervoer, de gemeente als werkgever en tijdcoördinatie) ambities op drie of meer thema's formuleren en aangeven een landelijke voorbeeldrol te willen vervullen, komen in 2010 in aanmerking voor aansluiting bij de groep bestaande koplopers.

5.6. Cultuurparticipatie

In de septembercirculaire van 2008 is achtergrondinformatie verstrekt over de decentralisatie-uitkering Cultuurparticipatie. Inmiddels hebben alle 35 gemeenten die voor deze uitkering in aanmerking komen een verklaring van deelname inclusief vierjarenplan ingediend die is goedgekeurd door het Fonds voor Cultuurparticipatie. De bedragen zoals genoemd in bijlage 16 van de septembercirculaire zijn hiermee definitief geworden en zullen via het gemeentefonds ter beschikking worden gesteld.

5.7. Budget 40+ wijken

In § 7.17 van de septembercirculaire bent u geïnformeerd over het in twee tranches van € 30 miljoen uit te keren preventiebudget (inmiddels: budget 40+ wijken). De beoordeling van de eerste tranche projectaanvragen door gemeenten uit de groep van G31-gemeenten loopt op dit moment. (De uitkomst zal naar

verwachting in de septembercirculaire kunnen worden vermeld) De tweede tranche zal in het najaar 2009 worden opengesteld voor alle gemeenten, met een voorrangspositie voor de niet-G31-gemeenten. (Deze uitkomst zal naar verwachting in de meicirculaire 2010 kunnen worden vermeld).

5.8. Innovatietrajecttrajecten inburgering

In vervolg op de berichtgeving in de decembercirculaire zijn in bijlage 10 de bedragen opgenomen die gemeenten ontvangen voor de innovatietrajecten inburgering.

5.9. Regeling Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven (SLOK)

In de maartcirculaire van 2009 is de decentralisatie-uitkering SLOK opgenomen. Sindsdien is het aantal gemeenten dat deze decentralisatie-uitkering ontvangen uitgebreid. In bijlage 5 vindt u een overzicht van de betreffende gemeenten en bedragen.

5.10. Decentralisatie-uitkering gezinsmanagers Gouda

Naar aanleiding van de problematiek met overlastgevende Marokkaans-Nederlandse jongeren is besloten om in 2009, 2010 en 2011 middelen voor de bekostiging van gezinsmanagers uit te keren aan de gemeente Gouda. Voor 2009 gebeurt dit via de decentralisatie-uitkering gezinsmanagers Gouda. Voor de jaren 2010 en 2011 wordt nog gezien hoe de financiering vorm krijgt.

Doelstellingen

Gouda heeft als doelstelling dat de kinderen - uit de gezinnen waar de aanpak Vroegtijdige Interventie Gezinnen (VIG) wordt gestart - nadat de helft van de gezinsbehandeling is doorlopen niet meer voorkomen op overlast- en criminaliteitssignaleringslijsten. Er kunnen 15 tot 20 gezinnen per jaar worden aangepakt.

De gemeente Gouda ontvangt in 2009 € 300.000.

5.11. BDU SIV:

In het kabinetsstandpunt d'Hondt is afgesproken dat na afloop van de derde GSB-periode, het kabinet de doorlopende middelen omzet in een decentralisatie-uitkering. Met als uitzondering de middelen waarvoor al een andere bestemming gevonden was, zoals het participatiebudget. In deze circulaire informeren wij u over de stand van zaken van deze overheveling. In totaal zullen er 6 decentralisatie-uitkeringen komen:

Maatschappelijke opvang en openbare geestelijke gezondheidszorg, gezond in de stad, leefbaarheid en veiligheid, voortijdig schoolverlaten, onderwijs achterstandenbeleid en vrouwenopvang (vanaf 2011). Hieronder wordt elke decentralisatie-uitkering apart besproken.

5.11.1. Maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid

Met ingang van 1 januari 2010 ontvangen de 43 centrumgemeenten maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid via een decentralisatie-uitkering middelen ten behoeve van beleid op deze prestatievelen uit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het Besluit maatschappelijke ondersteuning (bijlage A met een lijst van gemeenten) zal op dit punt worden aangepast.

Tot 1 januari 2010 ontvangen 16 centrumgemeenten voor uitvoering van dit beleid een specifieke uitkering op grond van de Wmo en de andere 27 centrumgemeenten via de Brede doeluitkering Sociaal, Integratie en Veiligheid.

Het beleid op het terrein van maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid hebben de 43 centrumgemeenten neergelegd in het 'Plan van aanpak G4' of de Stedelijke Kompassen. De doelstellingen uit het Plan en de Kompassen vormen de basis voor de prestatie-afspraken waaraan het ontvangen van de decentralisatie-uitkering wordt verbonden.

De in artikel 20 Wmo genoemde voorwaarden ten aanzien registratie (vierde lid) regionale verantwoordelijkheid (vijfde lid) en landelijke toegankelijkheid (zesde lid) blijven onverminderd van kracht op het beleid dat gemeenten in dit verband voeren.

Onder voorbehoud van instemming door de Tweede Kamer, worden de middelen verdeeld op basis van het verdeelsysteem dat het bureau Cebeon in opdracht van VWS en de VNG heeft opgesteld. Hierover heeft de staatssecretaris van VWS de Kamer op 16 april 2009 geïnformeerd. (Kamerstukken II, 29325, nr. 34) Het macro-budget voor deze uitkering bedraagt € 289.211.226, exclusief de eventuele loon en prijsmaatregelen voor het jaar 2009.

Bijlage 15 bevat een overzicht van de 43 centrumgemeenten inclusief de relevante bedragen van de uitkering voor het jaar 2010, inclusief een deel van de middelen die in 2010 beschikbaar zijn voor de invoering van de verdeelsleutel.

5.11.2. Vrouwenopvang en aanpak van huiselijk geweld

De middelen die 35 centrumgemeenten vrouwenopvang ontvangen voor beleid op het terrein van de vrouwenopvang en de aanpak van huiselijk geweld zullen met ingang van 1 januari 2011 verstrekt worden via een decentralisatie-uitkering. Er is gekozen voor 2011 omdat op verzoek van de Tweede Kamer tijdens de behandeling van de VWS-begroting 2009 besloten is eerst een stelselonderzoek naar de vrouwenopvang te doen³.

Daarom ontvangen alle 35 centrumgemeenten vrouwenopvang ook in 2010 een specifieke uitkering voor beleid op het terrein van de vrouwenopvang en de aanpak van huiselijk geweld. Dat geldt ook voor de 25 centrumgemeenten vrouwenopvang die tot 2010 de middelen voor dit beleid ontvangen via de Brede doeluitkering Sociaal, Integratie en Veiligheid. Het Besluit maatschappelijke ondersteuning (bijlage B met een lijst van gemeenten) zal op dit punt worden aangepast.

---

³ Naar aanleiding van het amendement 31 700 XVI, nr 96 van het lid Wiegman-van Meppelen Scheppink en de Vries.

Het macro-budget van deze specifieke uitkering bedraagt € 86.194.710, exclusief de eventuele loon en prijsmaatregelen voor het jaar 2009.

5.11.3. Gezond in de stad

De middelen van VWS voor Gezond in de stad (totaal € 5 miljoen per jaar) komen vanaf 2010 via een decentralisatie-uitkering beschikbaar voor de G31. Hiermee blijven deze steden extra middelen ontvangen voor uitvoering van de gemeentelijke taken in het kader van de Wet publieke gezondheid. Daarmee kunnen de steden zich extra inzetten om gezondheidsachterstanden zoveel mogelijk terug te dringen via een wijkgerichte integrale aanpak gericht op gezonde bewoners, gezonde leefomgeving en een samenhangende eerstelijnszorg met preventief aanbod. Gemeenten kunnen daarbij verbindingen leggen met andere activiteiten in het kader van het stedenbeleid, waaronder integratie, veiligheid en leefbaarheid. Gemeenten wordt geadviseerd gebruik te maken van de ervaringen, aanpak en resultaten bij de experimenten Gezonde wijk in de krachtwijken.

Voorwaarde voor het ontvangen van de decentralisatie-uitkering Gezond in de stad is dat de stad - zoals overigens bij enkele steden al het geval is - in een beleidsnota / plan van aanpak aangeven hoe zij de gezondheid van de inwoners via een wijkgerichte aanpak willen verbeteren. Steden, die al een plan van aanpak hebben, komen in aanmerking voor deze uitkering, als zij uiterlijk september 2009 schriftelijk bevestigen. Steden die nog geen plan van aanpak hebben opgesteld, kunnen voor deze uitkering in aanmerking komen als zij in september 2009 de intentie uitspreken om uiterlijk in 2010 een plan op te leveren. Daarbij wordt dezelfde verdeelsleutel gehanteerd zoals deze gold voor de periode 2005 – 2009.

5.11.4. Leefbaarheid en veiligheid

Op dit moment is niet mogelijk u precies te informeren over de vormgeving van de decentralisatie-uitkering veiligheid en leefbaarheid. De minister voor Wonen, Wijken en Integratie zal u snel nader informeren over de vormgeving van deze decentralisatie-uitkering. Deze brief wordt ook op de gemeentefonds site geplaatst. In de septembercirculaire wordt u nader geïnformeerd over de vormgeving van de decentralisatie-uitkering en de bedragen per stad.

5.11.5. Voortijdig schoolverlaten

De besluitvorming over de wijze waarop de VSV middelen vanaf 2010 worden ingezet wordt gekoppeld aan de kabinetsreactie op het WRR rapport Vertrouwen in de School. Deze kabinetsreactie zal naar verwachting in eind mei 2009 aan de Tweede Kamer worden gezonden. In de komende septembercirculaire zal duidelijkheid worden gegeven over de wijze van overheveling van deze geldstroom naar een decentralisatie-uitkering.

5.11.6. Onderwijsachterstandenbeleid

Meerjarige financiële zekerheid

Voor de periode na 01-08-2010 is een wijziging van de wetgeving van het onderwijsachterstandenbeleid in voorbereiding (wetsvoorstel ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie). In het wetsvoorstel is opgenomen dat steden gaan zorgdragen voor een dekkend aanbod van voorschoolse educatie voor alle doelgroepkinderen. Er heeft met de VNG, de G4 en de G27 over deze doelstelling

Bestuurlijk Overleg plaatsgevonden. Er zal in overleg met de steden worden voorzien in een monitor om de wettelijke doelstelling te kunnen volgen. Met de G4 zijn convenanten gesloten over prestaties en rijksbijdrage voor VVE. Deze convenanten lopen door na de bovengenoemde wetswijziging.

De middelen voor het onderwijsachterstandenbeleid zullen voor de G31 in de periode van 01-01-2010 tot 31-12-2010 uitgekeerd worden via een decentralisatie-uitkering. Voor 2010 is hier ca. € 164 miljoen mee gemoeid. Voor alle gemeenten zal de huidige verdeelsleutel die werd gebruikt van 2006 t/m 2009 gehandhaafd blijven (zie bijlage 9).

Met ingang van 01-01-2011 zullen de onderwijsachterstandsmiddelen voor alle gemeente verdeeld worden op basis van de gewichtenregeling voor het basisonderwijs inclusief de "impulsgebieden". Dat zijn postcodegebieden met inwoners met veel lage inkomens en/of uitkeringen. Scholen die in deze gebieden zijn gevestigd krijgen per gewichtenleerling een extra impulsbedrag. De nieuwe verdeling voor de periode vanaf 01-01-2011 zal bekend worden gemaakt in de meicirculaire van 2010. Daar wordt na overleg met de gemeenten ook aangegeven of de bedragen jaarlijks worden bijgesteld op basis van de leerlingenaantallen of voor 4 jaar worden gefixeerd.

5.12. Lokale preventieaanpak eegerelateerd geweld

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie maakt met een aantal gemeenten afspraken ter bevordering van een lokale preventieve aanpak van eegerelateerd geweld. De gemeenten zijn geselecteerd na uitvoering van een inventarisatie. Op grond van een vooraf aan de betreffende gemeenten kenbaar gemaakte kaders, door gemeenten beschreven uitwerking van de aanpak en na afspraken met de gemeenten kunnen in 2009 aan de gemeenten Arnhem, Eindhoven, Den Haag, Delft, Deventer, Enschede, en Hengelo middelen worden verstrekt voor een lokale preventieaanpak van eegerelateerd geweld. Afspraken hebben betrekking op het realiseren een lokale aanpak op samenwerking tussen migrantengroepen en instanties (resultaatsafspraken 1) en een preventieaanpak met onderwijsinstellingen (resultaatsafspraken 2).

Voor de zomer worden de gemeenten geïnformeerd over het besluit van de minister voor WWI ten aanzien van de toekenning van middelen. Bedragen worden in de circulaire van september 2009 gepubliceerd.

5.13. Overbruggingsuitkering Antillianengemeenten

Op 31 december 2008 is de uitvoering van de Bestuurlijke Arrangementen Antilliaanse Risicjongeren geëindigd. De Taskforce Antilliaanse Nederlanders heeft op 1 september 2008 een advies uitgebracht inzake het vervolg op de Bestuurlijke Arrangementen. Het definitieve besluit over het vervolg zal pas genomen kunnen worden na de Tweede Kamerbehandeling van de kabinetsreactie op dit advies. Om een soepele overgang van de Bestuurlijke Arrangementen naar de volgende periode te waarborgen, heeft de toenmalige minister voor WWI aangegeven dat 2009 een financieel overbruggingsjaar zal zijn.

De minister meldt in haar brief aan de 21 Antillianengemeenten in juli 2008 (kenmerk DGW/I&I 2008066221) dat zij bereid is voor de duur van 1 jaar een bedrag van in totaal € 4,5 miljoen toe te kennen. De hoogte van het bedrag per Antillianengemeente is gelijk aan het voor 2008 beschikbaar gestelde bedrag (zie bijlage 12). Dit bedrag wordt via het gemeentefonds, decentralisatieartikel, uitgekeerd. Dit betekent dat er inzake het overbruggingsjaar 2009 zoals aangegeven in eerdergenoemde brief wel een inhoudelijke, maar geen financiële verantwoording plaatsvindt. Ook niet via de SiSa-systematiek.

5.14. Aanpak Marokkaans-Nederlandse probleemjongeren

Op 30 januari is de kabinetsbrief Grenzen stellen en Perspectief bieden, aanpak Marokkaans-Nederlandse probleemjongeren naar de Tweede Kamer gestuurd (TK 31268 nr. 13 2009). Hierin is aangekondigd dat Rijk en Gemeenten samen de problemen aan gaan pakken. Het Rijk stelt hiertoe middelen beschikbaar aan een aantal gemeenten waar deze problematiek sterk speelt. De Minister voor WWI stelt hiertoe vanuit het Integratiebudget in 2009 een bedrag van € 6 miljoen en in 2010, 2011 en 2012 een bedrag van € 8 miljoen beschikbaar ten behoeve van de inzet van straatcoaches en gezinsmanagers.

Middelen zullen na ontvangst en goedkeuring van de plannen van de betrokken gemeenten beschikbaar worden gesteld (zie bijlage 11) Met een aantal gemeenten wordt nog overlegd, over hun plannen wordt met de septembercirculaire inzicht gegeven in bedragen die worden uitgekeerd.

6. Financieel Beleid

6.1. Redelijk peil 2010

Het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet (Fvw) bedraagt voor 2010 0,1164.

Voor toelating tot artikel 12 moeten gemeenten onder andere voldoen aan het redelijk peil van het zogenoemde belastingpakket. De onroerendezaakbelastingen (OZB) maken onderdeel uit van dat belastingpakket. Het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 is voor 2010 gebaseerd op het gewogen gemiddelde van de percentages van de WOZ-waarde 2009 die in het gemeentefonds als rekentarieven voor het jaar 2010 worden gehanteerd, met een opslag van 20%.

In de Handleiding Artikel 12 Fvw staat vermeld dat voor de grondslag voor het belastingpakket gebruik wordt gemaakt van de gegevens van de bevoorschotting van de algemene uitkering van januari. Indien de aanlevering van de nieuwe WOZ-waarden bij een desbetreffende gemeente achterloopt dan kan dat voor 2010 een minder juist beeld geven. Indien daartoe aanleiding bestaat zal de toetsing van het belastingpakket met aanvullende gegevens plaatsvinden.

De toelatingseisen met betrekking tot de onderdelen riolering en reiniging blijven, onveranderd, 100% lastendekkend. Een eventuele onderdekking bij riolering en/of reiniging moet worden gecompenseerd door een daarmee overeenkomend hoger percentage van de WOZ-waarde. Uit de CBS-cijfers van de gemeentebegrotingen 2009 blijkt dat het rioolrecht 2009 met 6,5% is gestegen ten opzichte van 2008. Het minimumtarief rioolheffing 2010 komt daarmee uit op (afgerond) € 167 per aansluiting.

Voor bestaande artikel 12-gemeenten is het niet toegestaan de OZB-opbrengst te verlagen.

6.2. Kengetallen en begrotingsanalyse

De kengetallen worden sinds 2007 niet meer in de aparte kengetallenbrochure gepubliceerd, maar geïntegreerd in de te downloaden begrotingsanalyse. De ontwikkelde begrotingsanalyse maakt het mogelijk een gekozen gemeente te vergelijken met zichzelf, met een zelf samen te stellen selectiegroep, met de soortgenoten (sociale structuur en centrumfunctie), met de groottegroep en met het gemiddelde van de gemeenten in de provincie. Deze begrotingsanalyse wordt als een eerste toetsingskader gebruikt binnen artikel 12, de begrotingsscans en de herindelingscans. De uitkomsten dienen als basis voor verder onderzoek door de inspecteur. Evenals voorgaande jaren kunnen de kengetallen door individuele gemeenten worden gebruikt om de eigen financiële positie in beeld te brengen en deze vervolgens te vergelijken met andere (vergelijkbare) gemeenten. De vergelijking door een gemeente via kengetallen is mogelijk met het gemiddelde van de corresponderende groottegroep, van de groepsindeling op basis van

sociale- en centrumindicatoren of van een zelf samen te stellen groep van gemeenten. De indeling van de kengetallen volgt de indeling van de clusters van het gemeentefonds, de voorgeschreven functies en de opbouw van de algemene uitkering.

Er zijn ook kengetallen opgenomen over de personeelsomvang en gemiddelde loonsom. Dit is wederom gedaan naar de indeling van de groottegroepen en groepen volgens sociale- en centrumindicatoren.

De kengetallen zijn een statistisch product zonder conclusies en aanbevelingen. Het product biedt mede op basis van de levering van data door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) de mogelijkheid voor verschillende partijen om onderzoek dan wel een zelfanalyse te verrichten of te starten met benchmarks.

Het is mogelijk de begrotingsanalyse inclusief de kengetallen te downloaden vanaf de homepage van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK): www.minbzk.nl.

6.3. Begrotingsscans

Sinds 1999 wordt door BZK samen met de provincies gemeenten de mogelijkheid geboden een zogenoemde 'begrotingsscan' te laten verrichten. De voor begrotingsscans beschikbare capaciteit is mede afhankelijk van het aantal artikel 12-aanvragen. Gemeentebesturen (raad of college van burgemeester en wethouders) die overwegen een begrotingsscan te laten uitvoeren worden voor nadere informatie over onder andere de doelstelling en de procedure voor de aanvraag van een begrotingsscan verwezen naar de het onderdeel 'De begrotingsscan' van de eerdergenoemde website. Daarin wordt ingegaan op de aard, de doelstelling, de werkwijze, de globale inhoud en de procedure van de begrotingsscan. Aanvragen voor een begrotingsscan voor het jaar 2010 moeten vóór 1 januari 2010 worden ingediend.

Van de eerdergenoemde website kunt u de rapporten van uitgevoerde begrotingsscans downloaden.

6.4. Herindelingscans

Vanaf 2007 biedt BZK gemeenten ook de mogelijkheid een herindelingscan uit te laten voeren. Met die (op verzoek te maken) herindelingscan wordt beoogd om vroegtijdig in een voorgenomen herindelingsproces gemeentelijke fusiepartners een instrument in handen te geven waarmee te sturen is op financiële verschillen en aanverwante omstandigheden. Zo kunnen, mede aan de hand van de herindelingscan, gerichte aandachtspunten voor het (financieel) beleid van de nieuw te vormen gemeente worden bepaald en wordt inzicht verkregen in de bouwstenen van de nieuw op te stellen begroting. Daarnaast kunnen gesignaleerde verbeterpunten en risico's beter worden aangepakt dan wel beheerst gedurende het fusieproces. Voor de herindelingscan wordt uitgegaan van de nieuw te vormen (fictieve) gemeente. In aanvulling op een normale begrotingsscan zal in een herindelingscan aandacht worden besteed aan:

- De effecten van de herindeling op de algemene uitkering van het gemeentefonds.
- Het doel en de berekening van de (tijdelijke) verdeelmaatstaf herindeling en de duiding van mogelijke frictiekosten.
- De mogelijke effecten op de belastingen en de bijbehorende tarieven.
- De financiële positie van de afzonderlijke te fuseren gemeenten.

Naast de nieuw te vormen gemeente wordt in een herindelingscan ook ingegaan op het financiële beeld van de desbetreffende bestaande gemeenten. Voor de herindelingscan wordt in principe dezelfde procedure gevolgd als bij de 'normale' begrotingscan. De herindelingscan is evenals de 'normale' begrotingscan een coproductie van BZK en de betreffende provincie. De desbetreffende gemeenten zeggen daarbij toe een reactie op de conclusies en aanbevelingen te geven. De herindelingscan speelt in op de behoefte aan een integrale benadering van bestuurlijk en financiële vraagstukken bij gemeenten. Hiermee wordt beoogd een aantal veranderingen dat een eventuele herindeling met zich meebrengt transparanter te maken en daarmee het besluitvormingsproces (en eventuele implementatieproces) te faciliteren.

Ook de uitgevoerde herindelingscans zijn te downloaden van de eerder vermelde website.

7. Overige mededelingen

7.1. Loon- en prijsontwikkeling

Wij geven zoals gebruikelijk een indicatie voor de loon- en prijsontwikkeling die van invloed is op de overheidsuitgaven. De gegevens zijn afkomstig van het Centraal Planbureau (CPB). Het betreft macro-indicatoren, die een beeld geven van de algemene trendmatige ontwikkeling. Zij zijn met de nodige terughoudendheid toe te passen op individueel gemeentelijk niveau.

Tabel 7.1 geeft de twee loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt voor de overheidssector: de prijsmutaties van de netto materiële overheidsconsumptie (goederen en diensten) en van de lonen en salarissen. Daarnaast wordt de prijsmutatie van het Bruto Binnenlandse Product (pBBP) vermeld. Deze indicator is voor het gemeentefonds van belang, omdat zij door het Rijk op alle beleidsterreinen als deflator wordt gebruikt om de nominale uitgaven reëel te maken. De cijfers zijn ontleend aan de meest recente publicaties van het CPB. Voor nadere informatie verwijzen wij naar de regelmatig bijgestelde prognoses op de website van het CPB (www.cpb.nl), met name de rubriek *CPB-Informatief* en het Centraal Economisch Plan 2009 (CEP2009).

Tabel 7.1 Prijsmutaties per jaar 2007-2010

	2007	2008	2009	2010
overheidsconsumptie				
- netto materiële consumptie	3,80%	2,80%	1,75%	2,00%
- lonen en salarissen	2,4%	4,10%	3,50%	1,5%
algemene prijsontwikkeling				
- prijsmutatie BBP	1,50%	2,70%	1,25%	0,50%

Bron: CEP 2009.

De algemene uitkering wordt gebruikelijk in lopende prijzen weergegeven. Ook de uitkeringsfactor luidt dus in lopende prijzen. Voor een vertaling van de meerjarige uitkeringsfactor in constante prijzen verwijzen wij naar tabel 4.2.2. in deze circulaire.

7.2. Wetsvoorstel Veiligheidsregio's; financiële gevolgen ontwerp besluiten veiligheidsregio's en personeel veiligheidsregio's

Algemeen stand van zaken wetsvoorstel

De behandeling in de Tweede Kamer van het wetsvoorstel veiligheidsregio's heeft inmiddels plaatsgevonden. De geplande datum van het in werking treden van de Wet is 1 januari 2010.

Op grond van het wetsvoorstel veiligheidsregio's is in twee ontwerp Besluiten, i.c. het ontwerp Besluit veiligheidsregio's en het ontwerp Besluit personeel veiligheidsregio's, nadere regelgeving opgenomen ten aanzien van organisatie en taken van

de veiligheidsregio's, respectievelijk de kwaliteit van het personeel van de brandweer en de GHOR. Van deze ontwerp Besluiten zijn de financiële consequenties voor gemeenten in beeld gebracht.

Ontwerp Besluit veiligheidsregio's

Onderwerp van onderzoek was de conceptversie van het Besluit, zoals dit in de periode maart – mei 2008 in consultatie is geweest.

Uit de consultatie kwam onder meer naar voren dat het stelsel van opkomsttijden onvoldoende recht doet aan de lokale en regionale verantwoordelijkheid voor de brandweezorg. Bovendien werd gewezen op het risico van hoge kosten van het stelsel. Dit werd bevestigd door het onderzoek; voor wat betreft de opkomsttijden is berekend dat het voldoen aan de conceptversie een totaal landelijk bedrag aan meerkosten van ca € 250 miljoen. met zich mee zou brengen.

Naar aanleiding van de consultatie is in het (gewijzigde) ontwerp besluit opgenomen dat het bestuur van de veiligheidsregio de bevoegdheid heeft om een afweging te maken in welke gebieden welke opkomsttijden zullen gelden. De in het ontwerp besluit opgenomen tabel met opkomsttijden vormt hierbij het referentiepunt. Afwijkingen van deze opkomsttijden zullen door het bestuur moeten worden gemotiveerd en gecommuniceerd in het dekkingsplan dat onderdeel vormt van het regionaal beleidsplan, dat iedere 4 jaar door het bestuur moet worden vastgesteld..

De doelstelling van dit stelsel is dat het de bestuurlijke aandacht voor de brandweezorg borgt. Het huidige niveau van brandweezorg moet hierdoor minimaal gehandhaafd blijven en in de toekomst waar nodig en mogelijk worden verhoogd.

Door de minister van BZK is aangegeven dat het stelsel en de toegenomen aandacht voor de kwaliteit van de brandweezorg, mogelijk bij gemeenten en bij besturen van veiligheidsregio's de druk kan doen toenemen om, meer dan nu het geval is, te voldoen aan de opkomsttijden. Om die reden bestaat het voornemen na verloop van tijd te bezien (op basis van reële effecten) of herijking binnen het gemeentefonds noodzakelijk is.

Daarnaast is onderzoek gedaan naar de kosten van informatiemanagement. Ten aanzien van de eisen op het gebied van informatiemanagement biedt het netcentrisch werken de noodzakelijke ondersteuning. Door BZK is aangeboden dat de regio's gebruik kunnen maken van een door BZK gefinancierd crisismanagementsysteem (hiervoor is ruim € 17 miljoen gereserveerd). Voor de regio's bedragen de structurele kosten van netcentrisch werken gezamenlijk ca € 7 miljoen. De dekking van de structurele kosten kan plaatsvinden uit de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR), die met ingang van 2010 structureel wordt opgehoogd.

Ontwerp Besluit personeel veiligheidsregio's

Er is onderzoek gedaan naar de financiële gevolgen van het ontwerp besluit personeel veiligheidsregio's. Uit het onderzoek is gebleken dat op het gebied van de kwaliteit van Brandweer- en GHOR-personeel meerkosten zijn te verwachten van € 13,4 miljoen. Deze kostenstijging is niet volledig toe te rekenen aan het ontwerp besluit. Er zijn ook twee andere oorzaken die meerkosten tot gevolg hebben, te weten:

- Het strikter voldoen aan de huidige wet- en regelgeving (waaronder de Arbeidsomstandighedenwet) door meer praktijkgericht onderwijs, gericht op de arbeidsomstandigheden;
- Het verschuiven van lasten die voorheen ná de opleiding relevant konden zijn (praktijkgerichte instructie op de werkplek gericht op arbeidsomstandigheden) naar kosten die nu in het opleidingstraject worden meegenomen.

Het is niet vast te stellen hoe de totale kostenstijging over deze drie oorzaken is verdeeld. De eerste oorzaak vloeit voort uit de ministeriële verantwoordelijkheid, de tweede oorzaak betreft de verantwoordelijkheid van de werkgever en de derde oorzaak komt voort uit de verschuiving van onzichtbare kosten, die nu ná de opleiding plaatsvinden (geven van praktijkinstructie tijdens werkzaamheden in het korps) naar "zichtbare" kosten in het kader van de opleiding.

Ook de dekking van deze kosten kan worden gevonden in de structurele toename van de hierboven genoemde BDUR aan de veiligheidsregio's (in oprichting).

7.3. IV3 Participatiebudget

Per 1-1-2009 is de Wet participatiebudget in werking getreden (Stb. 588, dd. 30-12-2008).

Met het participatiebudget worden de gemeentelijke middelen van het werkdeel Wet Werk en Bijstand (functie 611), inburgering (functie 621) en volwasseneneducatie (functie 482) gebundeld in één specifieke uitkering voor gemeenten.

Het Participatiebudget zal in één nieuwe functie in Iv3 worden opgenomen.

Nieuwe functie: 623 Participatiebudget.

Het gebruik van deze functie is vanaf de begroting voor 2010 verplicht.

Nadere informatie over het Participatiebudget is opgenomen bij het Gemeenteloket op de internetsite (<http://gemeenteloket.szw.nl>) van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

7.4. IV3 Wabo

De richtdatum voor het invoeren van de Wabo is 1 januari 2010. De wijze waarop de Wabo in functies van Iv3 zal worden verwerkt is momenteel in onderzoek. In de septembercirculaire zal nadere informatie over de uitkomsten van dit onderzoek worden opgenomen.

7.5. Maximering Rijbewijs leges

Bij brief van 16 maart 2009 heeft de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Minister van Verkeer en Waterstaat meegedeeld akkoord te gaan met het maximeren van de rijbewijs leges. Reden hiervoor is het feit dat de rijbewijs tarieven op dit moment zo ver uit elkaar liggen en het voor de burger onduidelijk is waardoor die verschillen ontstaan. Hetgeen tot de nodige irritatie leidt. BZK heeft aan VenW verzocht om een onderzoek te starten naar de gewenste hoogte van het maximum tarief. Daarbij zal oog zijn voor de verschillen-

de vormen van dienstverlening (zoals bijvoorbeeld klaar terwijl u wacht) en zal een klankbordgroep worden geformeerd om het onderzoek te begeleiden. De VNG wordt verzocht om deel te nemen aan deze klankbordgroep.

Tijdens het Bestuurlijk overleg Financiële Verhoudingen van 1 april 2009 heeft de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aangekondigd dat zij akkoord gaat met het verzoek van de minister van Verkeer en Waterstaat om de Rijbewijs leges te maximeren. De invoering van het maximumtarief wordt verwacht medio 2010.

7.6. Verruiming kwijtscheldingsmogelijkheden lokale overheden

Het wetsvoorstel aanpassing kwijtscheldingsmogelijkheden betreft een wijziging van de Gemeentewet, de Provinciewet en de Waterschapswet, waardoor de mogelijkheden verruimd worden om kwijtschelding te verlenen van belastingen en heffingen die door gemeenten, provincies of waterschappen worden geheven. Ten eerste biedt deze wetswijziging de grondslag voor nadere regels met betrekking tot de hoogte van het vermogen dat meetelt voor kwijtschelding.

Ingevolge het voorliggende voorstel krijgen lokale overheden wat betreft de vermogenstoets de bevoegdheid uit te gaan van maximaal de vermogensnorm in de Wet werk en bijstand. De nadere regels met betrekking tot de wijze waarop de kosten van bestaan in aanmerking worden genomen blijven daarnaast gewoon bestaan.

Ten tweede biedt deze wetswijziging de grondslag voor nadere regels, waardoor voortaan kleine - soms startende - zelfstandige ondernemers op gelijke voet als particulieren in aanmerking kunnen komen voor kwijtschelding van lokale belastingen. De kwijtschelding in dit voorstel kan alleen lokale belastingen betreffen, die géén relatie hebben met een onderneming die door de belastingplichtige wordt gedreven of een beroep betreft dat door hem wordt uitgeoefend.

De raad, provinciale staten of het algemeen bestuur kunnen besluiten al dan niet van deze ruimere mogelijkheden gebruik te maken.

Doelstelling is om alles op 1 januari 2010 in werking te laten treden. Het wetsvoorstel wordt naar verwachting medio 2009 bij de Tweede Kamer ingediend.

7.7. Wijziging Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden en Wet financiering decentrale overheden (Wet fido)

Wijzigingen naar aanleiding van de kredietcrisis

In oktober 2008 heeft de staatssecretaris van BZK een werkgroep, samengesteld uit vertegenwoordigers van Rijk en medeoverheden, ingesteld. Deze Werkgroep uitzetten van middelen door decentrale overheden heeft in haar rapportage onder andere een aantal wijzigingen in de regelgeving omtrent het uitzetten van middelen voorgesteld. Zoals al was aangekondigd in de brief van 17 november (TK 31 371 nr. 52) heeft de staatssecretaris de vaktechnische verbeteringsuggesties om mogelijke risico's in de toekomst in te perken, overgenomen. Hiertoe is de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden aangepast. De wijzigingen zijn op 3 april gepubliceerd (Stc. 65, 2009).

De belangrijkste wijzigingen betreffen de volgende punten:

1. **Aanscherping van het landencriterium:** De lidstaat van de EER waarin de financiële onderneming gevestigd is, beschikt ten minste over een AA-rating. De EER bestaat uit de Europese Unie met Liechtenstein, Noorwegen en IJsland. De landenratings zijn kosteloos te raadplegen op de internetsites van ratingbureaus Standard & Poor's en Moody's.
2. **Aanscherping rating:** De financiële ondernemingen waar openbare lichamen gelden uitzetten dienen aan te tonen dat zij (of de door hen uitgegeven waardepapieren), over een AA-minusrating beschikken bij uitzettingen voor langer dan drie maanden.
3. **Differentiatie naar looptijd:** Indien de gelden minder dan drie maanden worden uitgezet dan dienen de financiële ondernemingen aan te tonen dat zij (of de door hen uitgegeven waardepapieren) over een A-rating te beschikken.
4. **Verkapt 'nearbanking' inperken:** Openbare lichamen zetten tijdelijk overtollige gelden van aangetrokken leningen voor projectfinanciering uitsluitend uit bij de financiële onderneming waar deze leningen zijn aangegaan, waarbij de voorwaarden wat betreft de ratings en het landencriterium blijven gelden. Indien een openbaar lichaam een nettingovereenkomst heeft afgesloten met een financiële onderneming met betrekking tot het uitzetten van tijdelijk overtollige gelden van aangetrokken leningen voor projectfinanciering worden geen eisen gesteld aan de rating van de financiële onderneming, noch aan de rating van de lidstaat waar de financiële onderneming gevestigd is.

Deze wijzigingen zijn niet van toepassing op overeenkomsten die al zijn aangegaan voor de datum van inwerkingtreding. Deze mogen aflopen onder de voorwaarden zoals ze golden op de dag voor de inwerkingtreding van deze regeling.

Wijzigingen naar aanleiding van de evaluatie van de wet fido

Per 1 januari 2009 zijn ook de wijzigingen van de fido-regelgeving naar aanleiding van de evaluatie van de Wet fido van kracht geworden.

De belangrijkste wijzigingen zijn:

1. Politieregio's zijn niet langer openbare lichamen voor Wet fido;
2. De definitie van de renterisiconorm wordt gedefinieerd als het bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal;
3. Er is een einde gemaakt aan hypotheekverstrekking aan "eigen" personeel.

De wetswijzigingen van de Wet fido zijn gepubliceerd in het staatsblad (Stb 2008, nr 536).

In de "Regeling tot wijziging van de regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden en van de uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden" (Stc 65, 2009) zijn ook de wijzigingen van de renterisiconorm en de vernieuwde modelstaten A en B betreffende de kasgeldlimiet en de renterisiconorm opgenomen.

BIJLAGEN

Meicirculaire gemeentefonds van 2009

Bijlage 1

Aanvullende bestuurlijke afspraken overheden 15 april 2009.

Aanvullende bestuurlijke afspraken overheden 15 april 2009

Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten hebben gezamenlijk overlegd over de gevolgen van de economische situatie en het Aanvullend Beleidsakkoord voor de onderlinge financiële verhoudingen. Deze afspraken zijn in aanvulling op de bestaande bestuursakkoorden.

EMU normering

1. Het EMU-tekort voor de medeoverheden is conform bestuurlijke afspraak begrensd op 0,5% BBP. Medeoverheden krijgen, mede op basis van de inventarisatie van het rapport *Gezamenlijke aanpak economische crisis (rapport-Van Kalmthout)*, tijdelijk extra EMU-ruimte voor automatische stabilisatie en investeringsversnellingen (beoogd: 0,5 mld. in 2009 en 1 mld. in 2010). Dit vertaalt zich in een EMU-begrenzing van 0,6% in 2009 en 0,7% in 2010. Het kabinet zegt toe geen maatregelen te treffen als het saldo van de medeoverheden in 2009 onverhoopt boven de genoemde EMU-grens uitkomt.
2. Het kabinet zal een wetsvoorstel indienen voor een wettelijk kader voor de verbetering van het EMU-saldo, waarin de tekortnormering voor medeoverheden wordt bepaald en vastgelegd. In deze wet wordt eveneens een nadere invulling van het sanctiebeleid bij een overschrijding van de EMU-norm geregeld alsook een verbetering van de monitoring van het EMU-saldo van de medeoverheden. De medeoverheden worden bij de totstandkoming van dit onderdeel van de wet betrokken. Vooruitlopend op het wetsvoorstel worden de referentiewaarden voor individuele bestuurseenheden geactualiseerd.

Stimuleringspakket

3. Het stimuleringspakket in het Aanvullend Beleidsakkoord heeft betrekking op diverse terreinen waar Rijk en medeoverheden samen optrekken en heeft substantiële positieve consequenties voor de financiële slagkracht medeoverheden.
Dit geldt in het bijzonder voor (totaal beschikbare middelen):
  - * de impuls voor ISV/BLS (incl. monumenten € 245 miljoen. extra)
  - * renovatie/bouw scholen (in het totaal € 165 miljoen. extra)
  - * jeugdwerkloosheid (in het totaal € 150 miljoen. extra)
  - * schuldhulpverlening (in het totaal € 130 miljoen. extra)
  - * extra uitgaven in het ruimtelijk-economisch domein.
4. Het stimuleringspakket vormt een goede ondersteuning van de plannen van medeoverheden om bij te dragen aan economisch herstel. De verantwoordelijke departementen zullen op korte termijn met voorstellen komen voor de besteding van deze gelden. Hierbij worden medeoverheden betrokken. De inzet is om deze middelen tijdig en effectief in te zetten zonder onnodige extra uitvoeringslasten voor medeoverheden. Op dit punt zal het reguliere overleg tussen fondsbeheerders en medeoverheden de vinger aan de pols houden.

Nominale accessen 2008-2011

5. In vergelijking met de verwachtingen in september 2008 (MN/MEV/septembercirculaire) valt de economie fors terug en verslechteren de overheidsfinanciën sterk (overigens was er ook conform de septembercirculaire sprake van een forse daling van de accessen 2010 en 2011). Tegen deze achtergrond is in het Aanvullend Beleidsakkoord een aantal incidentele afwijkingen van de reguliere begrotingssystematiek opgenomen: een tijdgebonden stimuleringspakket, het uitschakelen van de EMU-signalwaarde en het buiten de kader plaatsen van WW en ruilvoet.
6. In het verlengde hiervan is in het Aanvullend Beleidsakkoord ook opgenomen de accesssystematiek niet van toepassing te verklaren voor de jaren 2009 en 2010. In het huidige economische tij leidt het hanteren van een 'gebruikelijke' systematiek voor medeoverheden op 'ongebruikelijke' begrotingsregels immers tot een te betwisten evenredigheid. Het niet toepassen van de systematiek is uitdrukkelijk bedoeld als tijdelijke uitzondering, er is geen sprake van een definitief loslaten van de trap-op/trap-af systematiek als waardevol en belangrijk onderdeel van de financiële verhoudingen tussen overheden.
7. Het niet van toepassing verklaren van de systematiek voor beide jaren cf. het aanvullend beleidsakkoord zou strikt genomen impliceren dat het cumulatief reëel accres over de regeerperiode onder de inschatting uitkomt die in 2007 in het bestuursakkoord tussen Rijk en gemeenten is opgenomen (en onder analoge berekeningen met betrekking tot provincies).
8. Het kabinet doet het cumulatief reëel accres cf. het gesloten bestuursakkoord gestand. In het bestuursakkoord is destijds op basis van de reguliere systematiek becijferd dat het cumulatief reëel accres oploopt tot bijna 1,1 mld. in 2011 (1,091 mld. voor gemeenten, voor provincies komt een analoge benadering uit op € 88 miljoen., samen € 1,189 mld.).
9. Tegelijkertijd sluit het kabinet aan bij de verwachting van de reële groei van het accres van 2009 cf. de septembercirculaire en wordt voor alle partijen zekerheid geboden in termen van positieve nominale accessen tot en met 2011. Dit laatste impliceert dat het accres in 2011 gevrijwaard blijft voor extra ombuigingen in de accres-relevante rijksuitgaven in 2011 (verdere ombuigingsmaatregelen voor tekortreductie zouden anders tot een "trap-af" en daarmee negatief accres in 2011 leiden). Eén en ander komt de begrotingsuitvoering van 2009 en de begrotingsvoorbereiding van 2010 en 2011 ten goede.

<i>Bedragen x € miljoen</i>	2008	2009	2010	2011
		*		
Nominaal accres (%)	6,49	5,88%	0,48	0,48
	%		%	%
Reëel accres (%)	3,66	4,54%	0%	0%
	%			
Nominaal accres gemeenten (€)	882	866	75	74
Reëel accres gemeenten (€)	498	668	0	0
Nominaal accres provincies (€)	72	72	6	6
Reëel accres provincies (€)	41	56	0	0
Nominaal accres medeoverheden	954	938	84	80
<i>Alle bedragen zijn structureel</i>				
Incidentele bijdrage		100	100	
<i>wv. Gemeenten</i>		90	90	
<i>wv. Provincies</i>		10	10	
Wabo-dossier		22		
NHG-dossier **			30	
Wmo-afspraken***		29	257	
<i>Niveau Bestuursakkoord Gemeenten</i>				1.091
Cumulatief Reëel Accres Gemeenten	498	1.166	1.166	1.166
Verschil t.o.v. BA				75
<i>Analoog Niveau Provincies</i>				88
Cumulatief Reëel Accres Provincies	41	97	97	97
Verschil t.o.v. analoog niveau BA				9

* De behoedzaamheidsreserve wordt afgeschaft, de eenmalige tegenvaller à 227 mln. komt in 2009 ten laste van het Rijk.

** Het Rijk ziet af van de additionele claim van 30 mln. in kader NHG (zie onder 21).

*** Dit betekent dat de vastgestelde onderuitputting behouden blijft voor de WMO (zie onder 19).

10. Het bestuursakkoord wordt in reële termen met € 84 miljoen. overschreden en de uitvoering ervan behoeft hierdoor op zich dus niet in gevaar te komen. Het betreft een nominale afspraak tot en met 2011, for better and for worse, die voor zowel het Rijk als de provincies en gemeenten zekerheid biedt over de omvang van de fondsen in onzekere tijden. De nominale bedragen worden vastgelegd voor de resterende jaren van de kabinetsperiode: € 938 miljoen. in 2009, € 84 miljoen. in 2010 en € 80 miljoen. in 2011 voor de gemeenten en provincies gezamenlijk.

11. In aanvulling op het directe voordeel dat medeoverheden ondervinden van het stimuleringspakket en de afspraak over accressen 2009-2011, verstrekt het kabinet eenmalig een extra bijdrage aan provincies en gemeenten gezamenlijk van € 100 miljoen in zowel 2009 en 2010, die eveneens kan bijdragen aan een verbetering van hun liquiditeitspositie in het licht van de intentie om investeringsuitgaven naar voren te halen. Ook zijn financiële afspraken gemaakt met betrekking tot Wabo, Wmo en NHG (zie paragrafen 19, 20, 21).
12. Vanwege de afspraak over de nominale bedragen tot en met 2011 kan de behoedzaamheidsreserve komen te vervallen. De bijbehorende eenmalige tegenvaller in 2009 komt op het conto van het rijk.
13. In het Bofv van voorjaar 2011 zal worden bezien of er voor 2011 sprake is van een sterke afwijking van de netto rijksuitgaven ten opzichte van het Aanvullend Beleidsakkoord. Als dan wordt bekeken hoe de stimuleringsmaatregelen uit het Aanvullend Beleidsakkoord invulling hebben gekregen, via zowel de integrale als de beperkte benadering⁴. Uiteraard zal er een bestuurlijke weging plaatsvinden over de mate waarin met een eventuele (negatieve danwel positieve) afwijking wordt omgegaan.
14. Deze gezamenlijke afspraken worden mede gemaakt in de aanname dat het financiële effect van het aanvullend beleidsakkoord voor de medeoverheden in 2009 en 2010 beperkt blijven. Uiteraard zullen de departementen in overleg treden met de medeoverheden, indien er omgebogen wordt op specifieke uitkeringen of decentralisatie-uitkeringen of op andere departementale uitgaven die effecten hebben voor de medeoverheden."
15. Voorafgaand aan een nieuwe kabinetsperiode wordt de normeringssystematiek en de tijdelijke afwijking geëvalueerd in samenwerking met het IPO en de VNG. Uitgangscriteria in de evaluatie zijn stabiliteit, evenredigheid, actualiteit, inzichtelijkheid, adequate financiële compensatie en lage kosten van de systematiek. Tenzij de evaluatie anders uitwijst zal de normeringssystematiek met ingang van 2012 weer worden toegepast. Hierbij kan weer een behoedzaamheidsreserve (al dan niet gehalveerd) worden ingevoerd, zonder budgettaire consequenties voor medeoverheden.

Lastendruk en regeldruk

---

⁴In het Bofv is overeengekomen dat de stimuleringsmaatregelen uit het Aanvullend Beleidsakkoord niet meetellen voor het accres. De werkelijke omvang van deze maatregelen – en daardoor de correctie op het accres – is op de volgende wijzen te benaderen:

1. Integrale benadering: alle maatregelen uit het Aanvullend Beleidsakkoord worden uit het accres gefilterd (i) het incidentele stimuleringspakket in 2009 en 2010, (ii) de rentebetalingen die samenhangen met de verslechtering van het EMU-saldo, (iii) uitgaven die samenhangen met het buiten de kaders plaatsten van WW en ruilvoet en (iv) uitgaven die samenhangen met het uitschakelen van de signaalwaarde.
2. Beperkte benadering: het accres wordt gecorrigeerd voor (i) het incidentele stimuleringspakket in 2009 en 2010 en (ii) de rentebetalingen die samenhangen met de verslechtering van het EMU-saldo.

16. Medeoverheden zetten in op een vermindering van een stijging van lokale belastingen in 2009 en 2010. De macronorm OZB blijft van kracht en zal in 2010 geëvalueerd worden.
17. In het aanvullend beleidsakkoord is ook afgesproken de regeldruk verder te verminderen, ook op het niveau van provincies en gemeenten. Kabinet en medeoverheden spreken af om snel stappen te ondernemen om (i) niet langer om een KvK-uittreksel te vragen bij bijv. een vergunningaanvraag; (ii) ondernemers aan aanbestedingsprocedures deel te laten nemen o.b.v. eigen verklaringen; (iii) exploitatievergunningen voor de meeste bedrijven af te schaffen.

Overige afspraken

18. Het ministerie van Financiën overweegt de medeoverheden de mogelijkheid tot "schatkistbankieren" aan te bieden: het uitzetten van gelden (deposito's) en integraal schatkistbankieren inclusief de leenfaciliteit. Op korte termijn zullen de overheden (mede in hun rol als aandeelhouder van de sectorbanken) een onderzoek starten naar de effecten voor de sectorbanken (inclusief rating) en de gevolgen van het schatkistbankieren op het financieringsarrangement van de decentrale overheden (en andere instellingen uit de semipublieke sector zoals woningcorporaties). De sectorbanken en de overheden hebben dan de gelegenheid hun standpunt te bepalen en zich op hun strategie te bezinnen. Afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek kan integraal schatkistbankieren worden opgenomen in de wet op de begrotingstekortreductie (als richtdatum geldt 1 januari 2010).
19. In het bestuurlijk overleg is ook gesproken over de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) met betrekking tot de vaststelling van het Wmo-budget 2010 en de compensatie voor de Wmo vanwege de pakketmaatregelen AWBZ (de zogenoemde weglek). Ten aanzien van het Wmo-budget 2010 heeft het SCP een bindend advies uitgebracht om de onderuitputting ad € 257 miljoen. af te romen. Overeengekomen is dat gemeenten - in afwijking van het bindend SCP-advies - de volledige € 257 miljoen. mogen behouden, dat daarmee de weglek is geregeld, evenals de dekking voor onder meer de prijsontwikkeling en het wetsvoorstel alfahulpen. Voor het budget 2010 vindt geen nacalculatie meer plaats. Daarenboven ontvangen de gemeenten in 2009 € 29 miljoen. incidenteel voor de weglek. Deze paragraaf bevat overigens niet een volledig overzicht van alle afspraken die gemaakt zijn tussen VWS en VNG en Jeugd en Gezin en IPO; uitgangspunt is dat voorliggend stuk niets bij- of afdoet aan de bestuurlijke afspraken zoals deze tussen VWS en Jeugd en Gezin en de koepels zijn gemaakt⁵.
20. De medeoverheden gaan voortvarend te werk de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) per 1 januari 2010 in de praktijk te kunnen

---

⁵ Brief Staatssecretaris VWS aan Tweede Kamer, *Afspraken met gemeenten n.a.v. definitief SCP-advies 2009 en voorlopig SCP-advies 2010*, 8 april 2009.

brenge. In het BOFV van 21 oktober 2008 zijn afspraken gemaakt over de invoeringskosten waarbij overeengekomen is om een bedrag van € 22 miljoen te financieren uit het verwachte meevallend accres van het gemeentefonds. Gegeven dat in het licht van het aanvullend beleidsakkoord nu een afspraak wordt gemaakt over de omvang van de nominale accres tot en met 2011, neemt het Rijk deze kostenpost voor zijn rekening. Dit bevordert dat de Wabo per 1 januari 2010 daadwerkelijk is ingevoerd.

21. Sinds 2007 vindt er een discussie plaats tussen VNG en het Rijk over de premiestelling, risico's en de achtervangverdeling van de Nationale Hypotheek Garantie. Met dit voorstel wordt rust gecreëerd op het dossier. Concreet komt het voorstel erop neer dat alle gemeenten uittreden voor nieuwe garanties per een nader te bepalen datum (waarbij op dit moment gedacht wordt aan 2011, finale keuze Bofv april 2010). De VNG werkt mee aan een wijziging van de statuten, waarbij de statutair vastgelegde rol waaronder goedkeuring van wijziging voorwaarden en normen NHG, van de VNG bij het WEW wordt beëindigd. Dan wordt de huidige 50% verdeling bij het intropen van de achtervang gewijzigd zodat voor nieuwe gevallen het Rijk de volledige achtervang draagt. Het bestaande vermogen van het WEW blijft echter beschikbaar voor alle gevallen, dus zowel voor NHG-gevallen van voor als van na de datum van uittreden van de gemeenten uit de achtervangpositie. Het Rijk ontvangt van de gemeenten een vergoeding voor het overnemen van de integrale achtervang (dit is namelijk een uitbreiding van rijkstaken). Het Rijk en gemeenten komen overeen dat 50 miljoen. wordt overgeheveld naar een reservering op de WWI-begroting ten behoeve van de toekomstige 100% achtervang. Deze € 50 miljoen. betreft het eigen vermogen van het Waarborgfonds Eigen Woningen, niet behorende tot het risicovermogen van het fonds. De uiteindelijke overheveling behoeft instemming van de stichting WEW. In ruil voor het uittreden van gemeenten uit de NHG verlangde het Rijk naast de middelen uit het waarborgfonds een extra compensatie van € 30 miljoen. Het Rijk laat deze laatste claim vallen. Voor (nieuwe) huizenbezitters hebben deze afspraken geen gevolgen.

Bijlage 2

Verdeeltabellen 2009 en 2010

Tabel 1: Verdeeltabel 2009 (stand mei 2009; bedragen in € in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2009 (stand dec. 2008)	wijzigingen sinds dec. 2008	bedragen per eenheid 2009
OZB (woning eigenaar)	-0,0884%		-0,0884%
OZB (niet woningen gebruiker)	-0,0962%		-0,0962%
OZB (niet woningen eigenaar)	-0,1194%		-0,1194%
inwoners	129,82	-0,72	129,10
kemen met minstens 500 adressen	28.180,76		28.180,76
OZB waarde niet woningen (in mln)	312,00		312,00
jongeren	220,44		220,44
ouderen	80,80		80,80
ouderen 75-85 jaar	26,80		26,80
wadden, t/m 2500 inwoners	189,02		189,02
wadden, van 2501 t/m 7500 inwoners	147,72		147,72
wadden, vanaf 7501 inwoners	32,56		32,56
huishoudens met laag inkomen	87,35	-0,08	87,27
huishoudens met laag inkomen (drempel)	358,53	-0,07	358,46
bijstandsontvangers	1.524,71	-1,85	1.522,86
ABW schaalnadeel	112.547,37	-213,08	112.334,29
ABW schaalvoordeel	3.718,45	-7,62	3.710,83
uitkeringsontvangers	105,38	-0,03	105,35
minderheden	300,73		300,73
eenouderhuishoudens	142,07		142,07
klantenpotentieel lokaal	51,21	0,03	51,24
klantenpotentieel regionaal	15,29	-0,02	15,27
leerlingen (V)SO	315,82		315,82
leerlingen VO	433,32		433,32
extra groei leerlingen VO	221,81		221,81
extra groei jongeren	169,94		169,94
land	32,00		32,00
land *% slechte grond	-2,13		-2,13
land *bodemfactor gemeente	26,85		26,85
binnenwater	37,50		37,50
buitenwater	22,95		22,95
oppervlak bebouwing	473,12		473,12
opp. bebouwing kern *bodemfactor kern	3.265,56		3.265,56
opp. beb. buitengebied *bf. buitengebied	1.623,01		1.623,01
woonruimten	171,39	0,07	171,46
woonruimten *bodemfactor kern	26,63		26,63
woonruimten *% slechte grond	24,47		24,47
opp. historische kernen, <40 ha	3.191,36		3.191,36
opp. historische kernen, 40-64 ha	6.868,88		6.868,88
opp. historische kernen, >64 ha	15.405,45		15.405,45
lengte historisch water	14,80		14,80
bewoonde oorden 1930	30,84		30,84
hist.woningen in bewoonde oorden	87,70		87,70
ISV (a)	17.689.503,78		17.689.503,78
ISV (b)	11.070.086,93		11.070.086,93
omgevingsadressendichtheid (OAD)	62,60	-0,02	62,58
OAD *% slechte grond	0,38		0,38
oeverlengte * bodemfactor gemeente	6,81		6,81
oeverlengte *dichtheid *bf. gemeente	3,47		3,47
kernen	8.929,95		8.929,95
kernen *bodemfactor buitengebied	14.717,01		14.717,01
bedrijfsvestigingen	113,05		113,05
vast bedrag voor iedere gemeente ¹	246.832,62	2.619,90	249.452,52
vast bedrag voor Amsterdam	187.819.498,19	-75.906,96	187.743.591,23
vast bedrag voor Rotterdam	105.233.300,40	-41.737,68	105.191.562,72
vast bedrag voor Den Haag	80.664.703,72	-185.348,33	80.479.355,39
vast bedrag voor Utrecht	44.658.351,36	-61.385,47	44.596.965,89
vast bedrag Waddengemeenten	149.950,63		149.950,63
herindeling (per gemeente)	2.245.440,00		2.245.440,00
herindeling (per inwoner)	53,29		53,29
uitkeringsfactor	1,592	-0,017	1,575

¹ Vanaf 2006 ontvangt Baarle Nassau twee maal het vaste bedrag.

**Tabel 2: Wijzigingen bedragen per eenheid verdeelmaatstaven per cluster
(In €) alsmede wijzigingen uitkeringsfactor voor 2009**

maatstaven	wijzigingen sinds dec. 2008	alge- mene mutaties	cluster werk & inkomen	cluster zorg	cluster educatie	cluster bevolkings- zaken	cluster bestuurs- organen	ontwik- keling uitk.basis
inwoners ¹	-0,72					-0,18	-0,54	
huishoudens met laag inkomen	-0,08		-0,08					
huishoudens met laag inkomen (drempel)	-0,07		-0,07					
bijstandsonvangers	-1,85		-1,85					
ABW schaalindeel	-213,08		-213,08					
ABW schaalvoordeel	-7,62		-7,62					
uitkeringsontvangers	-0,03		-0,03					
klantenpotentieel lokaal	0,03							0,03
klantenpotentieel regionaal	-0,02							-0,02
woonruimten	0,07							0,07
omgevingsadressendichtheid (OAD)	-0,02							-0,02
vast bedrag voor iedere gemeente	2.619,90							2.619,90
vast bedrag voor Amsterdam	-75.906,96			76.125,82				-152.032,78
vast bedrag voor Rotterdam	-41.737,68			77.967,17				-119.704,85
vast bedrag voor Den Haag	-185.348,33			71.272,66	158.882,73	-317.365,45		-97.938,27
vast bedrag voor Utrecht	-61.385,47							-61.385,47
uitkeringsfactor	-0,017	-0,015						-0,002

1) Inclusief de doorwerking van mutatie op het jaar 2008 (zie maartcirc. van 2009).

Tabel 3: Verdeeltabel 2010 (stand mei 2009; bedragen in € in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2009 volgens deze circulaire	wijzigingen 2009 volgens deze circulaire	bedragen per eenheid 2010 (deze circulaire)
OZB (woning eigenaar)	-0,0884%	-0,0017%	-0,0901%
OZB (niet woningen gebruiker)	-0,0962%	-0,0026%	-0,0988%
OZB (niet woningen eigenaar)	-0,1194%	-0,0032%	-0,1226%
inwoners	129,10	1,77	130,87
kernen met minstens 500 adressen	28.180,76		28.180,76
OZB waarde niet woningen (in mln)	312,00		312,00
jongeren	220,44	1,31	221,75
ouderen	80,80		80,80
ouderen 75-85 jaar	26,80		26,80
wadden, t/m 2500 inwoners	189,02		189,02
wadden, van 2501 t/m 7500 inwoners	147,72		147,72
wadden, vanaf 7501 inwoners	32,56		32,56
huishoudens met laag inkomen	87,27	0,05	87,32
huishoudens met laag inkomen (drempel)	358,46	-1,67	356,79
bijstandsonvangers	1.571,77 ²	-116,04	1.455,73
ABW schaalnadeel	115.941,93 ²	-1.057,77	114.884,16
ABW schaalvoordeel	3.830,00 ²	-29,08	3.800,92
uitkeringsontvangers	106,13 ²	0,11	106,24
minderheden	300,73	26,78	327,51
eenouderhuishoudens	142,07	1,35	143,42
klantenpotentieel lokaal	51,24	0,12	51,36
klantenpotentieel regionaal	15,27	0,04	15,31
leerlingen (V)SO	315,82		315,82
leerlingen VO	433,32	10,12	443,44
extra groei leerlingen VO	221,81		221,81
extra groei jongeren	169,94		169,94
land	32,00	0,46	32,46
land *% slechte grond	-2,13	0,48	-1,65
land *bodemfactor gemeente	26,85	1,08	27,93
binnenwater	37,50	0,89	38,39
buitenwater	22,95	0,16	23,11
oppervlak bebouwing	473,12	5,39	478,51
opp. bebouwing kern *bodemfactor kern	3.265,56	59,59	3.325,15
opp. beb. buitengebied *bf. buitengebied	1.623,01	24,30	1.647,31
woonruimten	171,46	6,23	177,69
woonruimten *bodemfactor kern	26,63	1,19	27,82
woonruimten *% slechte grond	24,47	1,43	25,90
opp. historische kernen, <40 ha	3.191,36	167,96	3.359,32
opp. historische kernen, 40-64 ha	6.868,88	164,91	7.033,79
opp. historische kernen, >64 ha	15.405,45	170,95	15.576,40
lengte historisch water	14,80	0,64	15,44
bewoonde oorden 1930	30,84	0,30	31,14
hist.woningen in bewoonde oorden	87,70		87,70
ISV (a)	17.689.503,78	233.375,97	17.922.879,75
ISV (b)	11.070.086,93	77.791,99	11.147.878,92
omgevingsadressendichtheid (OAD)	62,58	0,07	62,65
OAD *% slechte grond	0,38	-0,18	0,20
oeverlengte * bodemfactor gemeente	6,81	0,35	7,16
oeverlengte *dichtheid *bf. gemeente kernen	3,47	0,08	3,55
kernen	8.929,95	206,46	9.136,41
kernen *bodemfactor buitengebied	14.717,01	202,33	14.919,34
bedrijfsvestigingen	113,05	1,19	114,24
vast bedrag voor iedere gemeente ¹	249.452,52	23.404,73	272.857,25
vast bedrag voor Amsterdam	187.743.591,23	1.135.465,23	188.879.056,46
vast bedrag voor Rotterdam	105.191.562,72	787.455,01	105.979.017,73
vast bedrag voor Den Haag	80.479.355,39	303.699,62	80.783.055,01
vast bedrag voor Utrecht	44.596.965,89	346.168,87	44.943.134,76
vast bedrag Waddengemeenten	149.950,63		149.950,63
herindeling (per gemeente)	2.245.440,00		2.245.440,00
herindeling (per inwoner)	53,29		53,29
uitkeringsfactor	1,575	-0,023	1,552

¹ Vanaf 2006 ontvangt Baarle Nassau twee maal het vaste bedrag.

² Vanaf 2010 is de nieuwe definitie van bijstandsonvangers van toepassing (zie ook §3.12)

Bijlage 3

Overzicht van verdeelmaatstaven en bijbehorende bedragen per eenheid voor 2010, gegroepeerd naar cluster

**Overzicht van verdeelmaatstaven en bijbehorende bedragen per eenheid
voor het jaar 2010, gegroepeerd naar cluster (bedragen in € in basis, stand
mei 2009)**

	bedragen per eenheid	verdeelmaatstaven
cluster eigen inkomsten	-0,0901%	OZB (woningen eigenaar)
	-0,0988%	OZB (niet-woningen gebruiker)
	-0,1226%	OZB (niet-woningen eigenaar)
	-36,56	woonruimten
cluster werk en inkomen	39,36	huishoudens met laag inkomen
	52,72	huishoudens met laag inkomen (drempel)
	1.303,26	bijstandsonvangers
	114.884,16	ABW schaalnadeel
	3.800,92	ABW schaalvoordeel
	1,59	klantenpotentieel regionaal
	16,48	uitkeringsontvangers
	0,20	inwoners
6.952,91	vast bedrag voor iedere gemeente	
cluster maatschappelijke zorg	31,38	inwoners
	34,15	jongeren
	80,80	ouderen
	26,80	ouderen 75-85 jaar
	3,42	huishoudens met laag inkomen
	218,78	huishoudens met laag inkomen (drempel)
	152,47	bijstandsonvangers
	89,78	uitkeringsontvangers
	175,66	minderheden
	2,39	klantenpotentieel lokaal
	5,76	klantenpotentieel regionaal
	1,42	land
	1,41	binnenwater
	19,32	woonruimten
	13,47	omgevingsadressendichtheid
	143,42	eenouderhuishoudens
	1.485,56	kernen
-177.567,75	vaste bedrag Amsterdam	
-177.258,66	vast bedrag Rotterdam	
-127.918,63	vast bedrag Den Haag	
-59.512,80	vast bedrag Utrecht	
9,17	leerlingen VO	
19.962,71	vast bedrag voor iedere gemeente	
cluster educatie	1,63	inwoners
	187,60	jongeren
	81,30	huishoudens met laag inkomen (drempel)
	315,82	leerlingen (V)SO
	434,27	leerlingen VO
	109,50	minderheden
	221,81	extra groei leerlingen VO
	169,94	extra groei jongeren
	1,67	klantenpotentieel regionaal
	5,04	land
	5,03	binnenwater
	4,91	omgevingsadressendichtheid
5.338,45	kernen	
cluster kunst en ontspanning	21,86	inwoners
	38,09	klantenpotentieel lokaal
	8,94	klantenpotentieel regionaal
	0,82	woonruimten
cluster groen	24,35	inwoners
	59,74	woonruimten
cluster VHROSV (exclusief correctiefactor)	44,54	huishoudens met laag inkomen
	21,49	minderheden
	2,78	land
	2,70	binnenwater
	33,03	woonruimten
	17.922.879,75	ISV (a)
	11.147.878,92	ISV (b)
	10,68	omgevingsadressendichtheid
	16.945,64	vast bedrag voor iedere gemeente
	31.215.284,21	vast bedrag Amsterdam
	22.234.352,83	vast bedrag Rotterdam
	18.562.450,12	vast bedrag Den Haag
8.623.455,13	vast bedrag Utrecht	
cluster oudheid	3.359,32	opp. historische kernen (alle groepen)
	31,14	bewoonde oorden 1930
	87,70	hist.woningen in bewoonde oorden
	0,69	woonruimten

(voortzetting op de volgende bladzijde)

	bedragen per eenheid	verdeelmaatstaven
cluster riolering	-2,45	land
	-1,65	land * % slechte grond
	-20,48	woonruimten
	25,90	woonruimten * % slechte grond
	2,96	omgevingsadressendichtheid
	0,20	OAD * % slechte grond
cluster reiniging	-5,45	inwoners
	-12,55	woonruimten
cluster wegen en water	17,13	inwoners
	5,67	klantenpotentieel lokaal
	16,47	land
	27,93	land * bodemfactor gemeente
	27,81	binnenwater
	15,16	buitenwater
	3.325,15	opp. bebouwing kern * bodemfactor kern
	1.647,31	opp. beb. buitengebied * bf. buitengebied
	8,75	woonruimten
	27,82	woonruimten * bodemfactor kern
	3.677,95	opp. historische kernen 40-64 ha
	12.213,66	opp. historische kernen >64 ha
	15,44	lengte historisch water
	18,44	omgevingsadressendichtheid
	7,16	oeverlengte * bodemfactor gemeente
	3,55	oeverlengte * dichtheid * bodemf. gemeente
	14.919,34	kernen * bodemfactor buiten kern
15,39	bedrijfsvestigingen	
-5.457,58	vast bedrag voor iedere gemeente	
cluster openbare orde en veiligheid	-0,29	inwoners
	28.180,76	kernen met minstens 500 adressen
	312,00	woz waarde niet woningen (in miljoenen)
	3,99	huishoudens met laag inkomen (drempel)
	6,43	minderheden
	1,08	klantenpotentieel lokaal
	2,53	klantenpotentieel regionaal
	2,07	land
	2,04	binnenwater
	7,95	buitenwater
	108,03	opp. bebouwing totaal
	42,32	woonruimten
	15,47	omgevingsadressendichtheid
	2.312,40	kernen
	7,18	bedrijfsvestigingen
	45.024,87	vast bedrag voor iedere gemeente
	135.730,37	vast bedrag Amsterdam
	135.730,37	vast bedrag Rotterdam
	135.730,37	vast bedrag Den Haag
135.730,37	vast bedrag Utrecht	
cluster fysiek milieu	4,69	inwoners
	-0,81	klantenpotentieel regionaal
	6,10	land
	-0,60	binnenwater
	370,48	opp. bebouwing totaal
	17,26	woonruimten
	1,73	omgevingsadressendichtheid
	82,32	bedrijfsvestigingen
	6.114,88	vast bedrag voor iedere gemeente
	cluster bevolkingszaken	8,04
14,43		minderheden
10.778,29		vast bedrag voor iedere gemeente
366.450,57		vast bedrag Den Haag
cluster bestuursorganen	11,71	inwoners
	6,13	klantenpotentieel lokaal
	-4,37	klantenpotentieel regionaal
	16,92	woonruimten
	-5,01	omgevingsadressendichtheid
	128.412,87	vast bedrag voor iedere gemeente
	-276.484,02	vast bedrag Amsterdam
	-361.606,38	vast bedrag Rotterdam
	-286.482,72	vast bedrag Den Haag
	-144.505,45	vast bedrag Utrecht

(voortzetting op de volgende bladzijde)

	bedragen per eenheid	verdeelmaatstaven
cluster overig/ algemene ondersteuning	15,62	inwoners
	189,02	wadden t/m 2500 inwoners
	147,72	wadden 2500-7500 inwoners
	32,56	wadden >7500 inwoners
	48,43	woonruimten
	1,03	land
	9,35	bedrijfsvestigingen
	44.122,66	vast bedrag voor iedere gemeente
	157.982.093,65	vast bedrag Amsterdam
	84.147.799,57	vast bedrag Rotterdam
	62.112.825,30	vast bedrag Den Haag
	36.387.967,51	vast bedrag Utrecht
	149.950,63	vast bedrag Waddengemeenten
	2.245.440,00	herindeling (per gemeente)
	53,29	herindeling (per inwoner)

Bijlage 4

Volumina maatstaven 2009-2014

Volumina maatstaven 2009-2014

Tabel 1 bevat de volumina van de voornaamste dynamische maatstaven van het gemeentefonds. Deze vormen de grondslag voor de ramingen van de uitkeringsbasis en de uitkeringsfactoren van de jaren 2009 tot en met 2014.

Tabel 1 Volumina maatstaven 2009-2014 (ramingen mei 2009)

Maatstaven	2009	2010	2011
- OZB	1.691.375.825.129	1.717.200.731.713	1.737.157.325.363
- inwoners	16.481.307	16.536.426	16.585.431
- jongeren	3.934.917	3.920.638	3.896.302
- ouderen	2.473.363	2.538.203	2.592.718
- ouderen 75-85 jaar	835.596	846.619	858.794
- huishoudens met een laag inkomen	2.189.923	2.210.443	2.226.973
- bijstandsonvangers	288.373	291.470	338.597
- uitkeringsontvangers	1.227.483	1.219.889	1.257.756
- minderheden	1.243.742	1.258.415	1.272.389
- eenouderhuishoudens	471.770	476.770	481.044
- leerlingen (V)SO (gewogen)	374.473	381.983	390.048
- leerlingen VO (gewogen)	701.371	703.903	706.444
- oppervlakte bebouwing totaal	98.096	98.875	99.633
- woonruimten	7.683.940	7.755.940	7.813.940
- omgevingsadressendichtheid	14.335.713	14.506.883	14.652.579
- bedrijfsvestigingen	918.358	951.302	985.427
Maatstaven	2012	2013	2014
- OZB	1.757.197.261.854	1.776.626.391.358	1.795.436.110.265
- inwoners	16.633.678	16.682.055	16.730.836
- jongeren	3.872.965	3.852.606	3.835.138
- ouderen	2.709.823	2.816.407	2.908.213
- ouderen 75-85 jaar	872.248	885.672	903.237
- huishoudens met een laag inkomen	2.243.503	2.259.463	2.274.853
- bijstandsonvangers	372.595	397.578	398.577
- uitkeringsontvangers	1.277.343	1.289.399	1.282.278
- minderheden	1.286.518	1.301.249	1.316.602
- eenouderhuishoudens	484.592	487.387	489.422
- leerlingen (V)SO (gewogen)	398.690	407.930	417.791
- leerlingen VO (gewogen)	708.995	711.554	714.123
- oppervlakte bebouwing totaal	100.417	101.206	101.999
- woonruimten	7.871.940	7.927.940	7.981.940
- omgevingsadressendichtheid	14.802.129	14.946.193	15.087.331
- bedrijfsvestigingen	1.022.761	1.059.965	1.098.656

Doorgaans zijn de volumemutaties van jaar tot jaar gebaseerd op de groei van de aantallen inwoners en woonruimten. Tabel 2 geeft een overzicht van de geraamde percentuele groei van deze maatstaven in de jaren 2009 tot en met 2014.

Tabel 2 Raming groeipercentages: inwoners en woonruimten 2009-2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
- inwoners	0,46%	0,33%	0,30%	0,29%	0,29%	0,29%
- woonruimten	0,99%	0,94%	0,75%	0,74%	0,71%	0,68%

Bijlage 5

Decentralisatie-uitkering SLOK

(toevoegingen ten opzichte van maartcirculaire van 2009)

Overzicht decentralisatie-uitkering SLOK (toevoegingen t.o.v. maartcirculaire van 2009)

	Geadviseerde uitkering	Verdeling 2009 (42%)	Verdeling 2010 (37%)	Verdeling 2011(21%)
Abcoude	40.000,00	16.800,00	14.800,00	8.400,00
Amsterdam ¹	696.840,00	292.672,80	257.830,80	146.336,40
Apeldoorn	523.354,00	219.808,68	193.640,98	109.904,34
Barendrecht	108.548,00	45.590,16	40.162,76	22.795,08
Berkelland	171.649,00	72.092,58	63.510,13	36.046,29
Bodegraven	63.172,00	26.532,24	23.373,64	13.266,12
Bolsward	40.000,00	16.800,00	14.800,00	8.400,00
Borne	46.844,00	19.674,48	17.332,28	9.837,24
Borsele	122.096,00	51.280,32	45.175,52	25.640,16
Breda	451.143,00	189.480,06	166.922,91	94.740,03
Breukelen	57.486,00	24.144,12	21.269,82	12.072,06
Capelle aan den IJssel	156.099,00	65.561,58	57.756,63	32.780,79
Castricum	106.594,00	44.769,48	39.439,78	22.384,74
Dalfsen	143.332,00	60.199,44	53.032,84	30.099,72
De Ronde Venen	120.773,00	50.724,66	44.686,01	25.362,33
Delft	228.526,00	95.980,92	84.554,62	47.990,46
Den Haag	1.118.101,00	469.602,42	413.697,37	234.801,21
Diemen	61.232,00	25.717,44	22.655,84	12.858,72
Dirksland	55.885,00	23.471,70	20.677,45	11.735,85
Dongen	57.153,00	24.004,26	21.146,61	12.002,13
Dongeradeel	109.433,00	45.961,86	40.490,21	22.980,93
Drimmelen	91.694,00	38.511,48	33.926,78	19.255,74
Ede	403.046,00	169.279,32	149.127,02	84.639,66
Eemmond	133.525,00	56.080,50	49.404,25	28.040,25
Geertruidenberg	48.495,00	20.367,90	17.943,15	10.183,95
Gennep	63.429,00	26.640,18	23.468,73	13.320,09
Goedereede	80.668,00	33.880,56	29.847,16	16.940,28
Gorinchem	70.387,00	29.562,54	26.043,19	14.781,27
Groningen	454.023,00	190.689,66	167.988,51	95.344,83
Haarlem	349.627,00	146.843,34	129.361,99	73.421,67
Haarlemmermeer	406.294,00	170.643,48	150.328,78	85.321,74
Hardenberg	290.201,00	121.884,42	107.374,37	60.942,21
Harderwijk	119.606,00	50.234,52	44.254,22	25.117,26
Hardinxveld-Giessendam	40.000,00	16.800,00	14.800,00	8.400,00
Hatterm	40.000,00	16.800,00	14.800,00	8.400,00
Heerenveen	167.036,00	70.155,12	61.803,32	35.077,56
Heerhugowaard	132.986,00	55.854,12	49.204,82	27.927,06
Hellendoorn	151.195,00	63.501,90	55.942,15	31.750,95
Helmond	222.589,00	93.487,38	82.357,93	46.743,69
Hilversum	213.007,00	89.462,94	78.812,59	44.731,47
Hoogeveen	187.935,00	78.932,70	69.535,95	39.466,35
Houten	132.865,00	55.803,30	49.160,05	27.901,65
Krimpen aan de IJssel	69.648,00	29.252,16	25.769,76	14.626,08
Leek	75.637,00	31.767,54	27.985,69	15.883,77
Leeuwarderadeel	40.000,00	16.800,00	14.800,00	8.400,00
Leidschendam-Voorburg	183.115,00	76.908,30	67.752,55	38.454,15
Lemsterland	92.561,00	38.875,62	34.247,57	19.437,81
Loenen	40.000,00	16.800,00	14.800,00	8.400,00
Menaldumadeel	66.291,00	27.842,22	24.527,67	13.921,11
Montfoort	40.000,00	16.800,00	14.800,00	8.400,00
Nederweert	88.332,00	37.099,44	32.682,84	18.549,72
Nunspeet	124.959,00	52.482,78	46.234,83	26.241,39
Oldebroek	101.082,00	42.454,44	37.400,34	21.227,22
Oosterhout	157.457,00	66.131,94	58.259,09	33.065,97
Oostflakkee	76.662,00	32.198,04	28.364,94	16.099,02
Pijnacker-Nootdorp	116.347,00	48.865,74	43.048,39	24.432,87

Overzicht decentralisatie-uitkering SLOK (toevoegingen t.o.v. maartcirculaire van 2009)

	Geadviseerde uitkering	Verdeling 2009 (42%)	Verdeling 2010 (37%)	Verdeling 2011(21%)
Putten	95.936,00	40.293,12	35.496,32	20.146,56
Reeuwijk	53.748,00	22.574,16	19.886,76	11.287,08
Rotterdam	1.461.001,00	613.620,42	540.570,37	306.810,21
Rozenburg	28.350,00	11.907,00	10.489,50	5.953,50
Schiedam	180.538,00	75.825,96	66.799,06	37.912,98
Sint -Michielsgestel	72.560,00	30.475,20	26.847,20	15.237,60
Staphorst	78.199,00	32.843,58	28.933,63	16.421,79
Stein	71.139,00	29.878,38	26.321,43	14.939,19
Ten Boer	40.000,00	16.800,00	14.800,00	8.400,00
Tholen	138.274,00	58.075,08	51.161,38	29.037,54
Utrecht	704.231,00	295.777,02	260.565,47	147.888,51
Venray	177.350,00	74.487,00	65.619,50	37.243,50
Wageningen	97.136,00	40.797,12	35.940,32	20.398,56
Werkendam	92.453,00	38.830,26	34.207,61	19.415,13
Westland	265.096,00	111.340,32	98.085,52	55.670,16
Wierden	77.231,00	32.437,02	28.575,47	16.218,51
Winsum	82.949,00	34.838,58	30.691,13	17.419,29
Winterswijk	135.656,00	56.975,52	50.192,72	28.487,76
Woudrichem	44.826,00	18.826,92	16.585,62	9.413,46
Zoetermeer	286.407,00	120.290,94	105.970,59	60.145,47
Zundert	81.777,00	34.346,34	30.257,49	17.173,17
Zwolle	319.737,00	134.289,54	118.302,69	67.144,77

1 Dat betreft de geadviseerde uitkering voor stadsdelen Geuzenveld Slotermeer, Osdorp, Oud Zuid, Slotervaart, Westerpark en ZuiderAmster.

Bijlage 6

Decentralisatie-uitkering Taalcoaches

(toevoegingen ten opzichte van septembercirculaire van 2008)

Overzicht decentralisatie-uitkering Taalcoaches (toevoeging t.o.v. septembercirculaire 2008)

gemeente	aantal taalkoppels	totaal bedrag	2009	2010	2011
Aa en Hunze	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Aalsmeer	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Assen	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Asten	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Baarn	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Barneveld	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Beesel	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Bellingwedde	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Bergeijk	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Bergen op Zoom	100	75.000	37.500	22.500	15.000
Berkelland	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Bernheze	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Best	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Beuningen	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Beverwijk	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Bladel	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Bloemendaal	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Bodegraven	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Borger-Odoorn	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Borsele	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Boxmeer	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Bronckhorst	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Brummen	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Brunssum	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Bunnik	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Buren	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Castricum	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Coevorden	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Cuijk	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Culemborg	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Dalfsen	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Dantumadiel	60	45.000	22.500	13.500	9.000
De Bilt	30	22.500	11.250	6.750	4.500
De Ronde Venen	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Delfzijl	100	75.000	37.500	22.500	15.000
Den Helder	100	75.000	37.500	22.500	15.000
Deurne	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Doesburg	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Doetinchem	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Dongeradeel	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Drechterland	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Drimmelen	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Dronten	100	75.000	37.500	22.500	15.000
Duiven	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Echt-Susteren	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Eersel	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Emmen	100	75.000	37.500	22.500	15.000
Epe	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Ermelo	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Etten-Leur	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Geertruidenberg	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Geldermalsen	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Geldrop-Mierlo	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Gemert-Bakel	30	22.500	11.250	6.750	4.500
GiZe en Rijen	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Goes	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Goirle	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Groningen	200	150.000	75.000	45.000	30.000

Overzicht decentralisatie-uitkering Taalcoaches (toevoeging t.o.v. septembercirculaire 2008)

gemeente	aantal		totaal		
	taalkoppels	bedrag	2009	2010	2011
Haaksbergen	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Halderberge	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Harderwijk	100	75.000	37.500	22.500	15.000
Hatterij	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Heemskerk	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Heemstede	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Heerde	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Helden	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Hellendoorn	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Hellevoetsluis	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Heusden	100	75.000	37.500	22.500	15.000
Hillegom	100	75.000	37.500	22.500	15.000
Hoogeveen	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Hoogezand-Sappemeer	100	75.000	37.500	22.500	15.000
Hulst	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Kaag en Braassem	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Kampen	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Kerkrade	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Landgraaf	100	75.000	37.500	22.500	15.000
Langedijk	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Leek	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Leiderdorp	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Leudal	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Leusden	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Lingewaard	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Loppersum	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Maarsse	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Maasdriel	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Maasgouw	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Maassluis	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Menterwolde	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Meppel	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Middelburg	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Midden-Drenthe	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Moerdijk	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Montferland	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Neder-Betuwe	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Nederweert	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Neerijnen	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Nijkerk	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Noordenveld	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Oegstgeest	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Oirschot	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Oisterwijk	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Oldenzaal	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Ommen	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Oosterhout	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Ouder-Amstel	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Overbetuwe	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Raalte	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Reiderland	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Renkum	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Reusel-De Mierden	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Rheden	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Rhenen	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Ridderkerk	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Rijnwaarden	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Rijssen-Holten	60	45.000	22.500	13.500	9.000

Overzicht decentralisatie-uitkering Taalcoaches (toevoeging t.o.v. septembercircularre 2008)

gemeente	aantal taalkoppels	totaal bedrag	2009	2010	2011
Rijswijk	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Rozenburg	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Scheemda	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Schijndel	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Schoonhoven	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Schouwen-Duiveland	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Sint Michielsgestel	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Sittard-Geleen	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Smallingerland	100	75.000	37.500	22.500	15.000
Soest	100	75.000	37.500	22.500	15.000
Someren	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Staphorst	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Steenwijkerland	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Terneuzen	100	75.000	37.500	22.500	15.000
Tiel	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Tynaarlo	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Tytsjerksteradiel	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Uden	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Uithoorn	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Utrechtse Heuvelrug	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Valkenburg aan de Geul	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Veendam	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Veenendaal	100	75.000	37.500	22.500	15.000
Veghel	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Velsen	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Venray	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Vianen	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Vlagtwedde	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Vlist	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Voorst	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Vught	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Waalwijk	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Waddinxveen	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Wageningen	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Weert	100	75.000	37.500	22.500	15.000
Werkendam	120	90.000	45.000	27.000	18.000
West Maas en Waal	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Westervoort	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Westland	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Westvoorne	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Wijchen	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Wijdmeren	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Wijk bij Duurstede	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Winschoten	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Winterswijk	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Woensdrecht	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Woerden	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Zaltbommel	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Zeewolde	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Zeist	60	45.000	22.500	13.500	9.000
Zevenaar	100	75.000	37.500	22.500	15.000
Zijpe	200	150.000	75.000	45.000	30.000
Zutphen	30	22.500	11.250	6.750	4.500
Zwolle	100	75.000	37.500	22.500	15.000

Bijlage 7

Overzicht WMO uitkering 2009

Overzicht WMO 2009

Aa en Hunze	2.545.509	Breukelen	1.184.397	Geldrop-Mierlo	3.567.729
Aalburg	833.873	Brielle	1.099.264	Gemert-Bakel	2.314.607
Aalsmeer	2.047.627	Bronckhorst	3.608.397	Genneep	2.022.203
Aalten	2.875.096	Brummen	2.029.364	Giessenlanden	910.872
Abcoude	624.006	Brunssum	4.380.908	Gilze en Rijen	1.897.993
Achtkarspelen	2.672.586	Bunnik	1.076.276	Goedereede	795.286
Alblasserdam	1.935.052	Bunschoten	1.079.297	Goes	4.494.081
Albrandswaard	1.318.325	Buren	1.642.612	Goirle	1.686.419
Alkmaar	9.542.739	Bussum	3.862.640	Gorinchem	3.665.787
Almelo	7.882.633	Capelle aan den IJssel	6.165.288	Gouda	6.443.372
Almere	9.818.888	Castricum	3.054.793	Graafstroom	534.047
Alphen aan den Rijn	5.305.795	Coevorden	3.796.041	Graft-De Rijk	523.519
Alphen-Chaam	656.315	Cranendonck	1.613.871	Grave	1.144.959
Ameland	283.207	Cromstrijen	978.228	Groesbeek	2.229.990
Amersfoort	11.152.305	Cuijk	2.103.812	Groningen	16.549.528
Amstelveen	8.858.121	Culemborg	2.003.149	Grootevast	1.015.174
Amsterdam	69.478.692	Dalfsen	1.944.143	Gulpen-Wittem	1.424.788
Andijk	520.857	Dantumadiel	2.144.486	Haaksbergen	2.003.710
Anna Paulowna	1.009.383	De Bilt	5.002.444	Haaren	1.270.080
Apeldoorn	16.141.051	De Marne	1.226.018	Haarlem	16.393.789
Appingedam	1.855.198	De Ronde Venen	2.246.782	Haarlemmerliede Spaarnw	454.492
Arcen en Velden	732.176	De Wolden	2.282.103	Haarlemmermeer	8.145.508
Arnhem	14.522.307	Delft	8.940.780	Halderberge	2.360.270
Assen	6.473.461	Delfzijl	3.191.589	Hardenberg	4.706.816
Asten	1.377.263	Den Helder	5.824.659	Harderwijk	3.384.410
Baarle-Nassau	752.527	Deurne	2.674.814	Hardinxveld-Giessendam	1.401.814
Baarn	3.285.863	Deventer	9.550.619	Haren	2.324.020
Barendrecht	2.467.003	Diemen	1.982.176	Harenkarspel	1.242.318
Barneveld	2.944.267	Dinkelland	2.009.231	Harlingen	1.627.339
Bedum	1.059.399	Dirksland	739.909	Hatterum	1.050.871
Beek	1.857.895	Doesburg	1.136.029	Heemskerk	3.769.434
Beemster	828.967	Doetinchem	6.028.224	Heemstede	3.356.788
Beesel	1.145.556	Dongen	2.065.621	Heerde	1.699.863
Bellingwedde	1.351.762	Dongeradeel	2.588.519	Heerenveen	5.178.132
Bergambacht	738.085	Dordrecht	12.424.872	Heerhugowaard	3.265.691
Bergeijk	1.360.257	Drechterland	1.390.215	Heerlen	13.198.624
Bergen L	1.374.230	Drimmelen	2.107.234	Heeze-Leende	1.389.660
Bergen NH	3.258.559	Dronten	2.609.759	Heiloo	2.184.792
Bergen op Zoom	6.730.352	Druuten	1.441.084	Helden	1.594.744
Berkelland	4.048.402	Duiven	1.662.973	Hellendoorn	3.062.287
Bernheze	2.049.478	Echt-Susteren	3.658.789	Hellevoetsluis	2.726.354
Bernisse	838.605	Edam-Volendam	1.890.056	Helmond	7.791.967
Best	1.936.725	Ede	8.754.794	Hendrik-Ido-Ambacht	1.531.040
Beuningen	1.639.763	Eemnes	534.517	Hengelo	8.727.241
Beverwijk	4.286.421	Eemsmond	1.940.360	Het Bildt	1.085.099
Binnenmaas	2.167.787	Eersel	1.624.887	Heumen	1.195.602
Bladel	1.426.788	Eijsden	898.919	Heusden	3.138.717
Blaricum	809.442	Eindhoven	23.060.001	Hillegom	1.920.616
Bloemendaal	2.266.250	Elburg	1.597.546	Hilvarenbeek	1.025.078
Boarnsterhim	1.539.364	Emmen	12.887.112	Hilversum	9.832.168
Bodegraven	1.384.279	Enkhuizen	1.864.514	Hof van Twente	3.373.012
Boekel	694.366	Enschede	17.597.578	Hoogeveen	6.168.884
Bolsward	1.184.667	Epe	3.518.344	Hoogezand-Sappemeer	4.435.630
Borger-Odoorn	2.558.885	Ermelo	2.765.567	Hoorn	6.251.965
Borne	1.849.504	Etten-Leur	3.266.837	Horst aan de Maas	2.290.489
Borsele	1.858.734	Ferwerderadiel	793.927	Houten	2.309.974
Boskoop	1.080.490	Franeckeradeel	2.109.614	Huizen	3.747.205
Boxmeer	2.273.302	Gaasterlan-Sleat	1.108.083	Hulst	3.318.242
Boxtel	2.744.686	Geertruidenberg	1.695.997	IJsselstein	2.157.974
Breda	16.466.990	Geldermalsen	1.874.023	Kaag en Braassem	1.691.101

Overzicht WMO 2009

Kampen	4.222.198	Millingen aan de Rijn	548.471	Renswoude	300.834
Kapelle	987.599	Moerdijk	2.947.795	Reusel-De Mierden	891.982
Katwijk	4.422.122	Montferland	3.156.054	Rheden	6.098.935
Kerkrade	6.889.794	Montfoort U	778.751	Rhenen	1.656.027
Kessel	385.229	Mook en Middelaar	729.932	Ridderkerk	4.833.482
Koggenland	1.440.881	Moordrecht	498.725	Rijnwaarden	946.135
Kollumerland en Nwkruij	1.285.568	Muiden	545.411	Rijnwoude	1.187.144
Korendijk	765.141	Naarden	1.673.719	Rijssen-Holten	2.945.887
Krimpen aan den IJssel	2.398.834	Neder-Betuwe	1.515.084	Rijswijk	6.809.525
Laarbeek	1.696.386	Nederlek	1.324.179	Roerdalen	1.949.155
Landerd	1.111.544	Nederweert	1.286.770	Roermond	6.134.667
Landgraaf	4.716.111	Neerijnen	871.850	Roosendaal	7.676.389
Landsmeer	876.740	Niedorp	758.840	Rotterdam	68.184.545
Langedijk	1.690.015	Nieuwegein	4.393.012	Rozenburg	1.033.162
Lansingerland	2.358.973	Nieuwerkerk a/d IJssel	1.308.576	Rozendaal	164.624
Laren	1.424.165	Nieuwkoop	1.892.278	Rucphen	2.145.721
Leek	2.091.370	Nieuw-Lekkerland	538.032	Schagen	1.939.573
Leerdam	1.985.713	Nijefurd	1.169.598	Scheemda	1.573.518
Leeuwarden	10.848.335	Nijkerk	2.725.550	Schermer	350.678
Leeuwarderadeel	861.882	Nijmegen	16.337.758	Scherpenzeel	639.280
Leiden	9.960.321	Noord-Beveland	683.102	Schiedam	8.275.950
Leiderdorp	2.225.884	Noordenveld	3.109.008	Schiermonnikoog	150.410
Leidschendam-Voorburg	8.824.238	Noordoostpolder	3.989.676	Schijndel	1.869.745
Lelystad	5.096.178	Noordwijk	2.474.163	Schinnen	1.272.141
Lemsterland	1.100.183	Noordwijkerhout	1.392.657	Schoonhoven	1.012.969
Leudal	3.022.191	Nuenen c.a.	1.464.939	Schouwen-Duiveland	3.361.633
Leusden	2.016.830	Nunspeet	2.208.473	Sevenum	561.592
Liesveld	680.095	Nuth	1.633.350	's-Gravenhage	47.966.010
Lingewaal	716.945	Oegstgeest	1.786.672	's-Hertogenbosch	12.632.633
Lingewaard	3.111.920	Oirschot	1.199.132	Simpelveld	1.222.037
Lisse	1.947.003	Oisterwijk	2.300.499	Sint-Anthonis	1.035.846
Lith	447.843	Oldebroek	1.467.910	Sint-Michielsgestel	2.181.102
Littenseradiel	751.945	Oldenzaal	3.205.660	Sint-Oedenrode	1.407.814
Lochem	3.463.553	Olst-Wijhe	1.611.873	Sittard-Geleen	11.494.802
Loenen	715.811	Ommen	1.518.906	Skarsterlan	2.335.440
Loon op Zand	1.927.535	Onderbanken	875.398	Sliedrecht	2.872.239
Lopik	823.781	Oost Gelre	2.589.163	Slochteren	1.276.364
Loppersum	1.060.630	Oosterhout	4.585.910	Sluis	3.035.552
Losser	2.268.088	Oostflakkee	876.402	Smallingerland	6.198.162
Maarsse	2.731.061	Ooststellingwerf	2.846.681	Sneek	3.727.170
Maasbree	856.145	Oostzaan	716.232	Soest	4.638.351
Maasdonk	862.070	Opmeer	803.663	Someren	1.489.112
Maasdriel	1.805.335	Opsterland	2.909.770	Son en Breugel	1.283.452
Maasgouw	2.730.303	Oss	7.336.328	Spijkenisse	5.603.985
Maassluis	2.964.895	Oud-Beijerland	1.712.762	Stadskanaal	4.736.570
Maastricht	15.071.611	Oude IJsselstreek	3.846.650	Staphorst	883.754
Margraten	1.090.675	Ouder-Amstel	1.202.172	Stede Broec	1.623.600
Marum	824.125	Ouderkerk	653.403	Steenbergen	2.016.983
Medemblik	2.234.022	Oudewater	792.888	Steenwijkerland	4.602.185
Meerlo-Wanssum	537.945	Overbetuwe	2.932.219	Stein	2.862.034
Meerssen	1.869.192	Papendrecht	2.467.459	Strijen	811.154
Meijel	436.075	Pekela	1.817.562	Ten Boer	538.891
Menaldumadeel	1.141.567	Pijnacker-Nootdorp	2.119.407	Terneuzen	6.367.514
Menterwolde	1.178.438	Purmerend	7.376.061	Terschelling	413.126
Meppel	3.265.948	Putten	1.837.142	Texel	1.204.767
Middelburg	5.242.514	Raalte	3.183.886	Teylingen	2.443.889
Middelharnis	1.777.341	Reeuwijk	923.678	Tholen	2.122.436
Midden Drenthe	3.123.458	Reiderland	1.034.185	Tiel	3.380.717
Midden-Delfland	1.072.960	Reimerswaal	1.853.175	Tilburg	19.105.265
Mill en Sint Hubert	948.325	Renkum	4.426.125	Tubbergen	1.346.156

Overzicht WMO 2009

Twenterand	2.697.841	Woudrichem	1.054.229
Tynaarlo	3.286.915	Wunseradiel	936.623
Tytsjerksteradiel	3.100.523	Wymbritseradiel	1.132.531
Ubbergen	1.059.704	Zaanstad	13.817.363
Uden	3.441.561	Zaltbommel	1.867.242
Uitgeest	787.392	Zandvoort	2.455.154
Uithoorn	2.224.613	Zederik	956.184
Urk	724.588	Zeevang	462.356
Utrecht	22.388.023	Zeewolde	821.031
Utrechtse Heuvelrug	5.134.312	Zeist	7.165.187
Vaals	1.244.826	Zevenaar	3.048.343
Valkenburg aan de Geul	2.055.770	Zevenhuizen-Moerkapelle	752.266
Valkenswaard	3.240.967	Zijpe	768.442
Veendam	3.761.268	Zoetermeer	8.569.013
Veenendaal	4.991.949	Zoeterwoude	809.187
Veere	1.810.233	Zuidhorn	1.337.937
Veghel	2.755.605	Zundert	2.071.170
Veldhoven	3.711.876	Zutphen	4.994.841
Velsen	7.288.507	Zwartewaterland	1.507.244
Venlo	10.220.341	Zwijndrecht	4.798.097
Venray	3.421.900	Zwolle	10.307.410
Vianen	1.354.975		
Vlaardingen	9.010.190		
Vlagtwedde	2.393.644		
Vlieland	122.715		
Vlissingen	5.550.721		
Vlist	796.376		
Voerendaal	1.212.080		
Voorschoten	2.134.119		
Voorst	2.426.912		
Vught	2.409.902		
Waalre	1.481.146		
Waalwijk	4.029.389		
Waddinxveen	2.012.478		
Wageningen	2.800.684		
Wassenaar	2.871.602		
Waterland	1.374.077		
Weert	4.558.336		
Weesp	1.853.768		
Werkendam	1.886.792		
Wervershoof	650.201		
West Maas en Waal	1.518.358		
Westerveld	2.106.484		
Westervoort	1.061.029		
Westland	7.282.191		
Weststellingwerf	3.246.641		
Westvoorne	1.105.906		
Wierden	1.758.020		
Wieringen	923.620		
Wieringermeer	1.171.007		
Wijchen	2.990.005		
Wijdmeren	1.953.152		
Wijk bij Duurstede	1.363.267		
Winschoten	3.170.322		
Winsum	1.109.594		
Winterswijk	3.367.371		
Woensdrecht	1.635.848		
Woerden	3.197.211		
Wormerland	1.273.295		
Woudenberg	968.022		

Bijlage 8

Overzicht WMO uitkering 2010

Overzicht WMO 2010

Aa en Hunze	2.491.167	Breukelen	1.158.628	Geldrop-Mierlo	3.488.476
Aalburg	816.264	Brielle	1.076.188	Gemert-Bakel	2.264.537
Aalsmeer	2.003.115	Bronckhorst	3.527.870	Gennep	1.986.563
Aalten	2.811.856	Brummen	1.986.147	Giessenlanden	891.449
Abcoude	611.020	Brunssum	4.253.336	Gilze en Rijen	1.856.382
Achtkarspelen	2.613.137	Bunnik	1.052.979	Goedereede	778.417
Alblasserdam	1.892.359	Bunschoten	1.056.175	Goes	4.396.781
Albrandswaard	1.290.015	Buren	1.606.468	Goirle	1.650.013
Alkmaar	9.332.938	Bussum	3.776.265	Gorinchem	3.585.014
Almelo	7.711.386	Capelle aan den IJssel	6.028.573	Gouda	6.302.137
Almere	9.609.702	Castricum	2.987.023	Graafstroom	523.146
Alphen aan den Rijn	5.194.758	Coevorden	3.711.584	Graft-De Rijk	512.830
Alphen-Chaam	642.613	Cranendonck	1.578.460	Grave	1.124.254
Ameland	278.053	Cromstrijen	957.179	Groesbeek	2.183.514
Amersfoort	10.912.959	Cuijk	2.057.951	Groningen	16.194.182
Amstelveen	8.662.076	Culemborg	1.959.790	Groetegast	993.447
Amsterdam	67.962.158	Dalfsen	1.901.473	Gulpen-Wittem	1.393.540
Andijk	510.268	Dantumadiel	2.097.628	Haaksbergen	1.960.607
Anna Paulowna	987.736	De Bilt	4.890.646	Haaren	1.247.609
Apeldoorn	15.826.986	De Marne	1.199.275	Haarlem	16.029.080
Appingedam	1.814.990	De Ronde Venen	2.197.605	Haarlemmerliede Spaarnw	445.365
Arcen en Velden	716.924	De Wolden	2.231.622	Haarlemmermeer	7.969.401
Arnhem	14.216.485	Delft	8.742.587	Halderberge	2.308.045
Assen	6.337.911	Delfzijl	3.121.509	Hardenberg	4.604.746
Asten	1.347.490	Den Helder	5.700.727	Harderwijk	3.280.702
Baarle-Nassau	736.607	Deurne	2.618.517	Hardinxveld-Giessendam	1.371.266
Baarn	3.220.192	Deventer	9.341.821	Haren	2.274.224
Barendrecht	2.414.000	Diemen	1.938.140	Harenkarspel	1.216.019
Barneveld	2.879.888	Dinkelland	1.965.253	Harlingen	1.592.415
Bedum	1.037.960	Dirksland	724.277	Hatterum	1.028.236
Beek	1.816.880	Doesburg	1.111.704	Heemskerk	3.688.035
Beemster	811.898	Doetinchem	5.898.283	Heemstede	3.285.961
Beesel	1.120.962	Dongen	2.020.593	Heerde	1.663.278
Bellingwedde	1.322.160	Dongeradeel	2.531.484	Heerenveen	5.063.655
Bergambacht	722.549	Dordrecht	12.152.766	Heerhugowaard	3.198.911
Bergeijk	1.330.623	Drechterland	1.360.041	Heerlen	12.906.304
Bergen L	1.344.368	Drimmelen	2.062.754	Heeze-Leende	1.363.740
Bergen NH	3.187.061	Dronten	2.552.856	Heiloo	2.136.654
Bergen op Zoom	6.584.159	Druuten	1.412.605	Helden	1.561.905
Berkelland	3.958.164	Duiven	1.627.030	Hellendoorn	2.996.043
Bernheze	2.004.474	Echt-Susteren	3.580.512	Hellevoetsluis	2.667.594
Bernisse	820.738	Edam-Volendam	1.848.743	Helmond	7.621.319
Best	1.894.734	Ede	8.565.721	Hendrik-Ido-Ambacht	1.528.543
Beuningen	1.604.247	Eemnes	523.685	Hengelo	8.535.272
Beverwijk	4.190.173	Eemsum	1.897.422	Het Bildt	1.061.932
Binnenmaas	2.119.583	Eersel	1.592.031	Heumen	1.170.040
Bladel	1.396.444	Eijsden	879.710	Heusden	3.069.694
Blaricum	792.388	Eindhoven	22.563.116	Hillegom	1.878.675
Bloemendaal	2.217.119	Elburg	1.563.003	Hilvarenbeek	1.003.232
Boarnsterhim	1.505.636	Emmen	12.601.183	Hilversum	9.612.863
Bodegraven	1.354.759	Enkhuizen	1.823.548	Hof van Twente	3.298.553
Boekel	680.038	Enschede	17.182.334	Hoogeveen	6.064.077
Bolsward	1.159.942	Epe	3.440.410	Hoogezand-Sappemeer	4.340.741
Borger-Odoorn	2.501.891	Ermelo	2.714.825	Hoorn	6.114.800
Borne	1.808.931	Etten-Leur	3.195.791	Horst aan de Maas	2.241.400
Borsele	1.817.766	Ferwerderadiel	777.091	Houten	2.199.391
Boskoop	1.057.443	Franekeradeel	2.063.726	Huizen	3.665.483
Boxmeer	2.223.706	Gaasterlan-Sleat	1.084.131	Hulst	3.247.097
Boxtel	2.685.869	Geertruidenberg	1.660.121	IJsselstein	2.111.485
Breda	16.107.447	Geldermalsen	1.834.134	Kaag en Braassem	1.653.890

Overzicht WMO 2010

Kampen	4.130.920	Millingen aan de Rijn	537.228	Renswoude	295.237
Kapelle	966.511	Moerdijk	2.882.568	Reusel-De Mierden	872.993
Katwijk	4.357.864	Montferland	3.085.946	Rheden	5.962.150
Kerkrade	6.737.671	Montfoort U	762.283	Rhemen	1.621.149
Kessel	377.708	Mook en Middelaar	714.789	Ridderkerk	4.756.341
Koggenland	1.409.457	Moordrecht	488.718	Rijnwaarden	925.855
Kollumerland en Nwkruijsl	1.257.695	Muiden	534.216	Rijnwoude	1.161.343
Korendijk	748.947	Naarden	1.637.328	Rijssen-Holtten	2.881.619
Krimpen aan den IJssel	2.345.424	Neder-Betuwe	1.482.428	Rijswijk	6.717.669
Laarbeek	1.659.056	Nederlek	1.295.361	Roerdalen	1.906.053
Landerd	1.087.925	Nederweert	1.258.922	Roermond	5.969.604
Landgraaf	4.613.451	Neerijnen	853.231	Roosendaal	7.508.548
Landsmeer	858.046	Niedorp	742.842	Rotterdam	66.693.466
Langedijk	1.653.134	Nieuwegein	4.266.403	Rozenburg	1.010.854
Lansingerland	2.307.518	Nieuwerkerk a/d IJssel	1.280.696	Rozendaal	162.111
Laren	1.393.806	Nieuwkoop	1.854.522	Rucphen	2.098.554
Leek	2.047.834	Nieuw-Lekkerland	527.040	Schagen	1.897.521
Leerdam	1.942.269	Nijefurd	1.144.253	Scheemda	1.538.944
Leeuwarden	10.612.040	Nijkerk	2.666.243	Schermer	343.940
Leeuwarderadeel	844.378	Nijmegen	15.985.250	Scherpenzeel	625.991
Leiden	9.772.175	Noord-Beveland	668.778	Schiedam	8.091.629
Leiderdorp	2.177.367	Noordenveld	3.039.994	Schiermonnikoog	148.222
Leidschendam-Voorburg	8.658.058	Noordoostpolder	3.871.910	Schijndel	1.798.964
Lelystad	4.986.024	Noordwijk	2.426.430	Schinnen	1.244.644
Lemsterland	1.076.732	Noordwijkerhout	1.363.390	Schoonhoven	991.355
Leudal	2.955.364	Nuenen c.a.	1.433.330	Schouwen-Duiveland	3.286.758
Leusden	1.972.997	Nunspeet	2.161.493	Sevenum	550.104
Liesveld	665.843	Nuth	1.597.465	's-Gravenhage	46.911.817
Lingewaal	701.866	Oegstgeest	1.747.900	's-Hertogenbosch	12.360.766
Lingewaard	3.043.684	Oirschot	1.173.266	Simpelveld	1.196.229
Lisse	1.903.944	Oisterwijk	2.250.795	Sint-Anthonis	1.014.608
Lith	438.898	Oldebroek	1.436.319	Sint-Michielsgestel	2.135.681
Littenseradiel	736.160	Oldenzaal	3.135.779	Sint-Oedenrode	1.377.187
Lochem	3.388.166	Olst-Wijhe	1.577.440	Sittard-Geleen	11.244.958
Loenen	700.730	Ommen	1.486.029	Skarsterlan	2.284.973
Loon op Zand	1.885.316	Onderbanken	856.672	Sliedrecht	2.813.265
Lopik	806.293	Oost Gelre	2.532.550	Slochteren	1.248.543
Loppersum	1.037.686	Oosterhout	4.485.212	Sluis	2.968.163
Losser	2.220.449	Oostflakkee	857.833	Smallingerland	6.035.250
Maarssen	2.671.304	Ooststellingwerf	2.784.385	Sneek	3.646.717
Maasbree	837.984	Oostzaan	701.124	Soest	4.567.106
Maasdonk	843.688	Opmeer	786.664	Someren	1.456.619
Maasdriel	1.765.871	Opsterland	2.878.744	Son en Breugel	1.257.086
Maasgouw	2.674.715	Oss	7.175.064	Spijkenisse	5.451.050
Maassluis	2.899.466	Oud-Beijerland	1.676.602	Stadskanaal	4.630.922
Maastricht	14.741.490	Oude IJsselstreek	3.761.989	Staphorst	865.303
Margraten	1.067.068	Ouder-Amstel	1.175.981	Stede Broec	1.588.983
Marum	806.686	Ouderkerk	639.738	Steenbergen	2.003.567
Medemblik	2.186.649	Oudewater	776.056	Steenwijkerland	4.499.889
Meerlo-Wanssum	527.331	Overbetuwe	2.837.024	Stein	2.798.921
Meerssen	1.827.958	Papendrecht	2.412.903	Strijen	793.894
Meijel	427.437	Pekela	1.777.689	Ten Boer	527.874
Menaldumadeel	1.116.828	Pijnacker-Nootdorp	2.107.302	Terneuzen	6.257.096
Menterwolde	1.152.860	Purmerend	7.217.314	Terschelling	405.072
Meppel	3.196.175	Putten	1.796.975	Texel	1.179.040
Middelburg	5.131.249	Raaite	3.114.677	Teylingen	2.390.898
Middelharnis	1.740.388	Reeuwijk	903.862	Tholen	2.075.531
Midden Drenthe	3.054.576	Reiderland	1.011.829	Tiel	3.309.220
Midden-Delfland	1.050.433	Reimerswaal	1.812.494	Tilburg	18.698.227
Mill en Sint Hubert	928.082	Renkum	4.329.361	Tubbergen	1.317.046

Overzicht WMO 2010

Twenterand	2.638.217	Woudrichem	1.031.741
Tynaarlo	3.215.670	Wunseradiel	916.620
Tytsjerksteradiel	3.032.497	Wymbritseradiel	1.108.027
Ubbergen	1.037.529	Zaanstad	13.511.913
Uden	3.368.093	Zaltbommel	1.826.323
Uitgeest	770.731	Zandvoort	2.401.940
Uithoorn	2.175.759	Zederik	935.641
Urk	709.967	Zeevang	453.171
Utrecht	21.908.275	Zeewolde	804.254
Utrechtse Heuvelrug	5.023.209	Zeist	7.015.949
Vaals	1.217.915	Zevenaar	2.981.835
Valkenburg aan de Geul	2.010.545	Zevenhuizen-Moerkapelle	736.360
Valkenswaard	3.169.420	Zijpe	752.191
Veendam	3.678.472	Zoetermeer	8.382.179
Veenendaal	4.883.031	Zoeterwoude	794.660
Veere	1.771.322	Zuidhorn	1.309.526
Veghel	2.695.541	Zundert	2.026.737
Veldhoven	3.664.155	Zutphen	4.885.763
Velsen	7.126.756	Zwartewaterland	1.474.399
Venlo	9.996.554	Zwijndrecht	4.690.965
Venray	3.348.935	Zwolle	10.056.080
Vianen	1.325.476		
Vlaardingen	8.808.747		
Vlagentwedde	2.341.310		
Vlieland	121.174		
Vlissingen	5.427.810		
Vlist	780.201		
Voerendaal	1.185.687		
Voorschoten	2.086.681		
Voorst	2.376.931		
Vught	2.360.510		
Waalre	1.448.727		
Waalwijk	3.910.513		
Waddinxveen	1.968.526		
Wageningen	2.739.876		
Wassenaar	2.777.507		
Waterland	1.343.969		
Weert	4.458.459		
Weesp	1.813.408		
Werkendam	1.845.630		
Wervershoof	636.661		
West Maas en Waal	1.485.424		
Westerveld	2.060.707		
Westervoort	1.038.261		
Westland	7.126.613		
Weststellingwerf	3.174.940		
Westvoorne	1.082.169		
Wierden	1.719.572		
Wieringen	903.866		
Wieringermeer	1.145.586		
Wijchen	2.924.597		
Wijdmeren	1.910.295		
Wijk bij Duurstede	1.333.748		
Winschoten	3.100.942		
Winsum	1.086.193		
Winterswijk	3.293.468		
Woensdrecht	1.600.185		
Woerden	3.127.154		
Wormerland	1.245.481		
Woudenberg	949.201		

Bijlage 9

Overzicht decentralisatie-uitkering Onderwijsachterstandenbeleid 2010

gemeente	schoolgewicht 10/01/2004	Bedrag in euro's
Alkmaar	697	1.292.935
Almelo	853	1.582.315
Amersfoort	1.276	2.366.980
Amsterdam	19.616	36.387.680
Arnhem	1.971	3.656.205
Breda	1.317	2.443.035
Deventer	903	1.675.065
Dordrecht	1.978	3.669.190
Eindhoven	2.199	4.079.145
Emmen	524	972.020
Enschede	1.762	3.268.510
Gravenhage	12.411	23.022.405
Groningen	823	1.526.665
Haarlem	1.400	2.597.000
Heerlen	678	1.257.690
Helmond	1.077	1.997.835
Hengelo (O)	429	795.795
Hertogenbosch	1.134	2.103.570
Leeuwarden	635	1.177.925
Leiden	1.060	1.966.300
Lelystad	883	1.637.965
Maastricht	717	1.330.035
Nijmegen	1.372	2.545.060
Rotterdam	20.324	37.701.020
Schiedam	1.844	3.420.620
Sittard-Geleen	404	749.420
Tilburg	2.249	4.171.895
Utrecht	4.992	9.260.160
Venlo	1.034	1.918.070
Zaanstad	1.576	2.923.480
Zwolle	612	1.135.260

Bijlage 10

Overzicht decentralisatie-uitkering Innovatietrajecten inburgering

2009

2010

2011

Wijkgerichte aanpak

Alkmaar	€ 230.000	€ 230.000	€ 190.000
Almelo	€ 130.000	€ 130.000	€ 101.200
Leeuwarden	€ 260.000	€ 260.000	€ 216.100
Leiden	€ 230.000	€ 230.000	€ 160.000
Roermond	€ 120.000	€ 120.000	€ 72.500
Schiedam	€ 170.000	€ 170.000	€ 135.000
Utrecht	€ 210.000	€ 210.000	€ 156.000
Zoetermeer	€ 50.000	€ 50.000	€ 20.200

TOTAAL € 1.400.000 € 1.400.000 € 1.051.000

Inburgering en ondernemerschap

Amsterdam € 137.000

TOTAAL € 137.000

Persoonlijk inburgeringsbudget

Almere	€ 50.000
Breda	€ 50.000
Delft	€ 50.000
Groningen	€ 50.000
Haarlem	€ 50.000
s-Hertogenbosch	€ 50.000
Tilburg	€ <u>50.000</u>

TOTAAL € 350.000

€ 1.887.000

Bijlage 11

Overzicht decentralisatie-uitkering aanpak Marokkaans-Nederlandse probleemjongeren

Overzicht decentralisatie-uitkering aanpak Marokkaans-Nederlandse probleemjongeren

	<u>bedrag</u>
Amsterdam	390.000
Tilburg	240.000
Gouda	195.000
Eindhoven	245.000
Ede	200.000
Culemborg	31.000

Bijlage 12

Overzicht decentralisatie-uitkering overbruggingsuitkering Antillianengemeenten

Overbruggingsuitkering 2009 Antillianengemeenten

Gemeente	Bedrag
Almere	257.745
Amersfoort	97.125
Amsterdam	523.500
Breda	74.520
Capelle a/d IJssel	93.270
Den Haag	560.500
Den Helder	87.250
Dordrecht	200.000
Eindhoven	137.500
Groningen	184.000
Leeuwarden	57.500
Lelystad	92.750
Nijmegen	130.962
Rotterdam	1.172.500
Schiedam	130.000
Tilburg	375.000
Vlaardingen	60.000
Vlissingen	47.500
Zoetermeer	81.000
Zwolle	99.000
	4.461.622

Bijlage 13

Overzicht decentralisatie-uitkering impuls Brede scholen, sport en cultuur.

Overzicht decentralisatie-uitkering impuls Brede scholen, sport en cultuur

	2009	2010	2011	2012 en verder
Eerste tranche				
Alkmaar	154.423	154.423	154.423	255.119
Almelo	130.492	130.492	130.492	215.583
Amersfoort	272.246	272.246	272.246	449.772
Amsterdam	1.110.101	1.110.101	1.110.101	1.833.971
Arnhem	221.809	221.809	221.809	366.445
Breda	283.580	283.580	283.580	468.496
Deventer	170.156	170.156	170.156	281.111
Dordrecht	206.868	206.868	206.868	341.762
Eindhoven	312.086	312.086	312.086	515.590
Emmen	183.633	183.633	183.633	303.376
Enschede	249.187	249.187	249.187	411.676
Groningen	223.377	223.377	223.377	369.035
Haarlem	231.767	231.767	231.767	382.897
Heerlen	129.005	129.005	129.005	213.126
Hengelo O	144.177	144.177	144.177	238.192
Leeuwarden	140.674	140.674	140.674	232.405
Leiden	171.220	171.220	171.220	282.868
Lelystad	136.907	136.907	136.907	226.181
Maastricht	155.623	155.623	155.623	257.101
Nijmegen	231.503	231.503	231.503	382.461
Rotterdam	949.167	949.167	949.167	1.568.096
Schiedam	124.638	124.638	124.638	205.911
's-Gravenhage	790.616	790.616	790.616	1.306.159
's-Hertogenbosch	222.961	222.961	222.961	368.348
Sittard-Geleen	149.752	149.752	149.752	247.402
Tilburg	323.691	323.691	323.691	534.763
Utrecht	433.596	433.596	433.596	716.334
Venlo	149.240	149.240	149.240	246.557
Zaanstad	245.596	245.596	245.596	405.743
Zwolle	201.909	201.909	201.909	333.569
Tweede tranche				
Almere	786.704	393.352	393.352	649.710
Alphen aan den Rijn	259.744	129.872	129.872	214.513
Anna Paulowna	54.656	27.328	27.328	45.138
Apeldoorn	538.032	269.016	269.016	444.341
Arcen en Velden	30.320	15.160	15.160	25.040
Assen	241.952	120.976	120.976	199.819
Beek	54.640	27.320	27.320	45.125
Boamsterhim	73.504	36.752	36.752	60.704
Borsele	88.416	44.208	44.208	73.020
Bronckhorst	134.672	67.336	67.336	111.221
Capelle aan den IJssel	224.592	112.296	112.296	185.482
Coevorden	123.792	61.896	61.896	102.235
De Bilt	148.912	74.456	74.456	122.981
De Wolden	86.896	43.448	43.448	71.764
Delft	263.216	131.608	131.608	217.380
Delfzijl	90.352	45.176	45.176	74.618
Den Helder	190.752	95.376	95.376	157.535
Dronten	155.136	77.568	77.568	128.121
Edam-Volendam	108.768	54.384	54.384	89.827
Ede	419.232	209.616	209.616	346.228
Eemsmond	61.296	30.648	30.648	50.622
Etten-Leur	142.976	71.488	71.488	118.079
Gemert-Bakel	102.032	51.016	51.016	84.264
Giize en Rijen	91.328	45.664	45.664	75.424

Overzicht decentralisatie-uitkering impuls Brede scholen, sport en cultuur

	2009	2010	2011	2012 en verder
Goedereede	42.288	21.144	21.144	34.924
Goes	122.256	61.128	61.128	100.967
Gouda	264.768	132.384	132.384	218.662
Haarlemmermeer	537.120	268.560	268.560	443.588
Hardenberg	232.016	116.008	116.008	191.613
Harenkarspel	62.896	31.448	31.448	51.943
Harlingen	54.496	27.248	27.248	45.006
Heerenveen	147.072	73.536	73.536	121.461
Heerhugowaard	192.944	96.472	96.472	159.345
Hellendoorn	130.048	65.024	65.024	107.402
Hellevoetsluis	137.088	68.544	68.544	113.216
Helmond	318.448	159.224	159.224	262.995
Heusden	159.584	79.792	79.792	131.795
Hof van Twente	125.312	62.656	62.656	103.491
Hoorn	248.000	124.000	124.000	204.814
Houten	202.000	101.000	101.000	166.824
Hulst	91.264	45.632	45.632	75.372
IJsselstein	141.744	70.872	70.872	117.061
Kapelle	48.320	24.160	24.160	39.906
Kerkrade	127.792	63.896	63.896	105.539
Langedijk	104.224	52.112	52.112	86.075
Leidschendam-Voorburg	226.048	113.024	113.024	186.685
Leudal	131.232	65.616	65.616	108.380
Losser	77.808	38.904	38.904	64.259
Maarssen	138.480	69.240	69.240	114.366
Medemblik	100.736	50.368	50.368	83.194
Middelburg	164.496	82.248	82.248	135.851
Midden-Drenthe	120.816	60.408	60.408	99.777
Moerdijk	125.152	62.576	62.576	103.358
Niedorp	47.008	23.504	23.504	38.822
Nieuwegein	202.112	101.056	101.056	166.917
Nieuwerkerk aan den IJssel	86.784	43.392	43.392	71.672
Nunspeet	107.488	53.744	53.744	88.770
Oosterhout	184.400	92.200	92.200	152.289
Opsterland	111.888	55.944	55.944	92.404
Oss	270.880	135.440	135.440	223.710
Oude IJsselstreek	143.200	71.600	71.600	118.264
Overbetuwe	173.120	86.560	86.560	142.973
Pijnacker-Nootdorp	190.784	95.392	95.392	157.561
Purmerend	277.664	138.832	138.832	229.313
Reimerswaal	89.008	44.504	44.504	73.508
Rheden	134.976	67.488	67.488	111.472
Ridderkerk	135.472	67.736	67.736	111.881
Rijssen-Holten	155.856	77.928	77.928	128.716
Rijswijk	124.496	62.248	62.248	102.817
Roermond	174.080	87.040	87.040	143.766
Roosendaal	264.720	132.360	132.360	218.623
Schagen	64.416	32.208	32.208	53.199
Schijndel	82.176	41.088	41.088	67.866
Simpelveld	34.368	17.184	17.184	28.383
Soest	163.312	81.656	81.656	134.873
Spijkenisse	251.376	125.688	125.688	207.602
Steenwijkerland	157.984	78.992	78.992	130.473
Texel	48.912	24.456	24.456	40.395
Tiel	160.304	80.152	80.152	132.389
Tubbergen	89.904	44.952	44.952	74.248
Twenterand	131.296	65.648	65.648	108.433

Overzicht decentralisatie-uitkering impuls Brede scholen, sport en cultuur

	2009	2010	2011	2012 en verder
Tynaarlo	111.472	55.736	55.736	92.061
Uden	146.720	73.360	73.360	121.171
Veenendaal	249.088	124.544	124.544	205.713
Velsen	245.216	122.608	122.608	202.515
Venray	143.920	71.960	71.960	118.858
Vlaardingen	225.008	112.504	112.504	185.826
Vlissingen	138.736	69.368	69.368	114.577
Waalwijk	154.240	77.120	77.120	127.381
Weert	160.560	80.280	80.280	132.601
Wieringen	29.072	14.536	14.536	24.009
Wieringermeer	47.568	23.784	23.784	39.285
Wijchen	149.968	74.984	74.984	123.853
Wijk bij Duurstede	93.104	46.552	46.552	76.891
Woerden	188.592	94.296	94.296	155.751
Zijpe	41.968	20.984	20.984	34.660
Zoetermeer	426.928	213.464	213.464	352.584
Zutphen	169.456	84.728	84.728	139.947

Bijlage 14

Overzicht decentralisatie-uitkering Tijdbeleid

Decentralisatie-uitkering Tijdbeleid 2009

	bedrag (€)
Alphen aan den Rijn	50.000
Enschede	50.000
De Marne	50.000
Deventer	50.000
Geldermalsen	50.000
Halderberge	50.000
Heerhugowaard	50.000
Hengelo	50.000
Leeuwarden	50.000
Maarssen	50.000
Zaanstad	50.000
Zoetermeer	50.000

Bijlage 15

Overzicht decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid

De kolommen bevatten de volgende informatie:

modeluitkomst: het bedrag per centrumgemeente dat resulteert bij verdeling met behulp van het ontwikkelde model, afgestemd op het niveau van de beschikbare specifieke middelen (totaal € 250,7 miljoen)

grensstrook: het bedrag dat per centrumgemeente op de grensstrook staat (totaal € 38,5 miljoen)

overgangseffect 2010: het bedrag per centrumgemeente dat nodig is om het effect 2010 uit het aangepaste overgangschema (zie kolom 2 in het aangepaste overgangschema) te realiseren (in plaats van het structurele herverdeeleffect uit kolom 1 van het aangepaste overgangschema). In totaal betreft dit een bedrag van € 14 miljoen (incl. De Hoop).

totaal uitkering 2010: de som van de bedragen in kolom 1, 2 en 3

effect achterblijven vrijval: het bedrag per centrumgemeente dat minder beschikbaar zou zijn indien er geen vrijval van de grensstrook plaatsvindt (totaal € 3 miljoen). Voorgesteld wordt om dit dekkingprobleem op te lossen door alle centrumgemeenten naar rato hierin te laten bijdragen.

uitkering 2010 excl. vrijval: de som van de bedragen in kolom 4 en 5.

Overzicht bedragen MO-VB-OGGZ 2010 per centrumgemeente (in miljoenen euro)

gemeente	model		overgangs totaal		effect	uitkering
	uitkomst	grensstrook	effect 2010	uitkering 2010	achterblijven vrijval	2010 excl. vrijval
Alkmaar	2,2	0,0	0,7	3,0	0,0	2,9
Almelo	2,2	0,3	0,0	2,4	0,0	2,4
Almere	4,7	0,0	-0,4	4,3	0,0	4,3
Amersfoort	4,0	0,2	0,1	4,3	0,0	4,2
Amsterdam	37,5	5,7	-1,6	41,5	-0,4	41,1
Apeldoorn	2,6	2,6	1,0	6,2	-0,1	6,2
Arnhem	5,5	0,2	2,0	7,7	-0,1	7,6
Assen	3,2	0,0	0,5	3,7	0,0	3,7
Bergen op Zoom	2,2	0,1	0,1	2,4	0,0	2,4
Breda	4,5	1,1	0,7	6,3	-0,1	6,2
Delft	1,9	0,1	0,6	2,6	0,0	2,5
's-Hertogenbosch	3,3	0,9	-0,1	4,1	0,0	4,0
's-Gravenhage	19,3	0,4	-0,1	19,5	-0,2	19,3
Den Helder	1,5	0,0	0,0	1,4	0,0	1,4
Deventer	2,4	0,5	0,0	2,9	0,0	2,9
Doetinchem	2,7	0,3	0,0	2,9	0,0	2,9
Dordrecht	3,7	0,7	2,5	6,9	-0,1	6,9
Ede	1,5	0,1	0,7	2,3	0,0	2,3
Eindhoven	8,0	4,0	-1,2	10,8	-0,1	10,7
Emmen	1,8	2,6	0,5	4,9	0,0	4,9
Enschede	5,9	0,5	0,7	7,0	-0,1	6,9
Gouda	1,4	0,0	0,5	2,0	0,0	1,9
Groningen	12,0	0,8	-1,0	11,8	-0,1	11,7
Haarlem	6,3	0,2	-0,2	6,3	-0,1	6,3
Heerlen	4,4	0,6	1,3	6,3	-0,1	6,2
Helmond	2,0	0,5	0,5	2,9	0,0	2,9
Hilversum	1,8	0,0	1,0	2,8	0,0	2,8
Hoorn	1,7	0,3	-0,1	1,8	0,0	1,8
Leeuwarden	9,9	0,3	3,4	13,6	-0,1	13,5
Leiden	4,6	0,0	0,8	5,4	-0,1	5,4
Maastricht	5,3	1,8	-0,5	6,6	-0,1	6,5
Nijmegen	6,8	0,2	1,1	8,1	-0,1	8,0
Oss	3,2	0,0	0,0	3,2	0,0	3,1
Purmerend	1,1	0,1	0,0	1,3	0,0	1,2
Rotterdam	27,4	8,1	-1,9	33,6	-0,3	33,3
Spijkenisse	2,0	0,1	0,8	2,9	0,0	2,9
Tilburg	5,6	1,7	0,4	7,7	-0,1	7,6
Utrecht	15,1	1,5	-0,9	15,7	-0,2	15,5
Venlo	6,1	0,4	-0,3	6,3	-0,1	6,2
Vlaardingen	1,7	0,2	0,1	2,0	0,0	2,0
Vlissingen	3,7	0,8	1,7	6,2	-0,1	6,1
Zaanstad	1,7	0,4	-0,1	2,0	0,0	2,0
Zwolle	6,4	0,3	0,8	7,5	-0,1	7,4
Totaal	250,7	38,5	14,0	303,2	-3,0	300,2

Bijlage 16

Overzicht herverdeeeffecten definitiewijziging maatstaf bijstandsontvangers

Overzicht herverdeeleffect per inwoners vanwege definitiewijziging maatstaf bijstandsonvangers 2010

	inwoners	maatstaf		totaal hve	uitkering
		afloop supp. Uitk. 2008-2010	bijstandsonvangers		
Aa en Hunze	25.598	-5	1	-3	0
Aalburg	12.386	8	-7	1	0
Aalsmeer	26.386	10	0	10	0
Aalten	27.568	-14	-1	-14	0
Abcoude	8.688	6	1	7	0
Achtkarspelen	28.088	-1	2	2	0
Alblasserdam	18.718	6	2	8	0
Albrandswaard	22.453	6	1	7	0
Alkmaar	93.876	4	-5	-2	0
Almelo	72.287	-7	-2	-9	0
Almere	183.270	6	2	8	0
Alphen aan den Rijn	71.658	4	1	5	0
Alphen-Chaam	9.455	10	0	10	0
Ameland	3.456	10	1	11	0
Amersfoort	143.800	-4	1	-3	0
Amstelveen	80.000	13	-2	11	0
Amsterdam	747.093	-4	1	-4	0
Andijk	6.581	8	-1	7	0
Anna Paulowna	14.123	-7	-2	-9	0
Apeldoorn	155.108	-4	-20	-24	1.408.381
Appingedam	12.131	15	4	18	0
Arcen en Velden	8.743	-1	-1	-2	0
Arnhem	143.582	0	3	3	0
Assen	66.300	1	1	2	0
Asten	16.392	4	1	5	0
Baarle-Nassau	6.664	7	0	7	0
Baarn	24.406	4	2	6	0
Barendrecht	44.962	1	1	2	0
Barneveld	51.486	0	0	1	0
Bedum	10.550	7	1	8	0
Beek	16.696	-6	1	-5	0
Beemster	8.474	14	-1	13	0
Beesel	13.643	-7	-5	-12	0
Bellingwedde	9.497	0	2	2	0
Bergambacht	9.517	5	1	6	0
Bergeijk	18.099	3	0	3	0
Bergen L	13.499	12	-2	11	0
Bergen NH	31.043	10	-1	9	0
Bergen op Zoom	65.242	-11	2	-9	0
Berkelland	45.150	-13	0	-13	0
Bernheze	29.663	-2	-5	-7	0
Bernisse	12.540	5	-4	1	0
Best	29.089	3	-3	0	0
Beuningen	25.321	4	1	6	0
Beverwijk	37.347	5	-13	-7	0
Binnenmaas	28.797	5	0	6	0
Bladel	19.114	7	0	6	0
Blaricum	9.036	10	1	10	0
Bloemendaal	22.032	14	0	14	0
Boamsterhim	19.270	14	1	15	0
Bodegraven	19.423	0	1	1	0
Boekel	9.646	-2	0	-2	0
Bolsward	9.730	12	2	14	0
Borger-Odoorn	26.201	-8	1	-6	0
Borne	20.764	1	1	2	0
Borsele	22.531	4	0	4	0
Boskoop	15.217	-1	2	1	0
Boxmeer	28.635	4	1	5	0
Boxtel	30.241	1	-18	-17	59.575
Breda	170.960	-1	1	0	0

1 Als gevolg van afrondingen kunnen totalen afwijken van de som der delen.

Overzicht herverdeeffeet per inwoners vanwege definitiewijziging maatstaf bijstandsonvangers 2010

	inwoners	maatstaf		totaal hve	uitkering
		afloop supp. Uitk. 2008-2010	bijstandsonvangers		
Breukelen	14.674	11	-3	8	0
Brielle	15.762	2	-2	0	0
Bronckhorst	37.833	-12	0	-12	0
Brummen	21.200	-5	0	-5	0
Brunssum	29.742	-3	3	0	0
Bunnik	14.258	7	1	8	0
Bunschoten	19.611	-4	1	-4	0
Buren	25.727	-6	-3	-9	0
Bussum	31.704	9	0	10	0
Capelle aan den IJssel	65.022	9	3	12	0
Castricum	34.705	8	-1	7	0
Coevorden	35.993	-10	3	-7	0
Cranendonck	20.263	8	0	7	0
Cromstrijen	12.853	0	0	0	0
Cuijk	24.238	7	0	6	0
Culemborg	27.298	3	2	6	0
Dalfsen	26.735	2	-1	1	0
Dantumadiel	19.399	3	3	6	0
De Bilt	41.998	13	1	14	0
De Marne	10.696	26	3	28	0
De Ronde Venen	34.569	4	0	4	0
De Wolden	23.554	-2	-4	-6	0
Delft	96.168	1	2	2	0
Delfzijl	27.314	15	4	19	0
Den Helder	57.795	-1	-2	-3	0
Deurne	31.643	1	-1	1	0
Deventer	98.209	1	0	0	0
Diemen	24.046	14	0	14	0
Dinkelland	26.116	-8	1	-7	0
Dirksland	8.324	-1	1	0	0
Doesburg	11.567	-9	-14	-22	85.249
Doetinchem	56.253	-12	-2	-14	0
Dongen	25.442	2	1	3	0
Dongeradeel	24.694	9	-16	-6	0
Dordrecht	118.182	1	4	5	0
Drechterland	18.818	1	-3	-2	0
Drimmelen	26.623	5	1	6	0
Dronten	38.528	-3	2	-1	0
Druten	18.082	5	1	6	0
Duiven	25.560	0	1	2	0
Echt-Susteren	32.172	-10	0	-10	0
Edam-Volendam	28.448	4	1	4	0
Ede	107.686	-5	1	-4	0
Eemnes	8.964	4	1	5	0
Eemswold	16.542	2	3	4	0
Eersel	18.072	7	0	7	0
Eijsden	11.495	-2	0	-2	0
Eindhoven	210.333	9	0	8	0
Elburg	22.231	1	1	1	0
Emmen	109.151	-23	2	-20	0
Enkhuizen	17.804	-5	-2	-6	0
Enschede	154.753	-3	1	-2	0
Epe	32.970	-4	-8	-12	0
Ermelo	26.270	-4	-1	-5	0
Etten-Leur	40.435	0	1	0	0
Ferwerderadiel	8.865	13	2	15	0
Franekeradeel	20.542	7	2	9	0
Gaasterlan-Sleat	10.215	3	1	4	0
Geertruidenberg	20.742	6	1	7	0
Geldermalsen	26.285	-1	1	-1	0

Overzicht herverdeeleffect per inwoners vanwege definitiewijziging maatstaf bijstandsonvangers 2010

	inwoners	maatstaf		totaal hve	uitkering
		afloop supp. Uitk. 2008-2010	bijstandsonvangers		
Geldrop-Mierlo	37.982	3	2	5	0
Gemert-Bakel	28.103	3	0	4	0
Gennep	16.890	5	1	6	0
Giessenlanden	14.422	1	1	2	0
Gilze en Rijen	25.750	1	-6	-5	0
Goedereede	11.589	-12	1	-11	0
Goes	36.706	-9	2	-7	0
Goirle	22.319	6	0	6	0
Gorinchem	34.472	10	2	12	0
Gouda	70.857	1	2	3	0
Graafstroom	9.796	4	0	4	0
Graft-De Rijp	6.539	11	0	10	0
Grave	12.717	4	-1	4	0
Groesbeek	18.976	8	-8	-1	0
Groningen	182.484	-6	4	-2	0
Grootegast	12.289	4	2	5	0
Gulpen-Wittem	14.712	-1	0	-1	0
Haaksbergen	24.378	0	1	1	0
Haaren	13.769	0	-5	-4	0
Haarlem	147.640	7	1	9	0
Haarlemmeriede Spaarnw	5.429	20	1	22	0
Haarlemmermeer	140.648	8	0	8	0
Halderberge	29.488	-2	-1	-4	0
Hardenberg	58.207	1	0	1	0
Harderwijk	43.317	-9	1	-9	0
Hardinxveld-Giessendam	17.604	3	0	3	0
Haren	18.706	5	1	6	0
Harenkarspel	15.932	1	0	1	0
Harlingen	15.567	2	3	6	0
Hatterij	11.657	-2	1	-1	0
Heemskerk	38.381	11	-2	10	0
Heemstede	25.626	18	0	18	0
Heerde	18.212	0	0	0	0
Heerenveen	43.027	10	2	12	0
Heerhugowaard	50.390	1	-3	-2	0
Heerlen	89.671	6	6	11	0
Heeze-Leende	15.133	7	0	7	0
Heiloo	22.024	5	-12	-8	0
Helden	19.527	2	-1	1	0
Hellendoorn	36.059	-20	1	-19	0
Hellevoetsluis	39.867	0	2	2	0
Helmond	86.767	-2	0	-2	0
Hendrik-Ido-Ambacht	24.854	-64	1	-64	0
Hengelo	81.088	-2	1	-1	0
Het Bildt	10.933	11	3	14	0
Heumen	16.628	-1	-5	-6	0
Heusden	42.942	-1	1	0	0
Hillegom	20.348	11	1	11	0
Hilvarenbeek	15.107	4	0	4	0
Hilversum	83.815	8	2	10	0
Hof van Twente	35.181	3	0	3	0
Hoogeveen	54.468	-11	2	-8	0
Hoogezand-Sappemeer	34.417	1	3	4	0
Hoom	68.696	-5	-4	-9	0
Horst aan de Maas	28.975	4	-1	3	0
Houten	46.475	0	-9	-9	0
Huizen	41.880	5	2	7	0
Hulst	27.944	-13	1	-13	0
IJsselstein	34.059	5	1	6	0
Kaag en Braassem	25.252	6	0	6	0

Overzicht herverdeeffeet per inwoners vanwege definitiewijziging maatstaf bijstandsonvangers 2010

	inwoners	maatstaf		totaal hve	uitkering
		afloop supp. Uitk. 2008-2010	bijstandsonvangers		
Kampen	49.385	-6	1	-5	0
Kapelle	12.047	-7	1	-6	0
Katwijk	61.180	0	-6	-7	0
Kerkrade	48.334	-1	-12	-13	0
Kessel	4.266	4	0	3	0
Koggenland	21.495	-2	0	-2	0
Kollumerland en Nwkruiel	13.085	11	2	13	0
Korendijk	10.934	6	-1	6	0
Krimpen aan den IJssel	28.807	7	-5	2	0
Laarbeek	21.783	4	0	5	0
Landerd	14.796	0	0	0	0
Landgraaf	38.602	1	3	5	0
Landsmeer	10.173	3	0	3	0
Langedijk	26.047	0	-5	-5	0
Lansingerland	49.411	4	1	5	0
Laren	10.958	21	1	22	0
Leek	19.289	3	2	6	0
Leerdam	20.624	2	2	3	0
Leeuwarden	92.864	3	4	7	0
Leeuwarderadeel	10.383	-4	0	-4	0
Leiden	116.878	-5	2	-3	0
Leiderdorp	26.376	0	1	1	0
Leidschendam-Voorburg	72.862	17	2	19	0
Lelystad	73.063	-8	2	-6	0
Lemsterland	13.430	8	3	10	0
Leudal	36.744	4	0	4	0
Leusden	28.540	0	-6	-6	0
Liesveld	9.771	6	0	6	0
Lingewaal	10.916	4	1	5	0
Lingewaard	44.617	-1	0	-1	0
Lisse	22.131	10	1	10	0
Lith	6.716	0	0	0	0
Littenseradiel	10.885	10	1	11	0
Lochem	33.045	-8	1	-6	0
Loenen	8.280	10	1	11	0
Loon op Zand	22.885	0	1	0	0
Lopik	14.047	7	-10	-3	0
Loppersum	10.702	5	2	7	0
Losser	22.492	-7	0	-6	0
Maarssen	39.361	2	1	3	0
Maasbree	12.939	-1	0	-1	0
Maasdonk	11.260	1	1	2	0
Maasdriel	23.631	1	0	1	0
Maasgouw	24.545	-1	0	-2	0
Maassluis	31.394	4	2	6	0
Maastricht	118.004	-6	3	-4	0
Margraten	13.531	2	1	3	0
Marum	10.218	2	1	3	0
Medemblik	26.682	0	0	1	0
Meerlo-Wanssum	7.672	0	-1	-1	0
Meerssen	19.744	-3	0	-3	0
Meijel	5.956	6	1	7	0
Menaldumadeel	13.710	7	1	8	0
Menterwolde	12.498	7	3	9	0
Meppel	31.536	-29	0	-29	0
Middelburg	47.325	-4	-1	-4	0
Middelharnis	17.689	3	1	4	0
Midden Drenthe	33.587	-11	1	-9	0
Midden-Delfland	17.451	-2	0	-2	0
Mill en Sint Hubert	10.996	2	-2	-1	0

Overzicht herverdeeleffect per inwoners vanwege definitiewijziging maatstaf bijstandsonvangers 2010

	inwoners	maatstaf		totaal hve	uitkering
		afloop supp. Uitk. 2008-2010	bijstandsonvangers		
Millingen aan de Rijn	5.876	4	-8	-4	0
Moerdijk	36.724	-10	1	-9	0
Montferland	34.995	-11	1	-10	0
Montfoort U	13.493	-1	1	0	0
Mook en Middelaar	8.084	7	2	9	0
Moordrecht	8.155	5	-2	3	0
Muiden	6.608	8	2	10	0
Naarden	17.140	4	1	5	0
Neder-Betuwe	22.424	4	1	5	0
Nederlek	14.308	8	2	9	0
Nederweert	16.665	4	-3	0	0
Neerijnen	11.851	3	1	4	0
Niedorp	12.046	-3	0	-3	0
Nieuwegein	61.087	4	-19	-15	28.711
Nieuwerkerk a/d IJssel	21.741	4	2	6	0
Nieuwkoop	26.777	11	1	11	0
Nieuw-Lekkerland	9.503	1	1	2	0
Nijefurd	11.040	9	2	11	0
Nijkerk	38.982	-3	0	-2	0
Nijmegen	161.251	0	0	0	0
Noord-Beveland	7.289	1	1	3	0
Noordenveld	31.253	-4	2	-2	0
Noordoostpolder	45.716	1	1	2	0
Noordwijk	24.906	3	0	3	0
Noordwijkerhout	15.399	7	-1	6	0
Nuenen c.a.	22.598	2	1	3	0
Nunspeet	26.567	-3	0	-2	0
Nuth	15.851	3	2	5	0
Oegstgeest	22.367	9	0	9	0
Oirschot	17.855	1	1	2	0
Oisterwijk	25.743	8	0	7	0
Oldebroek	22.771	-9	1	-8	0
Oldenzaal	31.584	-4	1	-2	0
Olst-Wijhe	17.334	1	0	1	0
Ommen	17.419	0	1	1	0
Onderbanken	8.240	0	2	1	0
Oost Gelre	29.873	-26	1	-25	0
Oosterhout	53.785	1	1	2	0
Oostflakkee	10.178	4	1	5	0
Ooststellingwerf	26.288	11	-3	8	0
Oostzaan	9.205	5	1	6	0
Opmeer	11.244	-1	0	-1	0
Opsterland	29.703	2	1	3	0
Oss	76.732	3	0	3	0
Oud-Beijerland	23.824	3	1	4	0
Oude IJsselstreek	39.905	-11	-1	-12	0
Ouder-Amstel	13.046	18	1	19	0
Ouderkerk	8.156	8	1	9	0
Oudewater	9.917	2	0	2	0
Overbetuwe	45.050	0	1	2	0
Papendrecht	31.573	5	1	7	0
Pekela	13.262	-1	3	2	0
Pijnacker-Nootdorp	46.357	2	1	2	0
Purmerend	78.434	1	1	2	0
Putten	23.183	-3	1	-2	0
Raalte	37.030	2	0	3	0
Reeuwijk	12.803	1	-3	-3	0
Reiderland	7.014	-4	6	1	0
Reimerswaal	21.296	-1	1	0	0
Renkum	31.719	4	1	4	0

Overzicht herverdeeffect per inwoners vanwege definitiewijziging maatstaf bijstandsonvangers 2010

	inwoners	maatstaf		totaal hve	uitkering
		afloop supp. Uitk. 2008-2010	bijstandsonvangers		
Renswoude	4.482	3	0	3	0
Reusel-De Mierden	12.384	0	-1	-1	0
Rheden	43.763	14	-1	13	0
Rhenen	18.779	1	1	2	0
Ridderkerk	44.703	-3	1	-2	0
Rijnwaarden	11.008	4	1	5	0
Rijnwoude	18.704	9	1	9	0
Rijssen-Holten	36.667	-8	0	-8	0
Rijswijk	46.833	23	2	25	0
Roerdalen	21.142	3	0	3	0
Roermond	54.446	0	0	0	0
Roosendaal	77.277	-1	1	0	0
Rotterdam	582.951	-5	6	1	0
Rozenburg	12.553	7	-7	-1	0
Rozendaal	1.511	22	1	22	0
Rucphen	22.473	-5	1	-4	0
Schagen	19.064	8	-2	7	0
Scheemda	14.234	3	2	5	0
Schermer	5.307	1	-1	0	0
Scherpenzeel	9.037	-2	-1	-3	0
Schiedam	74.947	2	3	5	0
Schiemonnikoog	951	0	1	1	0
Schijndel	22.878	-6	0	-6	0
Schinnen	13.418	-13	2	-11	0
Schoonhoven	12.132	11	2	13	0
Schouwen-Duiveland	33.994	-6	0	-6	0
Sevenum	7.652	4	-4	0	0
's-Gravenhage	475.681	-13	2	-11	0
's-Hertogenbosch	136.481	2	0	2	0
Simpelveld	11.206	8	2	10	0
Sint-Anthonis	11.789	0	1	1	0
Sint-Michielsgestel	28.100	1	0	1	0
Sint-Oedenrode	17.220	-4	1	-3	0
Sittard-Geleen	95.691	-11	1	-10	0
Skarsterlan	27.097	8	1	9	0
Sliedrecht	23.765	9	2	11	0
Slochteren	15.564	9	2	10	0
Sluis	24.238	-2	1	-1	0
Smallingerland	54.962	2	2	5	0
Sneek	33.216	11	2	14	0
Soest	45.560	7	1	9	0
Someren	18.211	7	-6	1	0
Son en Breugel	15.448	12	1	13	0
Spijkensisse	73.107	2	2	5	0
Stadskanaal	33.817	-1	2	1	0
Staphorst	15.973	6	0	6	0
Stede Broec	21.372	-1	0	-1	0
Steenbergen	23.211	-6	1	-5	0
Steenwijkerland	43.282	-5	1	-4	0
Stein	26.091	-8	1	-7	0
Strijen	9.055	5	0	5	0
Ten Boer	7.276	0	1	1	0
Terneuzen	55.155	1	2	3	0
Terschelling	4.705	9	1	10	0
Texel	13.547	0	-3	-3	0
Teylingen	35.308	3	0	3	0
Tholen	25.400	-8	-11	-18	88.392
Tiel	41.132	-1	2	1	0
Tilburg	202.962	-2	1	-1	0
Tubbergen	20.797	-7	-1	-8	0

Overzicht herverdeeleffect per inwoners vanwege definitiewijziging maatstaf bijstandsonvangers 2010

	inwoners	maatstaf		totaal hve	uitkering
		afloop supp. Uitk. 2008-2010	bijstandsonvangers		
Twenterand	33.461	-9	2	-7	0
Tynaarlo	31.974	1	1	2	0
Tytsjerksteradiel	32.243	-1	1	0	0
Ubbergen	9.325	12	-4	7	0
Uden	40.126	1	-1	0	0
Uitgeest	12.205	5	0	5	0
Uithoorn	27.501	14	-2	12	0
Urk	17.825	-5	1	-4	0
Utrecht	294.737	-7	1	-6	0
Utrechtse Heuvelrug	49.360	5	0	6	0
Vaals	9.838	5	2	7	0
Valkenburg aan de Geul	17.099	5	-3	2	0
Valkenswaard	30.867	8	1	9	0
Veendam	28.058	9	3	11	0
Veenendaal	61.769	-1	-1	-1	0
Veere	21.998	0	-1	0	0
Veghel	36.913	-2	0	-2	0
Veldhoven	43.056	3	-7	-3	0
Velsen	67.556	10	-2	8	0
Venlo	91.872	-1	-6	-7	0
Venray	39.100	-2	-3	-6	0
Vianen	19.637	4	0	3	0
Vlaardingen	70.860	12	3	15	0
Vlagtwedde	16.325	6	-5	1	0
Vlieland	1.124	21	1	23	0
Vlissingen	44.798	-2	-2	-4	0
Vlist	9.853	9	1	10	0
Voerendaal	12.757	-2	2	0	0
Voorschoten	22.861	7	1	8	0
Voorst	23.660	0	-12	-12	0
Vught	25.337	4	0	3	0
Waalre	16.695	10	0	10	0
Waalwijk	45.641	0	1	1	0
Waddinxveen	25.638	4	1	5	0
Wageningen	36.215	-1	2	0	0
Wassenaar	25.763	11	2	12	0
Waterland	17.026	9	1	10	0
Weert	48.305	-1	-2	-3	0
Weesp	17.575	13	2	15	0
Werkendam	26.415	8	1	9	0
Wervershoof	8.600	3	0	3	0
West Maas en Waal	18.320	-1	1	0	0
Westerveld	19.333	-7	-2	-8	0
Westervoort	15.478	-8	0	-8	0
Westland	99.299	-2	0	-2	0
Weststellingwerf	25.674	10	-2	8	0
Westvoorne	14.084	-8	1	-7	0
Wierden	23.365	-7	1	-6	0
Wieringen	8.636	3	-2	0	0
Wieringermeer	12.614	-2	0	-2	0
Wijchen	39.660	0	-6	-5	0
Wijdmeren	23.432	7	0	7	0
Wijk bij Duurstede	23.306	1	1	2	0
Winschoten	18.358	2	4	6	0
Winsum	13.925	10	2	12	0
Winterswijk	29.182	-9	2	-7	0
Woensdrecht	21.637	-4	1	-4	0
Woerden	48.383	4	0	4	0
Wormerland	15.901	7	0	7	0
Woudenberg	11.592	-9	1	-8	0

Overzicht herverdeeleffect per inwoners vanwege definitiewijziging maatstaf bijstandsonvangers 2010

	inwoners	afloop supp. Uitk. 2008-2010	maatstaf bijstandsonvangers	totaal hve	uitkering
Woudrichem	14.421	9	1	10	0
Wunseradiel	11.855	3	1	4	0
Wymbritseradiel	16.078	7	1	7	0
Zaanstad	142.863	7	1	8	0
Zaltbommel	26.185	1	1	2	0
Zandvoort	16.665	16	2	18	0
Zederik	13.389	-1	0	-1	0
Zeevang	6.306	5	0	5	0
Zeewolde	20.990	-5	1	-4	0
Zeist	60.488	8	2	9	0
Zevenaar	31.816	0	0	0	0
Zevenhuizen-Moerkapelle	10.314	10	1	10	0
Zijpe	11.512	2	0	2	0
Zoetermeer	119.504	1	-4	-4	0
Zoeterwoude	8.303	14	1	15	0
Zuidhorn	18.374	6	1	7	0
Zundert	20.947	0	1	1	0
Zutphen	46.762	-11	2	-8	0
Zwartewaterland	21.930	-8	0	-7	0
Zwijndrecht	44.472	4	2	6	0
Zwolle	116.365	-4	2	-2	0

